



D. JOAN BARRAU BAXES

Vidu de D.^a Carme Ginesta

Morí el primer de desembre de 1922 confortat amb els Auxilis Espirituals

(A. C. S.)

El seu afligit fill Eduard, filla política Pepeta Mallofré, néts Joan, Josep i Eduard, germana Isabel, germans polítics Vicens Puiggalí, Teresa Ginesta i Francisca Codina, nebots, cosins i parents tots, en recordar als amics i coneguts tan irreparable pèrdua, els preguen que li tributin un record en llurs oracions i se serveixin assistir als funerals que, en sufragi de la seva ànima, se celebraran demà, dijous, dia 14, a dos quarts d'onze del matí, a la parroquial església de Santa Maria del Mar

Les misses després de l'Ofici i de seguida la del perdó

El dol es dona per despedit

No es convida particularment



Na Cecília Pujol i Coll

Vídua de Francese Espauella

Morí cristianament el dia 7 de desembre de 1922
a l'edat de 74 anys, a la casa pairal del Mas Dulcet de Manlleu

(A. C. S.)

Els seus desconsolats fills Josep, Frederic, Ramon (absent), filla Leonor, fills polítics Pere Tarrés, Cètarina Vilardell i Lluïsa Carreras, néts (absents i presents), nétes i família tota, en recordar tan irreparable pèrdua als amics i coneguts, els preguen una oració per a la finada i ensems els conviden als funerals que, en sufragi de la seva ànima, se celebraran a l'església de Sant Esteve de Vilasetrà, sufragania de la parroquia de Manlleu, el dia 15 del corrent, a dos quarts de deu del matí, pel qual favor els quedaran agraïts de cor.

Manlleu, 12 de desembre 1922

Els Excm. i Illms. Srs. Bisbes de Vich i Barcelona concedeixen, respectivament, 50 dies d'indulgència per qualsevol acte de pietat en sufragi de la difunta



Màquina d'escriure

Campió oficial durant
17 anys consecutius

Underwood

C. M. Guillem Trüniger, S. A. - BALMES, 7 - Barcelona



Ronda Uni-
versitat, 20

Els Cafès La Portorriquenya
són els més fins i aromàtics. Plaça
del Bonsuccés i Xuclà, 25

Gelatina de carn i de ga-

llina Aliment poderós. E. Martignole,
Fiascò de cristall, Escudellers, 8

Banca Marsans, S. A.

Valors - Cupons - Girs - Canvi - Cotons - Viatges

Rambla de Canaletes, 2-4
BARCELONA

Direcció telegràfica:

MARSANSBANK

Apartat de Correus núm. 1.

Telèfons números...
4530 A.
4531 A.
4532 A.

SUCURSAL A MADRID

Avinguda del Comte de Peñalver, núm. 18



De 25 fins a 3000 bugies
= Rbla de les Flors, 16 =

LOCALS

Observatori Meteorològic de la
Universitat de Barcelona. - Dia 12
de desembre de 1922.

Hores d'observació: A les set, a les
tretze i a les divuit.

Baròmetre a 0° i al nivell de la mar:
771.9, 772.5, 773.1.

Termòmetre sec: 5.4, 13.8, 9.1.

Termòmetre humit: 4.3, 10.0, 7.8.

Humitat (centèsimes de saturació):
83, 5, 5.

Direcció del vent: Calma.

Velocitat del vent en metres per se-
gon: 1, 1, 0.

Estat del cel: Serè.

Classe de núvols: No-cap.

Temperatures extremes a l'ombra:
màxima, 14.4; mínima, 5.2; mínima prop
del sol: 2.4.

Oscil·lació termomètrica: 9.2.

Temperatura mitja: 8.8.

Precipitació aquosa, des de les set
del matí del dia anterior a les set del
dia de la data, 0.0 mm.

Recorregut del vent en igual perio-
de: 18 km.

Observacions particulars: Boira.

El director, E. Alcobé.

Paraigües Cardús Portaferrissà, 10.

L'Associació de Mestres Oficials de
Barcelona celebrarà sessió de Direc-
tiva el dia 23 del corrent, a dos
quarts d'onze, a l'Escola de nois del
carrer de Montjuich del Carme, per
a tractar assumptes de gran impor-
tancia.

Vaizelles PORCELLANA
J. Llorens. Rbla. Flors, 30.

Avui, dimarts, a les set de la
tarda, al Centre Excursionista de Ca-
talunya, la Secció d'Arqueologia i

Historia donarà una interessant sessió de projeccions de monuments artístics-arquitectònics de Catalunya.

Cristalleries J. Llorens, R. Flor, 20

El propassat dijous, a les set de la tarda, el digne catedràtic doctor En Pere Nubiola, va donar la seva anunciada conferència a la sala d'actes del Foment de Cultura (Llúria, 15, principal). A l'acte, organitzat per l'Acadèmia de Medicina de la Congregació de la Immaculada i Sant Lluís Gonzaga, va assistir-hi nombros públic, atret per l'interessant tema «Hematoma retroplacentari», el qual, desenvolupat amb la traga peculiar al professor Nubiola, va respondre a la expectativa que havia despertat l'assumpte.

JOIES VILANOVA Unió, 6

Relació dels objectes trobats als autòmibus, de la Companyia General d'Autòmibus de Barcelona, S. A., durant el passat mes de novembre els quals són als dipòsits de l'esmentada Companyia, (Nàpols, 274), a disposició de les persones que acreditin que són de llur propietat.

Una clau, una caputxa, un paraigua, un moneder, un paraigua, una mantellina, una agulla de capell, una postal, dos guants, un bastó, una bufanda, un moneder i quatre mocadors.

Mobles americans

per a DESPATX TRAVESSERA, n.º 9 (cantonada Salmerón)

Al passeig de la Duana, davant de l'estació de França, un tramvia de la línia de circumval·lació va donar un cop a una moto, causant-li diverses avaries.

El públic promougué escàndol contra el conductor.

-Sangrà Pelayo, 11. Lavabos T. 1478 A.

Dos guards municipals van sorprendre i detenir al carrer de la Cadena, tres subjectes anomenats Josep Mercè Canillera, de 28 anys; Ramon Fusté Pagés, de 26 anys, i Francesc Ruiz Canals, de 24 anys, els quals foren portats al Quartet municipal del carrer de Sadurní, declarant que els melons que portaven els havien pres d'una parada.

A l'asil del Parc han mort Ermengol Biset Masana, de 47 anys, casat, natural de Barcelona; Pere Parcet Solà, de 68 anys, solter, natural d'Arbúcies; Maria Bartrina Cabot, de 30 anys, soltera, de Barcelona, i Teresa Llorente, de 75 anys, vídua.

La Unió Ultramarina ha organitzat una festa, que dedica a les entitats Lliga de Corredors i Representants del Comerç, Círcol d'Ultramarins, Comestibles i Similars, Federació d'Ultramarins, Foment Comercial d'Ultramarins i Comestibles, Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria, Federació Regional de Dependents de Catalunya, Dependència Mercantil, Centre de Viatjants i Representants, Associació de Viatjants, Unió Ferretera, Mútua de Mossos Cobradors, Unió Professional de Dependents i Círcol de Gremis de Gràcia.

Començarà la vetllada amb una conferència, sota el tema «Humanitarisme idealitzador», desenvolupada per En Daniel Sansó Llopis, inspirada amb el seu llibre «Immortalitat», sobre estudis i ensenyaments de moderna actuació social en llurs manifestacions de Cultura, Art i Mutualisme.

L'acte es dividirà en set quadros: I. L'home voluntat. II. Ensenyaments. III. Exemples. IV. Idealització.

VI i VII. La «Profesia».

Col·laboren en aquesta tasca els amics del senyor Sansó, prestant-li cooperació els senyors V. Fortuny, J. Alegret, J. Bernaus, A. Cortis, R. Salvatella i E. Vidal.

Per a donar més relleu a l'acte, hi pondrà part la massa coral Catalunya Nova, que dirigeix el compositor Cassià Casademont.

La festa tindrà lloc el dia 14 del corrent, a les deu en punt de la nit.

La Federació de societats de Socorsos Mutus de Barcelona celebrarà Junia general extraordinària el vinent diumenge, a les deu del matí, als baixos de la casa núm. 21 del carrer d'Arbú, local social de la Penya Esportiva.

CASA BALTA

Avis

Havent adquirit importants partides per a LIQUIDAR en Llanes, Sedes, Velluts, Panes, Astracans, Ris (punt), Douvetin treballat i altres articles de GRAN MODA

participem als nostres amics i bons clients que des de demà els posem a la venda a preus molt convenientes

SECCIÓ ESPECIAL D'ARTICLES PROPIS PER A PRESENTS DE NADAL

Pana anglesa en blanc i colors.	6'90 pessetes metre	Panyet Alcoy (100 centímetres).	1'25 pessetes metre
Pana (bondon).	6'85	Sarja Prunel, tot llana.	3'50
Vellut Chiffon (90 cm.).	17'50	Panyet, en colors.	5'00
Astracan en negre i colors.	25'00	Camussa, en colors, molt bona.	5'00
Sealskin (vellut Nord).	45'00	Camussa (140 centímetres), superior.	7'50

NOTA: Durant aquests dies saldrem a més a més tots els trossos i residus de col·leccions de la temporada

Banyes Nous, 11

Telèfon 779 A.

Cegos Boqueria, 8

Les entitats federades que al matí del vinent dissabte no haguessin encara rebut les corresponents invitacions, poden passar a recollir-les en aquestes oficines, Mercè, 3, primer, primera.

L'Acadèmia i Laboratori de Ciències Mèdiques de Catalunya, celebrarà sessió científica avui dimecres, a les deu de la nit, en la qual el doctor Carrasco Formiguera, desenvoluparà els temes «Comentaris sobre un cas de diabetes greu en un nen de sis anys» i «L'assistència als diabètics com a qüestió de moral mèdica».

Per a demà, dijous, a les deu de la vetlla, el Grup Excursionista «Minerva», de la Barceloneta, té anunciada una interessant conferència a l'estatge del Casal Nacionalista de la dita barriada, a càrrec d'En Josep M. Gassó, el qual dissertarà sobre el tema: «La cançó popular», amb il·lustracions musicals interpretades per les senyoretes Na Teresa Campabadal i Na Sofia Alcaide (soprans), i els joves En Pere Guixé i N'Enric Costa (tenors) solistes de l'Orfeó Renaixement, acompanyats a piano pel mestre director de l'esmentat Orfeó, En Llorenç Carbonell.

Entre les cançons que s'executaran, hi haurà un bon nombre de nadals.

La degana accidental de les mestresses d'aquesta ciutat, prega a totes les seves companyes, que hi tinguin dret, que se serveixin concórrer a la reunió que, per a l'elecció de degana i vice-degana, efectives, tindrà lloc demà, dijous, a les quatre de la tarda, a l'escola de nenes del carrer de Montjuich del Carme.

El Consell Directiu de l'Associació Barcelonina de Mestres Oficials, en la seva darrera sessió, va pendre els acords següents:

Acceptar l'oferta que ha fet d'unes Normes per a la implantació del Socors Mutu el mestre de Roquetes N'Esteve Lluís Franquesa, en crear la dita secció per als associats.

Regraciar a la Cristalleria Planell i Riba S. en C. la deferència que representa pels components d'aquesta Associació el fet d'haver-los permès visitar en col·lectivitat la important fabrica que posseeix a la carretera de Les Corts d'aquesta ciutat, i la galanura exquisida amb que foren acompanyats a totes les dependències d'aquella casa.

Continuar els actes culturals d'aquest curs començats el mes passat per don Antoni Galés, encarregant als socis donya Maria Baldo de Torres i don Llorenç Jui i Olló, que actuïn de ponents en una conversa pedagògica cada un; i al consoci don Frederic Dorsete que doni una conferència, planejar-ne d'altres per quan aquestes s'hagin celebrat.

Estudiar la millor manera d'aten-

dre les despeses que ocasionarà a l'Associació l'Assemblea que la Federació de Mestres de Catalunya celebrarà a Girona l'istiu vinent, i fer constar que la Barcelonina de Mestres Oficials està disposada a aportar amb joia tota la col·laboració que calgui per a contribuir a donar-li força i relleu.

Demà, a les quatre de la tarda, les sòcies de l'Associació Escolar Femenina, visitaran el «Patronat Social Escolar del Poblet» (Provença, 389, tocant a la Sagrada Família), on després de recórrer les diferents seccions i dependències de tan interessant obra, les alumnes obsequiaran les visitants i llurs famílies amb la representació del drama infantil, en tres actes, «La fida boscana».

Ingressaren als calabossos del Palau de Justícia, a disposició del jutjat de la Llotja, Josep Lluís Muriano i Manuel Caro Montoliu, detinguts per la policia a instància de l'amo de la fonda «La Paz», don Ramon Valls.

Sembla que l'esmentat senyor anava observant, de molts dies ençà, a la fonda, la falta d'importants quantitats, no solament de metàl·lic, sinó també de joies de la seva propietat, sospitant de dos individus que anaven a dormir i es feien cridar a les quatre del matí, coincidint llur marxa, el primer dia, amb la falta de 400 pessetes de l'habitació de l'amo; el segon amb la de 600 pessetes de la d'un passatger d'Igualada, i la tercera vegada amb la de 1.300 d'un altre hoste.

Davant d'això, l'amo posà una estreta vigilància avisant la policia, i donant per resultat la detenció dels esmentats subjectes, que vestien elegantíssimament, i que encara no s'havien ficat al llit, tardant molta estona en obrir a la policia.

Sembla que aquells llogaren diversos objectes al carrer, on els esperava algú que estava d'acord amb ells.

Només els foren acupats dos parells de sabatilles, una pila elèctrica i unes alicates.

De les gestions practicades sembla que el Josep Lluís Muriano, ha usat diferents noms, coneixent-se'l pel nom de «Fantomas», com al més perillós rata d'hotel.

Fou detingut un subjecte, que es dedicava a demanar quantitats de diner a determinades personalitats, falsificant la firma de periodistes.

El dia 22 del corrent, a les onze del matí, el capità general farà la reglamentària visita de presons.

Al castell de Montjuich farà la visita el comandata militar d'aquella fortalesa

La Catxa d'Estalvis ha ingressat últimament 693.438 pessetes procedents

de 3786 impositcions, essent 234 el nombre de nous imponents.

S'han satisfet per 1.633 reintegres, 600.744'15 pessetes, i per a la compra de valors per compte de 12 imponents 26.273 pessetes.

Total 1.645 reintegres i 627.017'15 pessetes.

Volent pujar en un tramvia en marxa al carrer de Sant Andreu, tingué la desgràcia de caure Jaume Garcia Massana, de 44 anys, fent-se contusions de pronòstic reservat al front i a la mà i braç drets.

Veient que no obria la porta una dona d'uns 60 anys que vivia al número 73 del carrer de Xifré, els veïns avisaren la policia, la qual trobà morta a la susdita dona. Els veïns no saben com es deia. Només saben que era soltera i nascuda a Puerto Rico.

Al carrer de Sans, davant del de l'Espanya Industrial, el tramvia atropellà a Pere Bas Gil, de 24 anys, fent-li una contusió a la cara, de pronòstic lleu.

Aj taller d'ebenisteria que hi ha al núm. 16 del carrer de la Cadena, va pendre mal, clavant-se una gubia al genoll esquerre, l'obrer Carles Gómez Coret, de 18 anys.

El ciclista Antoni Puges Fabró, de 19 anys, va caure al carrer de la Bordeta, davant del núm. 31, fent-se ferides de pronòstic reservat al pit, cara i mans.

Per circular amb números de l'any passat, la Guàrdia Urbana ha decomisat algunes bicicletes.

Ha estat posat a disposició del jutjat de Llotja el xicot Antoni Trias Saboya, de 19 anys, per haver furta un armari que estava per mostra a la porteria de la casa núm. 5 del carrer de la Boqueria, i del qual furt se n'adonà la porteria.

Obituari

FUNERALS

Na Josefina Pujadas i Oribe. Avui, de deu a dotze, misses als Dominics i tota la setmana misses a la parroquia de Premià de Dalt.

Na Francisca Salas i Montblanch d'Estapé. Morí el 9 del corrent. Avui, a les deu, a Sant Francesc de Paula. Na Maria Lluïsa Sansó i Cabrer. Des d'avui, a les vuit, els dies fets i a les nou els festius se celebraran en l'altar del Sagrat Cor de la parroquia de Sant Cugat, misses gregorianes en sufragi de la seva ànima. En Joan Barran i Bazes. Morí el primer del corrent. Demà, a dos quarts

d'onze, funerals a la parroquia de Santa Maria del Mar.

Na Cecília Pujol i Coll, vídua d'En Francesc Espauella. Morí el 7 del present als 74 anys d'edat. Demà passat, a dos quarts de deu, funerals a Manlleu a l'església de Sant Esteve de Vilatorrada.

ANIVERSARIS

En Marcel·l Massana i Parada. Morí el 12 de desembre de 1921. Demà, de deu a dotze, misses als Països. La senyoreta Concepció de Dalmau i Bocabella. Morí el 15 de desembre de 1920. Demà, misses a la cripta del temple de la Sagrada Família.

PARTICIPACIONS DE DEFUNCIO

Na Maria Busquets i Farré. Emergida ahir a la tarda al Cementiri Nou. Na Júlia Crespo i González. Emergida ahir tarda al Cementiri Nou. N'Antoni Moreno de la Vega. S'avisarà l'hora de l'enterrament. En Frederic Moren i Esteve. Morí diumenge. L'hora de l'enterrament no es va avisar per expressa voluntat del finat. En Francesc Fornells i Piferrer, vídua de Na Josepa Muro i Parera. Enterrat ahir mai al Cementiri Vell. En Marian Duran i Ferreras. S'avisarà l'hora del sepeli.

Institut Francès

Demà, dijous, de set a vuit de la tarda, se celebrarà a l'Institut Francès (Consell de Cent, 338), la setmanal conferència pública del senyor J. J. A. Bertrand, doctor en Lletres, director de l'esmentat Institut, que versarà sobre «Anatòle France».

Les fires de Santa Llúcia

Uns quants amants de les nostres festes tradicionals han decidit fundar uns premis d'estímul per al lloms de figures i cases de la fira de Santa Llúcia, al qual fi han encarregat al «Círcol Artístic de Sant Lluç» que el pròxim dia 13 vulgui distribuir la quantitat de 200 pessetes en un, dos o més premis als il·lcs que presentin exemplars més artístics sense perdre el caràcter tradicional i popular.

Publicacions rebudes

— «Nuevo Mundo».

— «Revista Popular». Número d'aquesta setmana.

— «El Iris de paz». Número corresponent al dia 10 de desembre.

NOTÍCIES DE LA PENÍNSULA

(Telegrames i conferències de LA VEU)

MANIFESTACIONS DEL PRESIDENT

Madrid, 12, 2 tarda.
El president del Consell ha manifestat aquesta tarda que el pròxim divendres podrà posar-se a disposició del president del Consell d'Estat, senyor Villanueva.

Li donarà el cap del Govern i a l'acte hi assistirà la majoria dels ministres.

Ha afegit el marquès d'Alhucemas que el Rei anirà rebent els nous governadors en grups de quatre o sis. Els que tinguin necessitat de marxar immediatament a llurs residències seran rebuts pel Rei individualment quan vinguin novament a Madrid per a rebre instruccions del Govern.

Ha dit el president que avui s'havien signat els decrets nomenant director general de Belles Arts a don Ferran Weyler, director general d'Estadística el senyor Monpeon, catedràtic de Saragossa, i governador de Canàries a En Casimiro Torres, el qual ha estat ja governador de diverses «provincies».

Ha anunciat el president que el Consell d'aquesta tarda se celebrarà a les cinc.

DEL TREBALL

Ha manifestat aquesta tarda el senyor Chapaprieta que s'havia posposat el càrrec de sots-secretari del Treball el senyor Castro i de comissari regl d'Assegurances el senyor Benítez de Lugo.

Demà es posposarà el delegat regi de Posits i, quan arribi a Madrid, el director general d'Estadística.

Parlant dels conflictes socials ha manifestat que solament hi ha pendents dues vagues: la de tramvies de Bilbao i el locat de la fusta a Madrid.

Per a tractar dels dos conflictes es proposa conferència el ministre amb els governadors de Biscaia i de Madrid.

Han complimentat el ministre, entre altres comissions, la Junta del Patronat de pensions per a l'estranger.

D'ESTAT

Ha continuat avui el ministre d'Estat rebent nombroses visites al seu despatx oficial.

D'elles sols han estat diplomàtiques la del representant de Suècia i la de l'ambaixador senyor Pina.

EL CONCERT ECONOMIC

L'ex-deputat jaumista senyor Pradera inicia avui a l'A.B.C. una sèrie d'articles per a explicar el que és el concert econòmic de les Vascongadas amb l'Estat, a fi de demostrar que el s'apliqués a totes les regions espanyoles, la vida nacional es transformaria i usenit d'extraordinària millora.

Va a provar, o pretén provar, el senyor Pradera, que tota la superioritat de les Vascongadas sobre les altres províncies espanyoles és deu a aquest concert econòmic exclusivament, guix l'administració de llurs Diputacions i Municipis, els vicis dels seus homes representatius i la pobresa de la seva agricultura i la seva indústria, són poc més o menys com els de la resta de la península.

ELS VINICULTORS

Tomelloso. — Al Teatre Alvarez ha celebrat un interessant miting l'Associació Nacional de Vinicultors i indústries derivades.

Presidi l'alcalde, el qual presenta els forasters, don Pau Concha, president de la Societat Agrícola Industrial de la localitat.

Parlaren don Josep Simó Besó, president de la Federació d'importadors de vi de la Manxa i vice-president de l'Associació de vinicultors; el marquès de Casa-Pacheco, el senador per Terol don Adelaid Rodríguez, don Ernest Casado i don Félix Martínez de la Cuesta president de l'esmentada Associació.

S'aprovaren les següents conclusions:

La denúncia del tractat amb França, les clausules i la manera d'executar-les de la qual no afavoreixen la producció.

Que en els tractats que es celebren amb altres nacions s'exigixin garanties de reciprocitat en l'intercanvi de mercaderies, inclos els vins.

entre les que aquelles han d'adquirir obligatòriament.

Supressió dels arbitris que graven el consum de vi.

Que es prohibeixi la fabricació d'alcohol industrial amb matèries importades de l'estranger.

I que es rebaixi l'impost sobre els alcohols per afavorir la seva producció en favor dels vins.

PARLA EL MINISTRE

DE LA GUERRA

Madrid, 12, 4'15 tarda.

Aquest matí han estat rebuts els periodistes pel ministre de la Guerra. Ha negat el senyor Alcalá Zamora que el capità Weyler hagués estat candidat a la sots-secretaria de Guerra.

No té cap fonament aquesta notícia, recollida per un periodista, i no ha existit el projecte ni en la intenció del ministeri ni en la de l'interessat.

—Es parla—li ha dit un periodista—d'un pla de reorganització de l'exèrcit que té en estudi.

—Fins ara—ha contestat el senyor Alcalá Zamora—el que hi ha són idees. No es tracta d'una improvisació, sinó d'uns determinats estudis que jo tinc fets de les qüestions que afecten als fonaments de l'exèrcit. He celebrat un canvi d'impressions amb l'Estat Major Central que ha començat a conèixer els meus treballs.

Una de les aventatges del ministre civil al ministeri de la Guerra és la que atorga a l'Estat Major Central les seves funcions integrals.

—Està fixada la data de l'arribada del general Burguete a Madrid?

—Encara no, entre altres raons, perquè el viatge no es farà fins que torni de la seva anunciada excursió a Almeria el Rei.

—El visità ahir l'ex-cap del Tercer estranger, senyor Millan Astray?

—Sí. Per cert que tingué la correcció del silenci i jo la sinceritat de dir-li que per circumstàncies especials m'havia vist precisat a denegar el permís que una comissió d'estudiants, presidida pel senyor Yanguas, sollicita perquè el senyor Millan Astray donés una conferència sobre el problema del Marroc.

PRESA DE POSSESSIO

Aquest matí s'ha posposat de la Direcció d'Obres públiques el senyor Nicolau.

L'acte s'ha ajustat al cerimonial de rubrica, canviant-se els acostumats discursos entre l'entrant i el sortint, senyor Galvez Cañero.

DE FOMENT

Una comissió d'enginyers civils ha visitat avui al seu despatx oficial el senyor Gasset, recordant-li que abans de la seva designació per a regentar la cartera de Foment el havia ofert donar una conferència al seu domicili social.

El ministre els ha contestat que no havia rectificat el seu projecte i que la conferència la donaria en un dels primers dies de gener.

També ha rebut el senyor Gasset el pla del Consell Superior de Foment, exposant-li en línies generals el seu programa, que conté grans millores per a l'agricultura i la ramaderia.

Per últim, ha estat al ministeri de Foment una comissió d'interventors de ferrocarrils aprovats en les últimes oposicions, sollicitant del senyor Gasset l'ampliació de places.

EAMENS EXTRAORDINARIS

Han començat les gestions per aconseguir la concessió d'exàmens extraordinaris als alumnes universitaris que no es van poder presentar en els de juny o setembre propassats a causa de trobar-se al servei militar o que els faltava una o dues assignatures per acabar llur carrera.

NOTES DEL PALU

Han despatxat aquest matí amb el Rei els ministres de Finances i Governació.

Després, en sa visita de comiat, han estat al Palau els ex-ministres senyors Bergamín i Ruano i l'ex-director d'Ordre públic senyor Millan de Priego.

—El monarca ha estat complint el pel bisbe de Salamanca i pel bisbe electe de Girona.

—Entre les audiències rebudes pel Rei figura la de l'ambaixador francès.

—Avui, amb motiu de fer els anys

la infanteta donya Cristina, la Cort ha vestit de mitja gala.

A la capella del Palau s'ha celebrat la tradicional missa d'ofrena, assistint a l'acte religiosos reis, les infantetes donya Pau, donya Isabel i donya Pilar, la duquessa de Talavera i els infants don Alons i don Lluís.

UN GUARDA DE SEURETAT MATA LA SEVA MULLER

Aquest matí s'ha sabut que en el proper poble de Carabanchel ha ocorregut un sagnant succés.

El guarda de seguretat Josep Gómez sostenia freqüents disputes amb la seva muller, Clotilde López, per sospitar que li era infidel.

Quan anit passada el guarda tornava de servei trobà que la seva muller no era a casa i sortí a buscar-la, trobant-la a una casa de mala anomenada, acompanyada del corneta del cos de seguretat, Valentí Cerezo.

El Josep va treure la pistola fent cinc disparos contra la seva esposa. El Valentí, en veure entrar el Josep, es va despenjar per una finestra, fugint.

La Clotilde fou recollida en gravissim estat, morint dues hores després.

L'agressor s'ha presentat a la caserna de la guardia civil.

EL GENERAL ARDANAZ

Madrid, 12, 5'15 tarda.

El «Diario Oficial del Ministerio de la Guerra» disposa que el general Ardanaz traslladi la seva residència a aquesta Cort.

DE GRACIA I JUSTICIA

Ha complimentat el ministre de Gracia i Justicia el Tribunal Suprem, presidit pel senyor Ciudad Auriolles, l'Audiència, amb el senyor Marroquín al cap. El Col·legi Fiscal, els jutges de primera instància i municipals, l'ex-ait Comissari, general Berenguer l'alcalde dimissionari de Madrid, comte del Valle de Súñil, l'ex-ministre senyor Roselló, comte de Valldano, marques de la Herrida i altres personalitats.

En sortir l'alcalde, contestant a preguntes dels periodistes, ha dit que creia que aquesta tarda se li nomenaria substitut i que creu que ha d'esser designat de R. O.

EL DIRECTOR DE REGISTRES

S'ha posposat el càrrec de director de Registros don Enric Gavilán, al qual ha donat possessió el sortint, senyor Alas Pumariño.

NOTES DE MELILLA

Melilla. — El comandant general ha rebut del senyor Sánchez Guerra el següent telegrama:

«S. M. el Rei s'ha servit designar nou Ministeri, reemplaçant-me don Nicet Alcalá Zamora.»

En acomiadant-me de V. E., prago faci present a totes les forces del seu comandament la grata recordança que guardo de la meua estada en aquest ministeri, en el qual pogui d'apropiada l'abnegació i disciplina amb què els generals, caps i oficials, classes i soldats s'esforcen en servir la pàtria.

Tràmeto a tots la meua salutació de comiat i renovo a V. E. la meua amistat afectuosa i la meua consideració.

—Han arribat dos camions blindats amb destinació al Centre Electro-Tècnic.

Els nostres aviadors han volat sobre Yebel-Ubia.

El dissabte va arribar a la plaça el personal del grup d'Instrucció d'artilleria, comandat pel tinent coronel Mirells.

MORT D'UN SOLDAT

Lairaix. — Quan estava de guàrdia el soldat Josep Pascual López, del batalló de Bailén, destinat a Ain-Grana tingué un atac cerebral, quedant mort a l'acte.

El cadàver fou traslladat al campament del Zoc el Jemis.

VISTA D'UNA CAUSA

Sevilla. — Aviat començarà la vista de la causa contra els processats amb motiu de l'enfonsament del vapor «Baracaldo».

Els processats són: l'armador Lluís Hermda, el capità Pérez Fernández, el pilot Pere Placóns, l'ajudant de màquines Celestí Sancia, i els carre-

gadors de Sevilla Joan Mateo, Manuel Gallego i Rafael González. També ho estan els carregadors de Barcelona, Ferrer, Bosse i Tonella.

Se'ls acusa del delicte de llançament i cobrar l'assegurança de mercaderies imaginàries.

El vaitell s'enfonsà en aigües de Lairaix.

Es diu que en el sumari obert pel Jutjat de Marina es confessen autors del delicte de llançament.

La vista de la causa ha despertat interès. Hi intervindran vuit advocats.

A L'ENTRADA DEL CONSELL

Madrid, 12, 6'15 tarda.

A les sis de la tarda han quedat reunits els ministres a la Presidència, per a celebrar l'anunciat Consell.

El de la Guerra ha manifestat que portava expedients de tràmit.

El de Foment ha dit que si tinda temps parlarà del problema del blat.

El ministre de Marina ha pregat als periodistes que fessin constar que ell no acompanyarà el Rei en el viatge que diumenge propiament farà a Almeria, perquè co que es va a celebrar en aquella població és un acte purament militar: el de la imposició de la Medalla Militar al regiment de la Corona, i l'estada de S. M. serà molt curta.

Jo hauria anat a aquesta festa si hagués pogut coincidir amb la remesa de la bandera regalada per les senyores d'Almeria al submari «A-3», però aquest vaitell no pot anar ara allí per trobar-se a Cartagena, de reparació. Aquest acte s'ajorna, doncs, fins una altra data.

El ministre de Finances ha dit que portava al Consell el repartiment de la contribució territorial que en l'exercici pròxim ve amb un augment del 25 per 100.

—Això—deia el senyor Pedregal—produirà un augment en els ingressos, és clar que a canvi d'un xic més de molèstia per als contribuents.

El ministre del Treball ha dit que res portava al Consell.

Està nomenatitzat el servei amb el nou personal.

La Companyia ha passat una carta als obrers acomiadats en la qual se'ls invita a tornar l'uniforme i la cartera.

El omte de vaga ha acordat donar per no rebuda l'expressada carta.

La Unió General de Treballadors ha tramés una comunicació al Sindicat obrer de la pedra en la qual es demana l'expulsió del delegat que assistí al Congrés celebrat a Madrid.

—I, no hi ha notícies en el seu ministeri?

—No; jo necessito dos o tres anys per asabentar-me dels assumptes del departament i després pendré la paraula.

El senyor Alba no s'ha detingut a fer cap manifestació.

ELS TRAMVIARIS DE BILBAO

patat per a ahir la vaga general per Bilbao. — Els comunistes havien presolidaritat amb els tramviarers acomiadats, però en la reunió que se celebrà a la Casa del Poble, s'acordà ajornar aquesta mesura fins l'arribada del nou governador, si és que manté una actitud favorable a l'empresa.

ELS EXAMENS EXTRAORDINARIS

Madrid, 12, 8'30 mit.

La «Gaceta» d'avui publica una Real ordre del Ministeri d'Instrucció Pública disposant:

Primer. — Que es concedeixin exàmens extraordinaris el mes de gener vinent a aquells alumnes dels centres d'ensenyament, dependents d'aquest Ministeri, als quals faltés una o dues assignatures per a terminar llur carrera i gran d'ensenyament.

Segon. — A tal efecte s'obrirà matrícula en els dits centres el dia 15 de desembre del corrent any i es tancarà el 31 del mateix mes.

Tercer. — Els exàmens extraordinaris de què tracta el número primer s'efectuaran la segona quinzena del mes de gener vinent, però entenent que aquests es consideraran com un avenç dels del mes de juny, i que l'alumne que per qualsevol motiu no aprovi l'assignatura o assignatures de les quals s'ha d'examinar o deixi de presentar-se a l'examen no podrà repetir-lo fins el mes de setembre.

NOTA BURSATIL

Els fons públics mantenen llur fermesa anterior, quedant el deute regulador en partida a 70'55 sense variació.

Els Tesors acusen un lleu decreixement i les Cèdules hipotecàries estan sostenides.

Hi ha una gran demanda d'actions del Banc d'Espanya i passen de 5'86 a 5'90.

Els Nords i Alacants queden menys fermes que ahir, perdent una pesseta els Alacants i dues els Nords.

Els Explosius pugen dos enters i les Sucreres denoten gran fermesa, pujant les preferents 1'75 per 100 i les ordinàries 0'25.

Els francs milloren 50 cèntims, les lliures 10, els dòlars no varien, els marcs es feren particularment a 0'08, quedant paper a aquest canvi i qüer a 0'07875.

PETICIO

Una comissió de mestresses que presentaren oportunament instància per a ingressar al Cos d'auxiliars femenins de Correus i que no foren admeses, ha estat aquest matí a Governació, pregant que se'ls permeti d'actuar en els exàmens d'aptitud que en el dit Cos van a celebrar-se.

El sots-secretari, pel qual han estat rebudes, ha promès transmetre llur prec al ministre.

EL JOG

«La Correspondencia de España» diu que el ministre de la Governació té decidit el seu criteri sobre el jog.

Els nous governadors portaran instruccions concretes i terminants per a perseguir el jog en llurs demarcacions. Un criteri idèntic s'aplicarà a Madrid i Barcelona; però, tenint en compte que en aquestes capitals hi ha diverses organitzacions de beneficència els ingressos de les quals no són altres que els procedents del jog, aquell criteri es limitarà en termes que no es donarà cap altra autorització per a jugar, i les autoritzacions entraran caducant a mesura que les necessitats de l'assistència pública ho permetin.

PERSONAL D'AEROSTACIO

Com a resultat del concurs celebrat a l'efecte són nomenats oficials alumnes d'Aerostacio a l'Escola d'Aeronàutica Naval de Barcelona els ofiters de nau Joan J. Zaurregui, Gil Delgado, Josep de la Rocha i Riedel, Jesús Fontan Lobé i ensens es disposa que e tinent de nau Ricard Casas Nicotola, que prengui part en el concurs, quedi en expectació del resultat del seu reconeixement facultatiu.

EN BERENQUER AL PALAU

Madrid, 12, 9'15 mit.

«Heraldo» diu que un d'aquests dies el general Berenguer anirà al Palau per a complimentar el Rei.

Alegreix que potser sigui aquesta l'última vegada que ho faci, car, si el resultat condemnat, no podrà tornar al regl alcaósser.

FIRMA D'HISENDA

Jubilant, reglamentàriament el cap d'administració de segona classe del cos pericial de Duanes N. Artur Galán Moreno.

Nomenant segon cap de la Duana d'Almeria a En Pantaleó Alonso Fernández, actual oficial de la de Santander.

Idem administrador de la Duana de Cadix a N. Alfonsa Moreno, actual segon cap de la d'Almeria.

Declarant compresos en el concepte quart de l'article primer del capítol 23 del vigent pressupost de despeses del ministeri de Foment els que es produïxin per expropiacions dels pantans d'alimentació del canal de Castella i perquè es puguin realitzar per administració obres extraordinàries i urgents al Palau del Generalife de Granada.

LES EXCULPACIONS D'EN BERENQUER

En les exculpacions que avui publica en «La Acción», el general Berenguer parla de l'estat de les tropes quan s'esdevingué el desastre, i dona compte del curs dels treballs del general Picasso i de les Reals ordres que rebé del senyor Clerva, amb les quals quedava resolta la compatibilitat del jutge instructor amb la inda

pendència que necessitava el general en cap de les tropes.

DENUNCIA

Pel fiscal ha estat denunciat l'últim número de la revista «Espania», per la inserció d'un article que es considera injuriós per al Rei.

FOC

A les dotze de la tarda d'avui s'ha declarat un incendi a la Direcció de Seguretat.

Com a conseqüència de la pressió excessiva que tenia la calefacció del dit departament, el foc ha encès uns fustes de l'entornament de l'entresol.

Com que era hora d'oficina i els empleats estaven en sos llocs, s'ha cridat per telèfon el servei d'incendis, que ha succeït als pocs moments d'apagat.

VISITA

Aquest migdia l'ex-Alt Comissari al Marroc, general En Dams Baranguer, ha visitat al seu departament civil, el comte de Romanones.

EL CONSELL DE MINISTRES

Madrid, 12, 10'30 nit. El Consell ha acabat a un quart de deu, i del seu resultat se n'ha donat la següent nota oficial:

S'ha aprovat el repartiment de la contribució territorial exigible en 1923-24.

S'acorda que per tots els ministres es comunique al Ministeri de Finances l'estat d'amortitzacions de personal realitzades, complint-se amb tot rigor les disposicions vigents que ordenen amortitzacions.

S'ha decidit sotmetre a la firma del Rei l'opòrtun decret suspensent les sessions de Cortes.

S'aprovaren diversos expedients de tramitació dels Ministeris de Guerra i Instrucció.

El ministre de Foment explicà la situació d'abastiment de blats. Anuncià, en línies generals, la conducta que pensa adoptar en l'assumpte, i el Govern l'ha aprovada.

El ministre de la Guerra donà compte del nou estat suau rebut sobre la situació de les causes instruídes al Marroc. El dit estat acusa un progrés general en l'avançament i tramitació.

ELS ALCALDES

Interrogats els ministres sobre la qüestió del nomenament d'alcaldes, han manifestat que havien començat d'ocupar-se de l'assumpte, no ultimant-lo. Continuaran estudiant-lo en un altre Consell.

DISCURS D'EN LERROUX

El senyor Azzati ha telegrafiat avui al senyor Lerroux manifestant-li com l'havia satisfet la idea de celebrar a València un acte polític en el qual el cap del partit radical expressi la seva opinió sobre el plebiscit de les responsabilitats.

El senyor Lerroux sortirà el divendres vinent, a la nit, cap a València. El discurs el pronunciarà diumenge al matí.

L'ASSEMBLEA MAURISTA

Ha continuat les seves deliberacions l'Assemblea maurista, aprovant-se la següent proposició:

L'Assemblea declara que, inspirant-se, en tots els seus treballs, en les doctrines glorioses mantingudes sempre per l'insigne patriota don Antoni Maura i Montaner durant la seva vida pública, sotmeten incondicionalment la seva superior autoritat i autèntica interpretació totes les conclusions que s'aprovin en el curs de la seva deliberació per si l'error, la inoportunitat o la conveniència posen vici o nul·litat o envien la bona fe i desig d'encetar que les anime.

Després es discutí la ponència que sobre el règim de la propietat presentà a l'Assemblea el senyor Tarragó d'integració maurista a Barcelona, que fou defensada pel senyor Palau, i acordà sobre aquesta ponència, en unió de la del senyor Calvo Sotelo referent a l'assalariat i reformes socials, quedà ajornat per a la sessió vinent, en la qual estarà present el senyor Tarragó.

En totes dues ponències s'assenyala el greu error que entraña legislar amb caràcter general sobre aquesta matèria, car els aspectes són tan distints com les regions diverses de la Península.

S'aprovà, després, una proposició qüestió que és necessari depurar les responsabilitats per la catàstrofe de Melilla.

Es presentà també una altra proposició perquè l'Assemblea acordi declarar que no han de obrar cessantia els qui hagin ocupat una càrrega per període de temps inferior a dos anys.

Després d'alguna discussió, s'acordà que els temes de caràcter polític se-

ran discutits en la sessió plenària del dijous i divendres.

En la sessió d'aquesta tarda el senyor Tarragó defensà una ponència sobre el tema primer.

Recorda els estudis de l'Assemblea anterior i diu que creu que la solució del problema agrari està en l'associació agrícola.

Parla de les simpaties que els moralistes gallecs tenen a Catalunya, i creu que amb algunes observacions pot admetre's una esmena que sobre el particular li ha presentat el senyor López de Haro.

El senyor López de Haro explica el significat de l'esmena presentada al senyor Tarragó per a ésser inclosa en la seva ponència.

S'acorda que els tres senyors que han fet observacions en la ponència es posin d'acord per a formular una ponència definitiva.

El senyor Calvo Sotelo (don Josep) llegeix una ponència sobre el règim de salaris.

Bisbat

UNA BELLA OBRA DE CARITAT

Ho és i de debò, la que practiquen cada diumenge els germans de l'Oratori Parvo de Sant Felip Neri de la nostra ciutat, acudint al barcelonès Hospital de la Santa Creu i a les Cases de les germanetes dels Pobres, per a fer tallar els cabells i afeitar, rentar les mans i fer altres actes d'higiene caritat amb els malalts i vells asilats caritat que ultrapassa el cor de la Prbs i s'estén a l'asil de leprosos Can Masden, situat a una muntanya de la barriada d'Horta, on també cada diumenge els malalts són visitats per alguns germans de l'Oratori Parvo.

Aquesta caritat, amagada com la fulla violeta i per ço tal vegada, desconeguda de molts barcelonins—no però, deixa d'escampar el seu parflum, i si no saben oír-la els homes, prou l'olora el Bon Déu.

El diumenge passat la visita setmanal tingué quècom de més gran, puix els germans volgueren celebrar l'any tres vegades centenari de la Canonització de Sant Felip Neri, i per això repartiren a tots els malalts i asilats una almoïna extraordinària, que consistí en una quantitat en metal·lic, tabac, fulles de propaganda i estampes, per als homes; dolços i estampes per als infants i peces de roba per als convalescents. Era de veure l'agraïment dels qui ho rebien i el goig dels que ho donaven, i sobretot la germanor que regnava entre tots, puix cada malalt i asilat hi veia en els germans de l'Oratori Parvo cares conegudes ja de molt temps.

Agraim de venitat els bons barcelonins l'immens bé que fa l'Oratori felipí, portant la direcció d'obres tan remarcables, que el constitueix la llar paterna de la veritable pietat i caritat, edificada al cor mateix de la ciutat volguda.

E. G. O.

Ahí es van celebrar a l'església de Nostra Senyora de l'Ajuda funerals en sufragi del P. Josep Calasans de Manresa amb motiu de complir-se l'aniversari de la seva mort. Ha sortit cap a Madrid el cardenal arquebisbe de Tarragona doctor Vidal i Barraquer.

Ha marxat a Roma el general dels operaris diocesans doctor don Benjamí Mifiana.

Foment de Pietat Catalana acaba de publicar tres llibrets exquisits de la seva biblioteca «Llocs de la Infància de Jesús».

Són escrits per Mossen Pere Pons i Solà i porten l'encís que es troba en tots els treballs d'aquest docte publicista.

Els tres llibrets esmentats porten per títol «Bellem», «Nazaret» i «Egipte», i són, per tant, ben apropiats com a obsequi de les festes que s'aproven.

Es poden adquirir a l'administració de Foment, carrer de Duran i Bas, 11.

A l'església del Santuari de Nostra Senyora de la Serra de Montblanch hi ha fet la professió dels seus darrers vots la religiosa Sor Clara Sanahuja Gatell, natural de Vilabella.

Al saló d'actes de Santa Anna hi començarà avui una tanda de conferències sobre pedagogia catequística.

L'Institut francès d'aquesta ciutat ha ofert al nostre venerable Prelat doctor Guillaumet la presidència d'honor en les properes festes que es preparen per a solemnitzar el centenari de Pasteur.

—En aquesta Secretaria de Cambra s'ha debut per als nois russos: dels hereus de confiança de donya Teresa Casadevall, 100 pessetes; de la família S. S., 50; de donya A. B., 1.000.

—Ha sortit cap a València el secretari de Cambra i Govern d'aquest Bisbat Dr. don Joan Boada, per assistir a l'acte de la donació del nomenament de cardenal i imposició del soldeu al Dr. don Enric Reig.

—Avui, dimecres, a les sis de la tarda, tindrà lloc a la sala d'actes de la parroquia Major de Santa Anna, la primera de les conferències que sobre Pedagogia Catequística, ha organitzat, per a aquest curs, la Lliga d'Acció Catòlica de la Dona. Estan especialment invitades totes les senyores i senyoretes que es dediquen a l'ensenyament del Catecisme a Escoles i Centres Catequístics.

Reial Acadèmia de Ciències i Arts

OBSERVATORI FABRA

Secció Meteorològica i Sísmica

Setmana del 4 al 11 de desembre de 1922, a les 8 hores

ESTACIO METEOROLOGICA

Temperatura màxima, 11'0 graus el dia 5 a les 14 h.

Temperatura mínima, 2'5 graus el dia 6 a les 8 h.

Màxima velocitat absoluta del vent, 22 metres per segon, el dia 6, a les 13 h. 15 m. del WNW.

Pluja total en mil·límetres, 0'0.

Saturació de l'aire, 00 hores en total.

Humitat relativa inferior a 50 per 100, 12 hores en total.

Humitat relativa mínima, 37 per 100 el dia 10 a les 10 h.

ESTACIO SISMICA

Dia 6.—A les 14 h. 4 m. 29 s. es registra un terratrèmol ocorregut a uns 1,150 quilòmetres de Barcelona, probablement indostànic.

Dia 7.—A les 16 h. 30 m. 5 s. apareixen les ondes superficials d'un terratrèmol un xic llunyà.

El mateix dia 7, a les 17 h. 38 m. 42 s. s'inscriuen ondes que probablement procedeixen de l'epicentre del terratrèmol anterior.

L'agitació microsísmica és important durant tot el dia.

El Director de la Secció, Dr. Fontseré.

Desgràcies de nens

Segons treiem de l'arxiu de la Junta de Protecció a la Infància, durant el mes d'agost, setembre i octubre, darrers, hi ha hagut les següents desgràcies de criatures a Barcelona:

Instruments	Morts	Ferits
Automòbils.	2	17
Carros i cotxes.	6	6
Bicicletes i motots.	3	3
Baralles.	6	6
Mossegades de gossos.	18	18
Mossegades de cavalls.	3	3
Caigudes.	10	10
Tren.	1	2
Tramvies.	2	2
Intoxicacions.	2	2
Jugant.	2	2
Total.	3	71

Gran Teatre del Liceu

Dos esdeveniments dels que formen època, es preparen al nostre gran teatre d'òpera.

Ambdós es produiran aquesta mateixa setmana. Demà, dijous, dia 14, farà la seva presentació el genial artista rus Segimón Zalesky, considerat en el món musical com un dels cantants més cèlebres, i com a creador personalíssim de tots els personatges que interpreta. El gran baix Schialapine, no és l'únic a poder-se anomenar autòcrata de l'èxit entre els cantants russos: Zalesky comparteix amb ell l'hegemonia del triomf amb l'aventatge que posseeix un cabdal de veu més càlida, de més extensió i volum que el seu col·lega.

Zalesky, fent honor a les seves tradicions artístiques, es presentarà interpretant el protagonista de la popular òpera de Moussorgsky, «Boris Godunov», puix el seu «Boris» és quelcom que fulg fins de la fantasia dels més exigents. Tenim la seguretat que produirà vera emoció senacional.

L'altre esdeveniment al qual ens

referim, no necessita comentaris: n'hi ha prou amb dir que es tracta d'ajuntar en un mateix cartell els noms de l'excelsa sopran Poli Randaccio, amb el del nostre eximí tenor Hipòlit Lázaro i de l'eminent Zalesky. Com a pretext s'ha escollit l'òpera «Tosca»; i tals coses havem sentit dir del «Scarpia» d'En Zalesky, i tan brillants i excepcionals són les qualitats del divo tenor Hipòlit Lázaro, per al «Mario Cavaradossi» que, junt amb la brillantesa del divi art de la Poli Randaccio, es fa esperar aquella representació extraordinària com quelcom que sembla invulnerable.

D'espectacles

ESPANYOL.—«L'ombra de Montjuich», comèdia dramàtica en tres actes, original d'En Juli Vallmitjana.

En Vallmitjana, feia temps que estava allunyat del teatre, però, en reaparèixer, la nit del dissabte passat, a l'Espanyol, amb la seva obra «L'ombra de Montjuich», el públic li demostrà que seguia recordant-se d'ell i apreciava-lo com autor original i suggestiu. Les obres d'En Vallmitjana, tenen el do de desvetllar un interès espectacular. No se'n pot negar que és el creador d'un teatre, i si es pot discutir, amb l'estètica a la mà, la bellesa d'aquell món ombrí i soterrani on l'autor s'inspira, no es pot pas negar l'existència d'aquell món, ni la sinceritat i versemblança amb què és transportat a les taules.

Els èxits d'En Vallmitjana depenen, precisament, que ell no és un literat, ni un home de teatre, en el sentit que s'acostuma a donar als tals qualificatius. L'absència d'una habilitat i la presència d'un temperament artístic primitiu, com el que ha inspirat certs drames argentins i alguns russos; quelcom del que es troba en «Las salvajes», d'Albert Ghirardo, i en «Déu de la venjança», de Shalom Hass, el jueu rus (amb dos drames representats l'any passat, a Barcelona; el primer, per la Companyia Alba-Bonafé, i el segon, per la de N'Alfred de Sacretis), s'imposa als espectadors, que van al teatre per riure i sofrir contemplant realitats, siguin de la mena que vulguin. En Vallmitjana ha viscut les seves tragèdies. Heu's aquí tot el secret dels seus èxits. Agafa, el que més ha commòs el seu cor d'explorador de la gent del bronzo i ho exhibeix amb una emoció infantil, amb un llenguatge que és plasticitat i no retòrica, i amb un argument que és palpitació d'episodis i mai una cosa premeditada i combinada.

En Vallmitjana té la sabiduria de l'instint, i pinta amb escenes, com un altre pinta amb colors, i es val del mateix llot que trepitja pels clars i obscurs dels seus diàlegs.

«L'ombra de Montjuich», és un bucejar dintre l'abjecció del subsol barceloní. Els personatges són instantànies de miserables, producte de la fam i de la incultura, gent irredimible.

ble, que lluiten entre si, esgrimint secrets de l'ànima, tipus ben definits, d'un relleu corprenedor, quasi podríem dir sense retoc que es manifesten amb la cruïda de l'original, i per això es fan inoblidables.

L'ambient és just i un respira baf de borratxera i lladronici, però l'audència relleu corprenedor, quasi desesperant i, com una nota gaia, posa en mig de la púrria el tipus d'«Estrella», tanmateix ben aconhortador. Aquesta «Estrella», demostra com la bonhomia d'En Vallmitjana ha posat en contacte amb els seus nervis, i justifica el gest de durlos al teatre, que és com una delació als qui poden remeiar un estat social inconcebible, i alhora un avís als distrets que es recorden de Santa Bàrbara només quan trona.

Molt podria dir-se sobre la impressió que produeixen obres d'aquesta mena en els esperits delicats i sobre els caïres de bellesa que inclouen, però ens trobem davant d'un autor senzill i modest que ni tan sols ha compregut a recollir els xardorosos aplaudiments de la concurrència la nit de l'estrena, i per tal, que porta una convicció que camina a dret fi, i no són els apostolats els que cal discutir en una crònica teatral.

Els intèrprets, especialment els senyors Santpere i Tormo hi posaren el coll. La presentació, amb molt caràcter, va contribuir a l'èxit, que fou sorollós.

P. B.

La proppassada setmana començaren els assaigs de les obres que han d'integrar el cartell de la segona vetllada selecta de Teatre Català i estranger. Una de les obres és la famosa comèdia en tres actes, de Carles Vildraeh, «El paquebot «Tenebris»». Aquesta obra va estrenar-se a París, al teatre «Vieux Colombier», i la seva companyia l'ha representada en francès, en diversos teatres d'Europa. També ha estat traduïda a l'anglès, i estrenada a Hammersmith Theatre de Londres.

La segona obra serà la comèdia en un acte de Carles Solvevill, «Civilitzats tanmateix», la qual, a les hores de la seva publicació, en el llibre «Una atzagaiada», fou tan ben acollida per la crítica.

Musicals

El divendres vinent, a la sala d'audicions íntimes del Conservatori de l'Ateneu d'Igualada, tindrà lloc el concert anunciat per al dijous passat, el qual va ésser suspès per indisposició del violoncel·lista senyor Sagrera, que havia de pendre-hi part.

Recomanem a les entitats i als particulars que tenen a bé trametre's articles o notes suplicades, la necessitat absoluta (sense la qual no ens és possible fer-ne el menor cas) d'avaluar degudament els originals amb un segell o una firma i a l'11.

PUBLICACIONS DE

l'Escola Catalana d'Art Dramàtic

ACABEN DE SORTIR

El Teatre de la Ciutat per Lluís Duràn i Ventosa

Consideracions sobre les interpretacions dels personatges de Shakespeare per M. Morera i Galicia

Molière i la farsa dels metges per Adrià Gual

ADMINISTRACIO:

EDITORIAL CATALANA, S. A.—Escudellers, 10 bis

Preu: Una pesseta cada fascicle

La Llei d'Utilitats

La seva relació amb les comptabilitats

Per a tractar de les moltes qüestions i de les diverses aplicacions de la nova Llei d'Utilitats, m'he fet el propòsit de desenvolupar una sèrie d'estudis sobre els principals comptes encarregats de registrar els moviments de les operacions comercials i en els quals compten l'Estat exercirà un control.

Examineu una llei qualsevulla, i en lloc de constituir una garantia de claredat, la seva redacció constituirà una multitud de dubtes que fa impossible l'exacta interpretació de la llei. No cal, doncs, estranyar-se que el contribuent, fins procedint de bona fe, no aconsegueixi evitar la manera d'incórrer en omissions i el situar en terreny penal. Generalment, les lleis s'han de concedir, no pel canvi de co que la "Gasetta" diu, sinó en co que va voler dir el legislador.

A desentrançar, doncs, el concepte de la llei va destinada la meua tasca. Podrà la llei no ser clara; però si la vostra administració és bona, les deficiències de la llei no repercutiran a casa vostra.

No cregui l'home de ciència trobar açí, en aquests estudis, res que no conegui. Tot al revés. Els problemes descansen sobre fets que diàriament els palpa un comerciant i els registra un comptable. Però, la novetat consistirà en demostrar amb nombres al davant els avantatges i els inconvenients que ofereixen en la pràctica comptable els diversos sistemes de comptabilització. La qual cosa no s'apren solament en la pràctica, sinó trepitjant les rajoles de les aules, assistint a les conferències i traient la pols dels llibres de les biblioteques. Els mètodes que exposaré també permetran al comerciant fer els d'ells, sense por que la seva adaptació i pugui portar un rebombori en la mxaxa administrativa del seu negoci.

Amb exemples raonats donaré a conèixer els diversos sistemes de comptabilització el compte de mercaderies; procuraré demostrar les conseqüències comptables del principi de la invariabilitat del capital; la confecció del Balanç preparatori; la manera de regularitzar els diversos comptes de l'actiu i del passiu; els mants procediments per a evaluar les mercaderies en formar-se un inventari; extra-comptable; la utilitat de la divisió de les despeses d'una casa; la distribució dels resultats d'un exercici i altres qüestions no menys interessants, dignes de tenir en consideració.

A vosaltres, comerciants, van dirigits aquests articles. Si no voleu érrer el risc de satisfer quantitats fictícies en concepte d'utilitats; si no voleu pagar multes; si no voleu obrir les vostres portes als Agents de negoci, i estalviar-vos aquesta despesa, preveniu-vos per a quan arribi l'hora de tributar i poseu les vostres comptabilitats en regla, ata que el temps no vos aprofessa.

Sapigueu, els comerciants particulars, que encara que avui no tribuiteu, esteu comprant dins de la nova llei d'Utilitats. I tributareu tan aviat com ho disposi el ministre de Finances. Disposició que probablement no deixarà de sortir a la "Gasetta" els primers mesos de l'any vinent.

La primera cosa que ha de fer un comerciant és preocupar-se del factor administratiu. Les exigències de la vida econòmica moderna ens demostren que quan es tracta de la producció, al costat dels tres factors econòmics, el capital, el treball i la terra cal comptar-hi el factor administratiu.

Dissonantament, els comerciants, sobretot els particulars, consideren la comptabilitat com un engranatge inútil que augmenta les despeses de la casa, sense produir res. Vegiu co que diu un expert professor de l'Escola de Comerç de París, M. Batardou, parlant de la missió d'un comptable: «La burocràcia no és l'element que fa marxar el vaixell; però és indispensable, perquè és el guia del seu camí». Tots sabem que el comptable no és el factor que porta el negoci; però és l'element indispensable que ha de vetllar pel comerciant. No sempre es coneixen les dades que han de fixar el preu de cost d'un article en un moment determinat; en els negocis comvè també procedir amb prudència. En moltes ocasions, eols es previu una part de les despeses generals. Mantes voltes creu el comerciant que ha fet

guany i quan procedeix al tancament dels seus comptes, amb sorpresa veu que la proporció de les despeses és molt més crescuda de co que ell creia. Aleshores es veu obligat a cercar la col·laboració d'un bon comptable, quan la crisi fa difícil el desenvolupament del seu negoci. El comptable, doncs, és la veritable brúixola del gran vaixell comercial. Cap comerciant pot sosraure's a aquesta col·laboració, i molt menys en els presents moments en què el vostre soci fiscalitzador serà l'Estat i aquest nou soci no estarà per a escoltar raons de cap mena.

Avui hi ha manca de bons comptables, degut a la poca importància que els nostres homes de negoci li reconeixen. Convé, però, manifestar que no tots els comptables posseeixen els coneixements generals indispensables per a l'adaptació de la comptabilitat a les diverses modalitats del comerç, i altres, no tenen la tècnica que cal exigir a un professional.

La tasca del factor administratiu no ha d'ésser sols de conductor, sinó que, demés, ha de tenir capacitat de pensador; ha de reunir condicions d'investigador; ha de saber fer parlar els números per a deduir-ne conseqüències i tenir un concepte just de la relació entre llurs interessos i els de la col·lectivitat.

La tècnica d'un bon comptable consisteix, doncs, a organitzar de tal faiso les operacions comercials que en qualsevol instant el comerciant conegui aquests tres factors:

- a) Cobraments i pagaments.
- b) Determinació dels valors que posseeix.
- c) Resultat de les operacions comercials.

Cosa no tan fàcil d'aconseguir com molts creuen, quan es tracta d'un comerciant que faci al dia moltes i variades operacions.

Per a molts comerciants, no m'ho negaran, la comptabilitat els sembla que és sols una regla de tres, combinada amb sumes i restes, i així fan el següent raonament: tant comprat, tant venut, tant de despeses, resultat: he guanyat X pessetes. Si l'operació comercial fos sempre al comptat, aleshores tindrien raó els comerciants de prescindir dels comptables, però en el comerç és més complicada la vida. Hi ha molts més fórmules que no es resolien amb tanta senzillesa.

Jo us asseguro que el que així pensen, és no s'esmenten, i continuen creient que la comptabilitat no és sinó una regla de tres, els inspectors de la contribució d'Utilitats i els agents de negoci els ensenyaran amb càrrec a llurs armilles, amb quina facilitat transformen la regla de tres en un compte de participació; els quals participants seran, l'Inspector, per la multa que li imposarà, i l'agent de negoci per a voler-lo salvar d'aquests danys, li farà pagar el seu servei, com és lògic, però la multa correrà igualment.

Fetes aquestes breus consideracions, deixo per a una pròxima edició l'estudi dels tres principals sistemes de comptabilització el compte de Mercaderies, o el compte objecte del negoci d'una empresa, demostrant els avantatges i els inconvenients que ofereixen llur aplicació en la pràctica comercial.

Die els principals sistemes, perquè cada empresa té una organització i, per tant, un sistema especial, a aplicar.

FRANCESC COLINDRES

Avis: Recomano als llegidors de LA VEU DE CATALUNYA l'assistència als cursos de comptabilitat que es donen a l'Escola d'Alts Estudis Comercials de la Mancomunitat.

Generalitat

PUBLICACIONS DE L'INSTITUT

La Secció de Ciències de l'Institut d'Estudis Catalans acaba de publicar el fascicle quart del volum tercer de la «Flora de Catalunya» i el volum corresponent a l'any setè d'«Arxius de l'Institut de Ciències» que conté els següents treballs: L. Navas, Estudi sobre Neuropters.—G. Dwelshauvers, Histoire de la Psychologie en France.—P. M. Bordoy-Torrents, Cours de Philosophie Naturelle.—E. de Rafael Vezhulst, Les espèces de continui.

COMISSIO PROVINCIAL

La Comissió Provincial ha despatxat els següents assumptes:
Recurs d'alçada interposat per don Joan Marsal contra una multa de 50 pessetes que li imposa l'Alcaldia d'aquesta ciutat, per no realitzar en la casa de la seva propietat, situada al carrer de Villarreal, 26, les millores higièniques que se li ordenaren.
Idem idem interposat per la Societat Romeo Ribot i Companyia, contra una multa de 50 pessetes que li imposa la Mèdica d'Alcaldia del districte II d'aquesta ciutat, per infracció de les Ordenances municipals.

EL SERVEI DE CONSERVACIO I CATALOGACIO DE MONUMENTS
A Torroella de Montgrí va a procedir-se, a càrrec de l'Ajuntament d'aquella població, i segons plans del director del Servei de Conservació i Catalogació de Monumentos de la Mancomunitat de Catalunya, a la restauració del Convent de Sant Agustí.

Es tracta d'un edifici compost de quatre passadissos, situats al voltant d'un claustre. Aquest és obra de la segona meitat del segle XVII (acabada en 1689), estant constituït per columnes a la toscana, damunt d'un sòcol i arcades semicirculars; tot és de pedra curosament treballada.

Trobant-se en estat de ruïna sostres i cubertes existia el perill d'un enderrocament general, atenció que el convent està situat dintre del terme de la població.

El Servei, des de fa temps tenia ja previst el cas, havent estudiat un projecte de restauració, habilitant l'edifici per a grup escolar. Les dimensions i orientació del solar permeten obtenir una solució satisfactòria.

Aprovats els plans pel Municipi s'ha obert últimament un concurs entre operaris d'aquella localitat per a la realització d'una gran part del projecte, havent-se començat ja les obres.

BASES PER A LA PROVISIO DE PLACES D'ASSISTENTS ALS LABORATORIS DE L'INSTITUT D'ORIENTACIO PROFESSIONAL

L'Institut d'Orientació Professional a fi de complir la missió que li està encarregada, farà diversos treballs de Laboratori. Aquests treballs tenen una importància molt notable en les Seccions mèdico-antròpometríca i fisiopsicometríca de tal manera, que aquells laboratoris poden considerarse com un seminari d'investigacions científiques.

L'Institut convoca cada semestre un concurs per a les persones que per afinitat professional o per afició desitgin assistir diàriament a les sessions de treballs dels seus Laboratoris, puguin obtenir un títol d'Assistent que els permeti concórrer lliurement a les hores que prèviament es designin.

Acabant el dia 31 del mes actual el termini concedit als Assistents del semestre corrent, la Junta de l'Institut fa pública la següent convocatori:

BASES

a) S'obre un concurs per a proveir quatre places d'Assistents de Laboratori de l'Institut d'Orientació Professional, dues per al Laboratori mèdico-antròpometríca i dues per al psicològic.

b) El càrrec serà sols per a sis mesos donant dret a assistir diària i gratuïtament a totes les pràctiques i treballs que es facin en els esmentats Laboratoris; fer experiències i servir-se dels aparells durant les hores de funcionament sota el control dels tècnics que actualment dirigeixen els Laboratoris; i a rebre totes les publicacions de l'Institut.

El semestre d'assistència es comptarà del primer de gener al 30 de juny. Acabat l'exercici els Assistents que hagin exercit bé el càrrec i que realizin un treball d'investigació personal per a l'Institut, podran obtenir un certificat que no acrediti. Per a obtenir aquest certificat, serà precis que redactin una memòria en la qual donin compte dels treballs que hagin fet per a l'Institut.

Per a optar a l'assistència seran condicions precisas tenir 21 anys; conèixer perfectament el català, ser mestre o posseir qualsevol dels títols següents: ésser llicenciat en medicina o posseir el títol d'estudi d'ensenyança superior relacionat amb les tasques que realitzen els Laboratoris. També podran presentar-se a concurs els estudiants de medicina sempre que tinguin aprovats els quatre anys primers de la carrera.

Les instàncies hauran d'ésser dirigides a la Direcció i presentades al domicili de l'Institut (Sant Honorat, núm. 5, principal), acompanyades de les certificacions acreditatives, fins el 31 de desembre del corrent any.

L'expansió catalana

La crítica dels nostres poetes

L'intel·ligent crític Pierre Rouquette ha publicat darrerament al diari «L'Eclair» una sèrie de cròniques literàries consagrades a l'estudi dels nostres poetes Costa i Llobera, Carner i López-Picó.

Costa i Llobera

El primer d'aquests articles, escrit a propòsit del recent traspàs del gran poeta mallorquí, és una precisa biografia de Costa i Llobera, en la qual és avalorada i fixada la seva contribució a la moderna lírica catalana. Del segon article extreiem el comentari:

«Les lectures de oette cronique toute recente, savent déjà quelle attention il faut prêter au jeune mouvement des lettres catalanes contemporaines. Le 17 juillet dernier, nous donnions une idée de l'admirable effort par lequel la Catalogne a reconquis, en un demi siècle, sa langue et sa culture: il y a quinze jours, à propos de la mort du poète majorquin Costa i Llobera, nous effleurions la question des influences étrangères, en montrant que l'exemple des Parnassiens français avait été rendu inutile par les poètes de l'île d'Or, qui retrouvèrent spontanément le secret de la belle forme et de la musicalité. Cette question est une des plus intéressantes de l'histoire de la renaissance des lettres catalanes et peut-être la plus féconde en découvertes précieuses, en leçons de portée générale. Et c'est dans la poésie de Josep Carner qu'elle se révèle avec le plus de précision et que ses enseignements apparaissent dans la plus vive lumière.»

Josep Carner

Després d'unes reflexions generals sobre les influències dels romanticismes estrangers a Catalunya, Pierre Rouquette estudia la personalitat de Josep Carner:

Copiem: Josep Carner veient a la poesia amb la simbolisme, qui eut en Catalogne une importante influence et dont tous les écrivains contemporains ont été profondément marqués.

Lui, soumet sa sensibilité et sa facture à cette gymnastique, dont on sait que plusieurs des meilleurs poètes français de notre époque ont usé avec bonheur. Il y assouplit et nuance sa langue, et délivre la muse catalane d'un reste de «timidité paysanne» que Maragall lui avait laissée. Il ne s'est pas laissé prendre à l'illusion symboliste, mais avec une rare intelligence tout peut-être une merveilleuse intuition, il a su tirer de cette expérience tout ce qu'elle contenait de positif pour le renouvellement de la poésie. C'est aussi par la porte du symbolisme français que Josep Carner pénétra dans le domaine éblouissant de nos lettres, et il n'en sortit qu'après s'être assimilé tout ce qu'elles contiennent d'ordonnance et de grâce de sourire et de courtoisie. Dans la suite il abandonna cette imitation de nos poètes où il n'a jamais rien laissé pourtant de son originalité et sa sensibilité, sa manière même, prirent souvent cette nuance et ce ton qu'ont les meilleurs des romantiques anglais. Mais, de même qu'elle l'avait préservé du mirage symboliste, l'Ironie—cette qualité si française, qui est une des caractéristiques essentielles de son esprit—qu'il possédait déjà avec le don des muses et que le commerce de nos lettres vint seulement développer—l'Ironie l'empêcha de tomber dans les excès de subjectivisme, de la tendresse et de la trop vague rêverie.

L'oeuvre de Josep Carner comprend aujourd'hui une douzaine de volumes de vers auxquels il faut ajouter un bon nombre de traductions (Dickens, Mark Twain, George Elliot, Villiers de l'Isle-Adam, Molière), et quelques écrits en prose. La place nous manque pour citer des poèmes de longueur moyenne qui permettent de juger de l'ampleur et de la variété de son génie. Mais nous ne pouvons résister au plaisir de transcrire quelques courtes pièces, où les qualités les plus aimables et les plus discrètes de son inspiration se révèlent avec un rare bonheur.

Pierre Rouquette, tradueix i comenta alguns poemes, prosseguint: «Il faut nous arrêter là. Ces trois poèmes qui ne datent pas de l'épo-

que de ses écoles françaises, puisqu'ils sont extraits d'un recueil de 1920 («La brise dans les Roseaux»), montrent pourtant quelle est la parenté de Josep Carner avec nos meilleurs lyriques. Ainsi rejoignons nous (par un détour un peu long peut-être), la question des influences étrangères que nous posions en commençant. L'influence française (nous voulons dire de notre poésie classique, car c'est la seule qui le soit vraiment) a sans doute révélé à lui-même le plus grand des modernes poètes catalans. Grâce à elle il a retrouvé l'archétype éternel de toute poésie que les anciens nous ont légué. Tandis que le romantisme égarait, loin de ses origines et de ses véritables conditions de vie, la muse catalane, les lettres françaises auront contribué à la remettre sur le beau chemin du classicisme.

Nous ne prétendons pas, de ces quelques mots, épuiser la question, mais nous croyons en avoir précisé l'objet et montré l'étendue. Toute autre influence que celle qui vient d'une culture gréco-latine est un poison pour l'esprit des peuples latins.

Mais il nous faudra revenir là-dessus et parler encore de Josep Carner.»

López-Picó

El tercer d'aquesta sèrie d'escrits, comença per un estudi comparatiu de la lírica de Carner i de López-Picó. Segons el crític provençal:

«Josep Carner est, à notre avis, le plus foncièrement classique des deux; ses réussites sont ou paraissent, en tout cas, moins volontaires; il a dans la pureté et la grandeur, comme dans la grâce et l'ironie, une aisance, un naturel, qui ne laissent pas soupçonner quel don ou quel travail il a fallu pour les obtenir. Josep Maria López-Picó est un auteur d'abord plus difficile et dont on sent bien que la maîtrise est voulue. Il est aussi plus subtil, son âme est plus compliquée; il raffine sur ces sentiments et devient souvent précieux; enfin sa poésie est beaucoup plus cérébrale que celle de Carner, et trop d'intellectualisme, subtilité, concision extrême, engendrent parfois contenu à l'excès, n'en a que plus d'étonnante puissance quand on le sent palpitier sous sa prison de marbre ou de diamant.»

P. Rouquette tradueix i comenta alguns poemes lópez-piconians. Extreiem:

«J. M. López-Picó, est le poète de la lumière et de ses reflets: lumière du soleil répandue sur les jardins, sur la ville, sur le port; métalliques reflets mouvants dans l'onde; clartés fleuries des étoiles et sourire coulant de la lune; transparences cristallines des eaux et diamants de la rosée; enfin lumières mystérieuses, clartés fugitives, incertains reflets qui traversent l'âme humaine suivant le jeu des impressions extérieures ou de la méditation. Nul mieux que lui ne rend sensible l'impalpable qualité de la lumière qui baigne un paysage, ni l'alliance intime de la lumière et de la forme qui se pénètrent. Nul mieux que lui non plus, ces correspondances secrètes entre les sentiments de l'homme et certaines manifestations de la nature, et les frémissements mystérieux du coeur et les souffles imperceptibles de la nuit.

Il est le poète de l'intimité, et par conséquent de l'amour; des impressions quotidiennes que son imagination renouvelle délicieusement; des fleurs dont il rend mieux que nul autre la nuance et le parfum; du silence, qui plane sous certains de ses vers avec une telle intensité qu'on en oublie la matérialité des mots; enfin de toutes les nostalgies.»

TAQUIGRAFIA

CATALANA

DE J. ELIAS JUBERT

El millor llibre de taquigrafia

De venda en totes les llibreries i en la nostra Administració

NOTICIES DE L'ESTRANGER

Els treballadors italians

Roma, 12. — Segons els diaris, els representants de la Confederació general del Treball Italià, la Unió Italiana del Treball i les principals federacions sindicals arribaren al diàleg a Milà, a un acord, segons el qual dissoldran la Confederació per tal de formar un nou i gran organisme sindical unitari. — Havas.

Les converses de Londres

París, 12. — El representant de l'Agència Havas a la conferència dels primers ministres, comunica que Bonar Law assabentà ahir oficialment el senyor Bergmann, que els aliats rebutjaven la nota alemanya sobre les reparacions. — Havas.

Londres, 12. — Les delegacions francesa, belga i italiana a la Conferència de primers ministres havien de marxar aquest matí. — Havas.

Londres, 12. — El senyor Mussolini ha declarat a l'Agència Havas que considerava la interrupció de la Conferència massa llarga i que hauria preferit que els seus treballs haguessin estat amb la major celeritat. Hem afegit d'arribar a la conclusió abans del 15 de gener, en la qual data ens tocarà prendre iniciatives.

Afegí Mussolini que les divergències entre França i Itàlia són sobre la qüestió del Ruhr, i afegí que el seu país no vol concessions territorials. — Havas.

París, 12. — El representant de l'Agència Havas a la Conferència de primers ministres de Londres diu que el primer resultat aconseguit és la unanimitat dels quatre caps de govern en apreciar que els problemes de les reparacions i els deutes aliats constitueixen en realitat un sol i únic problema indivisible.

El primer ministre anglès precomitza la convenció de recórrer als mitjans conduents a reduir del passiu europeu sense esperar la decisió que els Estats Units puguin prendre respecte als deutes aliats.

Mussolini proposa que es dispensi a Alemanya del pagament dels bons de la sèrie C o que aquests fossin reduïts, el que portaria com a conseqüència l'anul·lació dels deutes entre els aliats europeus.

Mussolini es declara contrari a renunciar a les indemnitzacions que han de pagar Àustria, Hongria i Bulgària, sobre les quals Itàlia té prioritat.

Poincaré es declara disposat a reemborsar a Anglaterra el deute francès mitjançant unes obligacions, però reconeixent a França un capital nominal igual al deute francès. D'aquesta manera la sèrie C no seria anul·lada sinó en proporció que servis de compensació al deute internacional.

El govern britànic s'encarregà de saber d'una manera oficiosa del govern dels Estats Units i abans del 2 de gener, l'actitud que pensí adoptar en l'assumpte dels deutes europeus. — Havas.

Londres, 12. — El senyor Poincaré en rebre els periodistes declarà que la unanimitat dels ministres aliats en rebutjar les proposicions d'Alemanya demostra clarament que tots ells estan d'acord en no contentar-se amb vagues paraules i promeses vagues per part d'Alemanya, fet que no pot ésser més alentador.

En el que es refereix a la qüestió dels deutes interaliats el senyor Poincaré digué que s'ha obtingut un gran progrés, ja que el senyor Bonar Law assegurà que aquest assumpte pot ésser abordat sense la intervenció d'Amèrica.

No obstant, digué el primer ministre francès, insisteixo en fer constar que França sols consentiria en l'anul·lació dels Bons de la sèrie C per un valor no superior al total del deute francès amb Anglaterra.

La qüestió de les garanties efectives, que no ha estat discutida a fons, es tractarà de nou en les converses que han de celebrar-se a París els primers dies del pròxim gener.

Ignoro, acaba dient el senyor Poincaré, si el punt de vista francès serà finalment acceptat. En tot cas ha reservat la plena llibertat d'acció de França en aquest assumpte, i si l'acord no arriba a realitzar-se, la declaració d'un desacord en aquest punt no portaria la ruptura de l'Entesa, i d'això en són ja més segura garantia la cordialitat, la confiança i la mútua bona voluntat que han presidit en aquestes primeres converses. — Havas.

Londres, 12. — El senyor Poincaré, acompanyat del ministre de Finances i dels altres personatges que constitueixen la delegació francesa, ha sortit cap a París aquest matí, a un quart de deu. — Havas.

Londres, 12. — Aquest matí, a les 10 h, ha marxat el president del Consell de ministres d'Itàlia, senyor Mussolini. — Havas.

París, 12. — La premsa d'aquest matí es mostra unànime a subratllar el caràcter conciliador de les converses celebrades a Londres pels primers ministres aliats.

En general, els diaris diuen que l'esperit de cordialitat que en les conversacions hi hagué, la importància dels progressos realitzats en el que a la qüestió dels deutes internacionals es refereix i el resultat obtingut en la determinació de rebutjar unanimitat les últimes proposicions d'Alemanya, fan que la dita conferència s'hagi de mirar com un dels passos de més gran eficàcia donats últimament.

L'ALEMANYA D'AVUI

ENTRADA D'HIVERN

Després d'anar esllanguint-se un dia darrera l'altre amb agradable lentitud, la tardor ens ha dit, definitivament: Adéu-siau. Fa tres dies caigué damunt Berlín i el nord d'Alemanya la primera nevada forta de l'any. No para de glaçar ni de nit ni de dia. Hem entrat a l'hivern de ple i no en sortirem fins per l'abril.

Som a les portes del cinquè hivern de pau. Comptem els hiverns de pau com solíem comptar els hiverns de guerra, i això vol dir que no hem sortit encara de la intermitent terrible començada fa vuit anys. Tenim al menys l'esperança de sortir-ne? Des d'Alemanya, excel·lent observatori central, la situació d'Europa no sembla pas excessivament falgüera.

La situació d'Alemanya mateixa, pot dir-se que no ho és gens. L'hivern que comença fa per a tothom. Fins ara, si més no, la feina abundava. Cua a les darreries de l'estiu passat la xifra d'obres desentferrats assolí un nivell ímum, sense precedents a la història de cap país industrial. Treballant totes les indústries a ple rendiment, tots els obrers tenien feina i l'abundor de feina és un factor poderosíssim de tranquil·litat. Si la feina, però, comença a escassejar, ningú no pot dir el que farà una classe treballadora esperonada per la fam i el fred. Anglaterra ha travessat sense sacsejaments revolucionaris una crisi agudíssima d'atur forçós, perquè l'obrer anglès sortia tot just d'una llarga època de prosperitat i l'Estat, per altra banda, ha tingut prou resistència financiera per a cobrir, per mitjà d'un socors substancial, les necessitats més immediates dels desentferrats. Ben diferent és el cas d'Alemanya, on l'obrer des de fa quatre anys no ha pogut estalviar ni un centímetre d'Estat viu, econòmicament, en plena fió. Per afrontar una crisi d'atur forçós no hi ha avui a Alemanya cap força de resistència efectiva.

I mentrestant els símptomes inquietants van sent, de mica en mica, llur aparició. L'immens edifici de paper construït gràcies a la inflació fidu-

ciària comença a escardar-se. Prenem l'exemple, per no anar més lluny, dels tramvies de Berlín. Costava el trajecte 20 marcs fa un mes i mig, fa tres setmanes va pujar-se a 33 i des d'aviu en val cinquanta i malgrat de tot l'Administració preveu un deït pel mes de desembre de més de 500.000 marcs, demés de tenir de despatxar a la vora de dos milers de personal. Car ha succeït que cada nova pujada de les tarifes ha determinat un enconyiment considerable del tràfic i l'autoritat municipal, per tal de no agreujar encara el desastrós estat financer de l'exploatació, es veu obligada a eliminar el personal innecessari.

El mateix passa amb el servei de correus. A cada augment de tarifes enconyiment del tràfic a tots els departaments i, sobre tot, forta disminució del volum de correspondència. Cada dia augmenta per tant el nombre de funcionaris que no saben què fer i l'Administració ha decidit que a d'aquest mes començarien les reduccions de personal.

Podríem multiplicar els casos. Tots els serveis públics urbans, especialment els de transports i llum, es troben en la mateixa necessitat de tenir de suprimir personal per disminució del consum. Cada mes pugen els preus en proporcions majors. Acaba de fer-se pública l'anomenada xifra índex de l'encariment de la vida pel mes de novembre: representa, en relació amb el mes d'octubre, el 102,6 per 100. En la immensa majoria dels casos l'augment dels sous i salaris queda molt per sota d'aquesta proporció i en el cas de les escoles cal, demés, tenir en compte que el diner cobrat a fi de novembre, en relació amb la xifra de l'encariment durant aquest mes, s'haurà de gastar en el curs del mes de desembre, quan els preus s'hauran pujat molt més encara. Resultat de tot això és que centenars de milers de famílies amb prou feines tenen el necessari per viure, que la gent no remet correspondència supèrflua i va a peu sempre que pot i a les cases

acompanyat del ministre de Finances i dels altres personatges que constitueixen la delegació francesa, ha sortit cap a París aquest matí, a un quart de deu. — Havas.

Londres, 12. — Aquest matí, a les 10 h, ha marxat el president del Consell de ministres d'Itàlia, senyor Mussolini. — Havas.

París, 12. — La premsa d'aquest matí es mostra unànime a subratllar el caràcter conciliador de les converses celebrades a Londres pels primers ministres aliats.

En general, els diaris diuen que l'esperit de cordialitat que en les conversacions hi hagué, la importància dels progressos realitzats en el que a la qüestió dels deutes internacionals es refereix i el resultat obtingut en la determinació de rebutjar unanimitat les últimes proposicions d'Alemanya, fan que la dita conferència s'hagi de mirar com un dels passos de més gran eficàcia donats últimament.

Tots els diaris fan constar que únicament la locutació en concepte de garanties efectives de les explotacions carboníferes de la conca del Ruhr, ha constituït un obstacle per a arribar en aquesta reunió a un complet acord.

Aquesta garantia és per a França, contra l'opinió general, una necessitat, tant des del punt de vista material com moral.

De totes maneres — i sense que això afecti la solució del problema de les reparacions — França i Anglaterra segueixen essent amigues i al·lades i continuaran fraternitzant i tendint sempre al mateix fi, o sia treballar com abans pel complet restabliment de la pau. — Havas.

Londres, 12. — Segons l'enviat especial de l'Agència Reuter, l'acord dels primers ministres sobre la passada proposició alemanya, fou tramès ahir passada ar Berlín.

es crema llum en una sola habitació i tant poques hores com és possible. I els tramvies i el correu i les fàbriques de gas i electricitat tenen de remetre una part del seu personal al carrer amb la qual cosa augmenta el nombre dels que sofreixen.

No cal pensar que els desentferrats tornin a trobar fàcilment feina. Ja hem dit que fins ara la indústria podia absorbir tota la mà d'obra disponible, però la crisi econòmica i financiera està a punt d'esdevenir també crisi industrial. La depreciació monetària que per una banda crea dificultats a l'exportació (serveixi d'exemple l'existència a Espanya del coeficient de moneda depreciada), fa per altra banda cada dia més difícil la importació de primeres matèries estrangeres que cal pagar en or i sense les quals una grossa part almenys de la indústria alemanya no pot treballar ni produir. No tardarà a començar, si no ha començat ja el tancament total o parcial de fàbriques. Augmentarà el nombre de desentferrats, i què passarà aleshores? Encara no fa un parell de setmanes que a Colònia, a Hamburg i altres llocs l'encariment dels queviures provocà escàndols i desordres. Foren les dones principalment, indignades en veure que els diners de la setmanada no eren abastament per a comprar ço més indispensable. Un altre dia seran, potser, les dones i els homes plegats, i en comptes de mitja dotzena de ciutats pertorbades seran vint o trenta o cinquanta, i aquell dia hom no sap què pot passar.

Solucions? El govern prussià, del qual depen la policia de Berlín, ha decidit la supressió total de la dansa a l'hora del te en els locals públics. El president del Consell de ministres de França ha donat a entendre que si les coses no van segons els seus desitjos, l'exèrcit francès ocuparà la conca del Ruhr. Cadascu fa el que li sembla, però, que els homes d'Estat d'Europa estan obligats a quelcom més.

EUGENI XAMMAR
Berlín i desembre de 1922.

Català celebrat

París, 12. — Amb motiu de la solemnitat celebrada a l'Acadèmia Francesa en ocasió de repartir el premi de lletres i de virtut, l'Associació de Publicistes Cristianistes oferí el seu banquet mensual, a l'Hotel Foyer, a honor de la Missió Francesa a l'Amèrica Llatina. Hi han assistit més d'un centenar d'altres personatges, entre els quals s'hi comptaven acadèmics, diputats com Gálhard, Vancel, Duval-Arnould, Vallat, publicistes i escriptors com Veuillot, Briere, Barnoville, Guiraud, Bureau, Sangnier i altres.

En el brindis l'acadèmic René Bazin presentà el nou associat Joan Tarré, remarcant el seu esperit sobri i comprensiu, degut especialment al valor integral català i elogiant la seva cooperació a l'obra de la França gran. L'Associació, composta exclusivament de francesos, admet avui fills de Catalunya en l'expansió del seu esperit. Mgr. Baudrillard declarà que atribuïa part de l'èxit de la missió al seu íntim col·laborador i adjunt català. Segons el costum establert el nou rebut respondrà en el banquet de gener.

París, 12. — Procedents de Londres han arribat aquesta tarda, a tres quarts de set, al cap del Govern d'Itàlia, senyor Mussolini, i la delegació d'aquell estat.

A les vuit menys deu minuts, el senyor Mussolini i els seus col·laboradors han seguit llur iatge vers Roma. — Havas.

Londres, 12. — Cambra de Commons. — El primer ministre senyor Bonar Law declarà, davant la Cambra, que les converses suspeses a Londres s'han de reprendre a París, i per això no farà cap declaració que pugui ésser un perill per a l'èxit d'ulteriors converses, però tocant als deutes europeus i aliats declarà que havia dit que no seria just un reglament fet de manera que Anglaterra fos l'únic país aliat que pagués virtualment les indemnitzacions.

En sembla just avaluar el muntant total degut per Alemanya, i si d'aquesta no s'obsta tot el que s'esperava, hem de reduir els crèdits.

I, encara, si vegéssim probabilitats d'aconseguir un reglament complet o la perspectiva d'un reglament de caràcter definitiu, estariem disposats a suportar determinades pèrdues o rebre o mateix que els altres aliats, però seria injust fer concessions que no estiguessin compensades. — Havas.

Dublin, 12. — Nombrosos grups rebels proveïts d'ametralladores s'han apoderat de Carrick-on-Suir, després de fer presonera la guarnició i incendiar la caserna de les tropes governamentals.

De la batussa n'han resultat dos morts i nombrosos ferits. — Havas.

La Societat de les Nacions

Londres, 12. — La Unió de la Societat de les Nacions celebrà ahir la seva dita Assemblea, amb la presència de nombrosos ambaixadors, entre ells el d'Espanya.

El senyor Edwards, ministre de Xile, com a president, féu una detallada exposició dels fins de conjunt, i dels mètodes emprats per la Societat de les Nacions des de la seva creació i posà de relleu que no podien haver-hi conflictes entre l'esmentada Societat i la Lliga Panamericana, que es reunirà aviat a Santiago de Xile, perquè persegueixen un ideal comú. — Havas.

Rússia i Alemanya

París, 12. — Telegrafien de Berlín a «Le Journal», que gran nombre de diputats han exposat davant la Comissió Internacional de Negocis estrangers, la naturalesa de les recents converses sostingudes per Txitxerin amb elements de les classes directores berlineses.

Les revelacions dels diputats han causat gran sensació.

Segons informes d'origen fidedigne Txitxerin ha invitat el Reich a resistir tota invitació de part de França fins que la seva actitud produeixi una tensió creixent en les relacions entre França i Anglaterra, davant la qual Alemanya i Rússia assolirien positius beneficis, la primera, en què es pertany a les reparacions, i la segona, referent a les seves reivindicacions socials. — Havas.

Discurs del Sant Pare

Roma, 12. — S'està celebrant el Consistori amb l'assistència del Papa. Aquest pronúncia un discurs expressant la seva satisfacció i el seu agraïment al Sacre Col·legi, per la tasca que realitza.

Expressà els profunds motius d'intranquil·litat que torben el seu ànim per la solució dels problemes que com mouen al món.

Reiterà la seva decisió de seguir la política del seu predecessor, reclamant els drets que assisteixen a la cristianitat a Palestina, en els quals és necessari salvaguardar els drets de la Santa Seu en aquell territori, per la qual cosa el Vaticà gestiona de les potències que en la pròxima solució del problema de Terra Santa no es faci solament tenint en compte els interessos de les diverses sectes, sinó també, i principalment, els dels catòlics. — Havas.

Roma, 12. — S. S. va rebre ahir, en audiència, el bisbe de Jaca.

També va rebre el guardià noble comte Valentin, que en qualitat de correu de Gabinet, anirà aviat a Espanya per a comunicar a l'arquebisbe de Toledo el seu nomenament de membre del Sacre Col·legi i fer-li remesa del birret cardenalici. — Havas.

Príncep japonès a París

París, 12. — Ha arribat a aquesta capital el germà polític de l'emperador del Japó, príncep Anaka. — Havas.

Exposició a Brussel·les

Brussel·les, 12. — El Govern ha inaugurat l'exposició d'objectes precolombians tornats a Bèlgica per Àustria, en la qual figura el Tresor del Tois d'Or i el Tríptic de Sant Ildefons de Rubens. — Havas.

Brussel·les, 12. — El Comitè d'Unió Llatina s'ha posat en relació amb el Comitè constituït a Mantua per a tractar del projectat monument que ha d'erigir-se a la memòria del poeta Virgili. — Havas.

El ministre d'Estat grec

Atenas, 12. — Ha prestat jurament el senyor Alexandri, possessionant-se immediatament de la cartera de Negocis estrangers. — Havas.

El desarmament d'Alemanya

Berlín, 12. — En les respostes alemanyes a les notes de la Conferència d'Ambaixadors, dates 29 de setembre i 17 de novembre darrers, es declarà principalment que el desarmament d'Alemanya està completament acabat.

Grecia i Sèrbia

Aenas, 12. — Els diaris anuncien que el tractat serbi-grec, la vigència del qual acaba el dia 16 de maig de 1923, ha estat totalment renovat per un any. — Havas.

La guerra civil a Irlanda

Dublin, 12. — Nombrosos grups rebels proveïts d'ametralladores s'han apoderat de Carrick-on-Suir, després de fer presonera la guarnició i incendiar la caserna de les tropes governamentals.

De la batussa n'han resultat dos morts i nombrosos ferits. — Havas.

En els esmentats documents el Govern alemany creu que les qüestions purament militars han estat portades a execució més enllà dels límits exigits pel tractat de Versalles. — Havas.

La Petita Entesa

Atenas, 12. — Segons la premsa, sembla que Romania i Iugoslàvia formaran un grup dins la Petita Entesa, que es denominarà del Sud. — Havas.

Bèlgica i Espanya

Bruges, 12. — S'ha celebrat una manifestació de simpatia en honor de l'ambaixador d'Espanya a Bèlgica, marqués de Villalobar, veient-se gran nombre de banderes espanyoles i belgues.

A l'hora fixada, el marqués de Villalobar ha estat rebut amb tota solennitat, a l'Ajuntament, on l'esperaven un representant del burgomaestre, per trobar-se aquest malalt, i el ministre d'Agricultura.

El representant del burgomaestre va donar la benvinguda a l'ambaixador d'Espanya, en nom de la ciutat, manifestant que aquesta, en reconeixement als serveis prestats per l'esmentat senyor durant l'ocupació alemanya, s'honorava nomenant-lo ciutadà honorari de Bruges.

El ministre d'Agricultura pronuncià també paraules de reconeixement, associant-se a les manifestacions del representant de Bruges.

El marqués de Villalobar donà les gràcies, evocant l'amistat que uneix Espanya i Bèlgica. Manifestà que estava orgullós d'haver viscut entre l'heroic poble belga en aquells dies de prova i feu vots per la prosperitat de Bèlgica.

El discurs de l'ambaixador d'Espanya fou acollit amb grans aplaudiments. — Havas.

Terratrèmols a Xile

Santiago de Xile, 12. — Ahr matí es registraren dues fortes sotragades sísmiques, ignorant-se encara si hi ha que lamentar desgràcies personals. — Havas.

La Conferència de Lausana

Lausana, 12. — Els tècnics navals i militars aliats i turcs han acabat llurs converses, arribant a un acord virtual sobre el procediment primitiu interaliat respecte al règim dels estrets. En virtut d'aquest acord, els esmentats tècnics creuen que poden començar avui les converses amb els experts russos. — Havas.

Lausana, 12. — A la conferència d'aquest matí hi han assistit els pèrits aliats i turcs, assistint-hi també els russos.

Es llegiren els documents que contenen els acords entre aliats i turcs. La qüestió de la desmilitarització dels Estrets no ha estat tocada, i tant els aliats com els turcs pensen que aquesta qüestió no ha d'interessar als russos. — Havas.

Lausana, 12. — La primera comissió s'ha reunit avui per a examinar la qüestió de la protecció a les minories.

Lord Curzon exposà detalladament el conjunt del problema, subratllant la necessitat d'incloure en el Tractat de Pau una estipulació per virtut de la qual quedin assegurades les minories cristianes a Turquia i les minories turques a Europa, mitjançant eficaces garanties per a llur tranquil·litat i seguretat.

El senyor Barrère es adherí a les manifestacions fetes per Lord Curzon, i posà de manifest les raons per les quals la protecció a les minories, de conformitat amb la política tradicional de França, respon als interessos de la pròpia Turquia.

El senyor Garros apel·là als sentiments humanitaris de les potències: sentiments, digué, que harmonitzen els interessos ben entesos dels pobles afectats, en el sentit de donar a totes les minories les garanties que necessiten.

Ismet Balxà contestà amb un extens discurs, sent l'història de les minories a Turquia i exposant el criteri del Govern d'Angora sobre el particular.

Quedarà resolt, digué, la qüestió de les minories si no hi hagués intervencions de fora i si es procedís a un intercanvi recíproc entre turcs i grecs.

Quant a les minories cristianes, el Govern turc farà tot el possible per a garantir-ne la seguretat.

Lord Curzon contestà manifestant el desengany que li havia causat la contestació dels turcs.

El senyor Venizelos manifestà que la delegació grega estava conforme

EL PROBLEMA DEL MARROC

PER L'EX-MINISTRE NACIONALISTA

FRANCESC CAMBÓ

Discurs i articles del nostre eminent leader sobre el problema que més preocupa actualment l'opinió del país,

De venda en tots els kioscos.

Preu: 0'20 ptes. l'exemplar.

Comandes a l'Editorial Catalana:

Escudellers, 10, entresol :: Barcelona

amb el criteri exposat per Lord Curzon.

L'observador americà senyor Schuid llegí una declaració expressant el gran interès amb què el Govern i el poble dels Estats Units considera aquesta qüestió.

El representant de Sèrbia ha refutat alguns punts de l'història fet per Ismet Balxà quant a les minories, i terminà defensant el criteri dels aliats. — Havas.

Els pressupostos alemanys

Berlin, 12. — El Govern de l'Imperi ha encarregat al senyor Seamsch, president del Tribunal de Comptes, que examini la conveniència d'arribar a una col·laboració amb el ministre de Finances en què es pertany al pressupost del Reich, per tal de proposar al Govern les economies realitzables en el mateix. — Havas.

El Senat irlandès

Dublin, 12. — El doctor Sigerson ha estat elegit president del Senat irlandès. — Havas.

La defensa d'Hongria

París, 12. — De Budapest comunicuen que el ministre de l'Interior ha presentat un projecte de llei a l'Assemblea Nacional, que tendeix a concedir la protecció més eficaç als organismes encarregats de veïllar per l'ordre públic i la seguretat de l'Estat.

Segons els comentaris publicats pels diaris, aquesta llei és necessària, per a tenir a raïlla els tripijocs dels carlistes i dels feixistes.

En el referit projecte, les autoritats obtenen autorització per a poder adoptar les necessàries mesures d'ordre que consideren pertinents, a fi de mantenir la tranquil·litat.

També per efecte d'aquesta llei, poden ésser posats sota la vigilància de la policia i obligats a residir en determinats punts els individus qualificats de «indesejables». — Havas.

La Presidència de Polònia

Varsòvia, 12. — Avui el nou president de la República ha fet jurament davant el Parlament. — Havas.

Varsòvia, 12. — Amb l'objecte d'impedir la reunió de l'Assemblea nacional, nombrosos grups han voltat aquest matí el Palau del Parlament. Quan el president de la República havia fet jurament, alguns senadors i diputats foren maltractats per la multitud, de paraula i d'obra.

La policia, davant d'això, es va veure precisada a intervenir, donant algunes càrregues, de les quals resultaren nombrosos ferits i contusos. — Havas.

L'estat d'Esmirna

Londres, 12. — Els periòdics publiquen segons un despatx de Constantinoble que els Alts Comissaris francès i italià, sembla que a requeriment dels turcs, han invitat llurs connacionals a retornar a Esmirna, per fer-se difícil la vida dels turcs a la dita ciutat, d'engué que les poblacions cristianes en sortiren. — Havas.

La crisi sud-eslava

Trieste. — Noves de Belgrad fan saber que el grup parlamentari democràtic, discutint sobre la crisi per la dimissió del Govern Patxic, ha aprovat per 42 vots contra 30, una ordre del dia, en la qual s'afirma substancialment que podien entaular-se negociacions amb aquells partits que incondicionalment s'adhereixin al pacte fonamental de l'actual constitució de l'Estat.

Com a resultat d'aquest vot, el rei Alexandre ha encarregat a Patxic que formi nou Govern, que haurà de cercar l'ajut de la vella coalició democràtico-radical.

Atemptat a Malta contra el cònsol ianqui

Malta, 12. — El cònsol dels Estats Units a aquesta ciutat, Mr. Mitchell, ha resultat ferit avui, lleument, d'un tret de revòlver.

L'agressor ha fugit, i no han pogut agafar-lo. — Havas.

La personalitat de Baviera

Munich, 12. — La Cambra de diputats aprovà una moció per la qual s'invita el Govern a presentar un projecte de llei creant la presidència de l'Estat bavarès.

CANVIS DE L'ESTRANGER

Facilitats per la casa SÜLER I TORRA GERMANS, Rambla dels Estats, 13, i Bonaccucc, 1.

PREUS DE COMPRA:	
Bitllets:	Francesos, 45'50
»	Anglesos, 29'40
»	Italianos, 31'75
»	Belgues, 41'80
»	Suïssos, 121'00
»	Portuguesos, 0'25
»	Alemanys, 0'08
»	Austríacs, 0'01
»	Holandesos, 2'40
»	Rusos, 0'00
»	Grecs, 0'00
»	Suecs, 1'65
»	Noirnegs, 1'00
»	Dinamarques, 1'20
»	Romanies, 4'00
»	Turquia, 0'00
»	Estats Units, 6'33
»	Canadà, 6'15
»	Argentins, 2'35
»	Uruguais, 5'00
»	Xilens, 0'70
»	Brasilers, 0'60
»	Bolivians, 1'35
»	Peruans, 20'00
»	Paraguais, 0'10
»	Venezuela, 0'00
»	Japonesos, 2'80
»	Algerins, 44'50
»	Egipcis, 29'35
»	Filipines, 2'85

PREMI DE L'OR (Prima de compra)

Alfons	126'00 per cent
Isabel	129'50 » »
Unces i mitges unces	125'50 » »
Quart d'unca	125'50 » »
1116 d'unca	125'50 » »
Francs	125'50 » »
Dòlars	8'50 » »
Lliures	31'50 » »

Barcelona, 12 de desembre.

Als cirkels polítics de Praga es creu que el nomenament del senyor Drummond s'ha fet precisament perquè l'apòlita de la Petite Entente, de la qual el senyor Benes era inspirador principal, anava dirigida, en gran part, contra Turquia, i com a prova d'això, es fa ressaltar que Txeco Eslovàquia no hagi estat invitada a assistir a la Conferència de Laussana.

Afegeix que l'actitud més conciliadora d'Anglaterra envers els turcs prova també que la política del senyor Benes ha fracassat; i per últim diu que la intel·ligència entre Turquia i Rússia el posa en un cruel compromís, ja que l'obliga a triar entre la política turcòfila i la russòfila. — Havas.

Quiñones de León condecorat

París, 12. — El president del Consell senyor Poincaré, ha fet donació de les insígnies de la Legió d'Honor a l'ambaixador d'Espanya en aquesta capital, senyor Quiñones de León. — Havas.

Avis:

A tots els nostres subscriptors i amics advertim que LA VEU DE CATALUNYA agraeix cordialment les indicacions que li puguin ésser fetes i les col·laboracions espontànies. No podem, però, ni retornar els originals ni mantenir correspondència sobre les suggestions dels nostres amics i lectors, encara que vinguin inclosos a les cartes els segells per a les respostes.

Tots ells comprendran que llur propi interès ens obliga a no esmerçar el temps sinó en el servei del públic i que ens fóra materialment impossible sostenir correspondència amb cada subscriptor sobre apreciacions circumstancials de política o de conducta.

Això no vol dir, però, que no agraïm totes les indicacions que ens puguin ésser fetes amb esperit patriòtic i que no aprofitem, reconeguts, les suggestions que siguin útils o factibles.

AUTORITZEU LES NOTES DE LES QUALS ENS PREGUEN LA PUBLICACIÓ, AMB UN SEGELL O UNA FIRMA QUE ENS SIGUI CONEGUDA.

ESTÓMAGO

Curación del 98 por 100 de las enfermedades del estómago e intestinos con el Elixir Estomacal de Saiz de Carlos. Lo recetan los médicos de las cinco partes del mundo. Tonifica, ayuda a las digestiones, abre el apetito, quita el dolor y cura la

DISPEPSIA

las acedias, vómitos, vértigo estomacal, indigestión, flatulencias, dilatación y úlcera del estómago, hiperclorhidria, neurastenia gástrica, anemia y clorosis con dispepsia: suprime los cólicos, quita la diarrea y disenteria, la fetidez de las deposiciones y es antiséptico. Vigoriza el estómago e intestinos, el enfermo come mas, digiere mejor y se nutre. Cura las diarreas de los niños en todas sus edades.

De venta en las principales farmacias del mundo y Serrano, 30 - MADRID. Se remite folleto a quien lo pide.

La Veu de Catalunya

DIARI NACIONALISTA CATALA D'AVISOS I NOTICIES

Dimecres, 13 de desembre de 1922

Les inconseqüències de «La Vanguardia»

ENS ha cridat l'atenció la nota política que publica *La Vanguardia* com a davantal de la seva informació de Madrid. És una defensa apologetica de l'actitud del govern de concentració liberal en ajornar innecessàriament les eleccions. La tesi de *La Vanguardia* és que aquest ajornament esdevé necessari per tal com cal que el govern prepari convenientment les eleccions, prescindint de certs escrúpols doctrinals. Mai cap diari no havia excitat cap govern, d'aquesta faiso tan inelegant, a traïer la voluntat popular i falsejar el sufragi.

Realment no podem comprendre aquestes inconseqüències de *La Vanguardia*. A vegades sembla voler actuar com a diari políticament i socialment conservador. Ara defensa el govern de concentració liberal i el defensa precisament per tal com, contrariant la seva significació i les seves propagandes, es mostra remís a convocar els comicis i conèixer la voluntat popular. A tres vegades *La Vanguardia* es constitueix en orgue oficiós de la *Unión Monàrquica Nacional* i ataca les manifestacions més enlairades de l'espiritualitat catalanista. Quan, però, a Madrid algun govern contraria els seus desigs o els seus punts de vista, inserix paraules i conceptes que amb prou feines gosaria signar el més intransigent separatista.

No fa gaires dies publicava *La Vanguardia* notes i articles contra els convencionalismes i la farsa de la política i contra els polítics en general. I ara, davant una qüestió política concreta, es mostra partidària del falsejament del sufragi i d'extraer la voluntat del cos electoral, és a dir, fa tot el possible perquè la comèdia, com ha qualificat tantes vegades l'actuació dels governs, continuï i es perpetui.

Es plania també no fa gaire *La Vanguardia* que la premsa estrangera no copiés ni comentés més sovint els articles que publica la premsa del país. És evident que els diaris estrangers no poden copiar ni comentar articles com la nota política de *La Vanguardia*, la publicació dels quals fora de l'ambient *espiritual* on es mou l'orgue oficiós de la *Unión Monàrquica Nacional* esdevindria absolutament inconcebible.

Quan algun diari de Barcelona publica quelcom interessant, prou que ho reproduïen i ho comenten els diaris de Madrid i de l'estranger. Les manifestacions, però, d'ideologia estepària no són pas reproduïbles ni comentables. Com es coneix a *La Vanguardia* l'enyorada absència del mai prou plorat Miquel dels Sants Oliver!

Polítics

ACCIO RADICAL CATALANA

El vinent diumenge, dia 17, a les tres de la tarda, celebrarà l'acte inaugural de les seves tasques a París. Aquest consistirà en un discurs del president senyor Marius Sugrañes i per la declaració política d'A. R. C. feta en nom seu per En Carles Ferran.

Després tindrà lloc una festa literària i musical.

ELS LLIBERALS DEL DISTRICTE VI

Ha pres possessió al seu local social, el Comitè Liberal del districte sisè. El donà possessió el vice-president de la Comissió del Partit, senyor Gassol, acompanyat dels vocals de la dita comissió senyors Rosich i Bruguera, donant instruccions als reunits sobre els deures a complir. El senyor Valls i Gavalda, president del Comitè, oferí la seva voluntat i energia per a la prompte reorganització del districte, encarregant als seus companys que secundin les seves iniciatives.

Seguint les instruccions del cap a Catalunya del partit, En Frederic Schwarz, el Comitè celebrarà, d'aquí a pocs dies, un acte públic per a posar-se en contacte amb els seus correligionaris.

A L'ATENEU D. R. DEL POBLE NOU

Aquesta entitat celebrarà el dissabte, a la nit, la tercera de les conferències.

Hi acudirà nombros públic qui escoltarà i aplaudirà en diversos indrets del seu discurs a En Salvador Bremon, qui parlà de l'actuació nacionalista a l'Ajuntament.

La conferència consta de dues

parts, en la primera de les quals explica el senyor Bremon l'actuació administrativa, i en l'altra, la política. Feu referència als contractes del nou Metropolià transversal, Escorxador, Hotel de Vendes, i altres. Explicà les derivacions del règim de les carnes fins l'estat present de llibertat. Observà les defectuoses costums que s'han anat desterrant de la vida municipal, i amb exemples vius, féu gal present. En la segona part es regala present. En la segona part es referí als debats polítics del Consistori, que digué és un Congrés però sense immunitat, i féu ressaltar l'actuació castellanista dels radicals. Acabà aquesta part, dient que no ha cregut precis recaptar una singularitat personal, perquè mai s'han posat entrebancs al seu radicalisme catalanista, per part de la Lliga.

Un gran benefici és per a nosaltres — foren les darreres paraules del conferenciant — que es pugui ésser una persona honorable abans i després d'haver estat regidor i que així sia, quan el veïnat es doni compte de la regeneració que es fa en la vida municipal.

PEL BON MOT

S'anuncia per a molt aviat, a Molins de Rei, un míting de l'Obra del Bon Mot. Han promès llur assistència entre altres oradors, el diputat a Cortes senyor Miracle, el diputat de la Mancomunitat, senyor Massó i Llorens, el secretari del Directori dels Pemells de Joventut i l'onc l'Escop.

Igualment, per elements de l'Empordà, s'està preparant un acte en pro del Bon Mot, a Gistella.

Municipi

VISITES

Acompanyada dels diputats provincials senyors Rafols, Guanyabens i Nolla, ha visitat l'alcalde accidental, senyor Maynés, una comissió d'alcaldes del districte de Vilafranca del Penedès, per a interessar la rebaixa o regulació de la cobrança de l'arbitri municipal que s'imposa per a la introducció de vins a Barcelona.

El senyor Maynés, va prometre'ls que en la confecció del nou pressupost, la comissió d'Hisenda estudiarà amb simpatia l'assumpte per si és possible accedir a la pretensió dels visitants.

Visità també al senyor Maynés el cònsol de l'Argentina a Barcelona, senyor Molina Salas, per a agrair-li en nom propi i del cònsol general don Albert I. Gache, les atencions tingudes per l'Alcaldia i l'Ajuntament amb el ministre de Negocis estrangers, senyor Gallardo, els moments que estigué a Barcelona el propi passat dissabte.

Complimentaren també el senyor Maynés, el president de la Diputació provincial, senyor Valls i Pujals, el rector del Seminari Conciliar, doctor don Felip Tena, i el diputat a Cortes senyor Miracle.

UNA MATXACADORA

Al despatx de l'Alcaldia ha estat signada l'escriptura referent a l'adquisició d'una matxacadora automòbil amb classificadora i un tractor, amb tots els seus accessoris, per al servei de conservació de carrers, per la quantitat de 40.917 pessetes. Ha estat autoritzada pel notari senyor Martí Baya.

PUBLICACIO DEL CENS OBRER
Per a la publicació del Cens obrer de Barcelona, formulat per l'Institut d'Orientació Professional, per acord de l'Ajuntament, la Comissió de Cultura, proposa al Consistori que s'hi destini la quantitat de 1.500 ptes.

UN MONUMENT

Ha visitat l'alcalde accidental senyor Maynés, una comissió de representants de diverses entitats, constituïda en Comissió Pro-cal·locació Monument Pi i Margall, assabentant-lo d'haver estat nomenada en la veïlla da necrològica, celebrada el 29 del propi passat novembre, aniversari de la mort de l'esmentat patri, per a pregar-li que se'ls faciliti la llista d'adhesions a la Diada Pi i Margall, que se celebra el dia 29 d'abril de 1917 i que es guarda a la Secretaria de la Comissió especial de l'Ajuntament, per a la construcció de l'esmentat monument, i també perquè se'ls inviti a la primera sessió que se celebri per aquesta Comissió especial, per tal que puguin assabentar-se de l'estat de l'assumpte i puguin alhora assabentar-ne llurs representats.

Qüestions socials

LA COMISSIO MIXTA DEL TREBALL EN EL COMERÇ

Ha aparegut el tercer número dels «Anales» de la Comissió Mixta del Treball en el Comerç de Barcelona. S'hi inaugura la secció doctrinal, on, sota les conegudes firmes dels senyors Vidal i Guardiola, Gual Vilallbi, M. Reventós i Capdevila de Balanzó, es tracta respectivament de les transcendents qüestions socials i econòmiques relatives a «Les condicions del treball comercial i el foment de la cultura: Problemes de la dependència mercantil». — L'atur forçós: Del treball de les dones en despatxos i escriptoris, i El comerç com a factor de producció.

Dóna una perfecta idea de l'extraordinari valor del treball de M. Jean P. Seyler, premiat en el concurs internacional convocat per la Comissió Mixta sobre el règim de pensions per a la dependència mercantil, l'extens fragment que del dit treball — que serà publicat íntegrament aviat — ofereixen els «Anals» en qüestió, sota el títol de «L'assurance invalidité, vieillesse et survivants».

La vida corporativa de la Comissió Mixta està consignada «in extenso», donant a conèixer l'exuberant vitalitat d'aquest organisme paritari.

En la part dedicada a les disposicions legals, apareixen totes les de caràcter social i econòmic que ofereixen major interès, tant espanyoles com estrangeres, figurant en primer terme les d'Espanya i després les altres classificades per Estats; entre elles un decret francès sobre el salari dels que treballen a domicili i

La retirada del senyor Sala

EL senyor Sala, en un llarg manifest escrit en castellà i el més substancios del qual ja coneixen els nostres llegidors, fa saber que es retira de la política.

Es força exposat aventurar-se a fer comentaris sobre aquesta decisió, perquè el senyor Sala acostuma a fer ellò dels personatges de les comèdies, *hace que se va y vuelve*. Si els nostres comptes no són errats, aquesta és la tercera vegada que es retira de la política, i cada volta s'ha repensat. I és de notar el cas paradoxal de què el senyor Sala sols ha fet política després que va haver anunciat que se'n retirava.

L'anterior retirada fou el mes de novembre de 1918. Tenim a la vista la carta en la qual féu pública la seva decisió, a la qual donava el caràcter d'irrevocable cosa que ara no fa pas.

I, malgrat això, al cap de dos mesos se celebraven eleccions generals — aquestes retirades acostumen a ésser en vigílies d'eleccions — i tornava a fer-se votar, demostrant que, amb allò de la retirada, no havia fet sinó usar d'aquell procediment tan conegut d'anunciar a cada punt la dimissió a fi que s'organitzin manifestacions que facin pressió perquè la dimissió sigui retirada, procediment que han usat des de l'Emperador romà Tiberi fins a l'ex-governador senyor Martínez Anido.

Per si aquesta vegada va de debò — tal volta hi vagi per allò que diuen en la llengua que escriu el senyor Sala, *a la tercera va la vencida* — nosaltres esperem que l'ex-home públic, en el retir de la seva llar, tindrà ocasió de meditar sobre son passat i trobarà en ell dues èpoques completament diferents: l'una en què el seu nom representava la voluntat de la quasi totalitat dels terrassencs i en la qual la seva actuació estava exclusivament consagrada a la defensa dels interessos econòmics predominants en el seu districte; i una altra en la qual el seu nom ha estat imposat per procediments altament reprobables, produint una profunda perturbació en aquell districte, i en la qual la seva actuació s'ha significat pel seu caire eminentment anticatalà. Estem segurs que cap remordiment sentirà la seva consciència per tota aquella primera actuació, i estem segurs, també, que ben poc satisfet estarà de la segona.

una llei belga sobre el contracte del treball.

Excepcional importància té la «Crònica Catalana», sobresortint en aquesta secció, que és molt nodrida, les notables informacions sobre l'Institut d'Orientació Professional i l'Escola d'Alts Estudis Comercials de la Mancomunitat de Catalunya.

No és menys apreciable la «Crònica General Espanyola», en la qual es presta, a tot el que, en la matèria pròpia d'aquesta publicació, té caràcter oficial, l'atenció deguda, essent de notar especialment en aquest número la nota referent al cooperativisme.

Finalment, ve la «Crònica Mundial», plena d'interessantíssimes informacions, descollant entre elles la referent a la Conferència internacional del Treball i la relació dels acords d'indole econòmica adoptats recentment per l'Assemblea de la Societat de les Nacions.

DE L'AGRESSIO DE L'ALTRA NIT

Els dependents de la vaqueria del carrer de Caabria, 197, agredits la nit del dilluns, es diuen Josep Riera i Pasquel Oriany.

El Riera ha manifestat que un grup de quatre o cinc individus els féu alguns disparats, havent-ne conegut un, que pertany al Sindicat Lliure. Ha afegit que havien estat amenaçats tres vegades.

ESCASESA DE CARNS

A causa de la vaga dels menudaires de l'escorxador ahir hi hagué escaseza de carn.

Per encàrrec del governador el delegat de subsistències ha visitat l'alcalde per a demanar-li com estava el conflicte. L'alcalde li ha contestat que havien treballat els patrons i altres, i que aquesta tarda es repartirà un 65 per 100 de la carn que s'acostuma a donar al consum, i que demà se'n repartirà un 80 per 100.

ELS OBRERS DE CALELLA

Una comissió d'obers de Calella s'ha entrevistat amb el governador per a parlar-li del conflicte plantejat en aquella població.

S'ha convingut que el dijous es reunirà al Govern civil una comissió de patrons i obrers per tal de procurar arribar a un acord que eviti la vaga i el locaut que hi ha anunciat.

ELS GUINERS

Entre els cuiners i similars que formaven part del Sindicat Unic del ram de l'alimentació, s'ha circulat una invitació per a que assistixin a l'Assemblea general que es celebrarà

avui dimecres, a dos quarts d'onze de la nit, al carrer del Comte de l'Asalt, per a tractar de la reorganització del Sindicat Unic del ram.

ELS LITOGRAFS

La Societat d'impressors litògrafs La Solidaria, en reunió general acordà persistir en la vaga que fa temps ve sostenint en els tallers de litografia sobre lluna, mentre els patrons no concedeixin als seus operaris millores anàlogues a les convingudes des del mes d'octubre, amb un dels patrons del mateix ram.

LES BARALLES SOCIALS

Un individu nomenat Isidro Mitjana Font, de 24 anys, flequer, es presentà al torn que En Joaquim Dalmau té establert al carrer de Cambrils, número 14, i preguntà pels operaris de l'esmentada casa, Enric López Turull, de 39 anys, i Manel Mauri, de 27, sostenint amb ells una violenta baralla per qüestions relacionades amb el Sindicat del seu ofici.

L'amo de la fleca s'interposà entre dits obrers quan estaven a punt de arribar a les mans i a Isidro Mitjana li prengué una pistola Star, posant-lo després a disposició de la policia.

LES INTERNACIONALS

Havent-se presentat en plena reorganització del ram, una qüestió prèvia de principis sindicals de caràcter internacional, el Sindicat Unic de les Arts Gràfiques, Paper, Cartró i Similars, convoca a totes les seccions que l'integren, a l'Assemblea general extraordinària que tindrà lloc avui a dos quarts de deu de la nit, al seu local social, carrer de l'Olm, 10, principal, i quin principal objecte serà el de tractar ampliament respecte a la circular número 1, rebuda de la Confederació del Treball, proposant l'envio d'una delegació obrera a la pròxima Conferència internacional de Berlín.

Conferència Junoy

Amb el tema «El singular arripex de Castelló d'Amfúries» donà el nostre volgut company En Josep M. Junoy a l'Ateneu Barceloní la seva anunciada conferència.

L'auditori, molt nombros i selecte, seguí amb atenció curiosa les observacions del conferenciant, que fou molt aplaudit.

UN PARÉNTESI

Sobtadament ha estat sospesa la Conferència de Londres. Tot d'una ha estat obert un parèntesi en les converses entre Bonar Law, Poincaré, Mussolini i Theunis. Les dues conferències de les quals depèn la pau immediata d'Europa — Lausana i Londres — passen, doncs, per un període de suspensió que, donat l'esperit que hi ha prevalgut, hi exercirà segurament un efecte sedatiu.

Les referències telegràfiques són encara deficientes i tal volta tendencioses. És evident, però, que les converses de Londres han estat interrompudes sense que els aliats estiguin d'acord definitivament sobre cap dels problemes essencials que la realitat econòmica europea planteja. És a dir, tots els aliats estan conformes en les tesis generals, però la disparitat comença en concretar aquestes tesis en acords pràctics.

A les converses de Londres s'han assenyalat entre les Potències aliades, com ha esdevingut ja altres cops, dues tendències distintes: Anglaterra i Itàlia han coincidit en l'apreciació de certs aspectes de la realitat, mentre França i Bèlgica han mantingut punts de vista gairebé idèntics.

Les declaracions de M. Poincaré segueixen essent d'un to francament optimista. La unanimitat de les Potències aliades en rebutjar com a inacceptables les proposicions alemanyes li sembla molt satisfactoria. Quant als detalls dels arranjaments possibles per a substituir les proposicions alemanyes, Mr. Poincaré serveix una justificadíssima reserva. I ens sembla que esdevé excessivament optimista quan creu o almenys diu que baldament els aliats no arribessin a un acord quant a les sancions, en l'eventualitat que calgués aplicar-les, i França utilitzés la llibertat d'acció que ha reclamat, la cordial Entesa no patiria detriment. Si aquest cas arribés, l'Entesa restaria dissolta.

Es per això que Mussolini ha treballat arduament a Lausana i a Londres per a mantenir l'acord entre els aliats. La compenetració entre Anglaterra i Itàlia esdevé cada vegada més íntima i aquest fet exercirà segurament una influència ineludible a París.

Germanicus ha evocat suara a L'Europe Nouvelle les paraules de Guillem Cuno a la Setmana d'Ultramar celebrada a Hamburg:

«A Versailles regneren que podrien, amb paraules i amb articles, exercir un control sobre les contingències econòmiques. Tancaren els ulls davant un fet essencial: la solidaritat i la unió econòmica de tots els països civilitzats... A Gènova, els economistes reconegueren que la idea d'aquesta solidaritat econòmica anava fent la seva via i aviat esdevindria més forta que no pas tots els prejudicis brutals de la política... Tractar econòmicament el problema de la pau: aquesta és la base primordial del restabliment de totes les relacions econòmiques universals.»

Aquesta és la situació exacta del problema de la pau. Amb moltes dificultats, aquesta concepció va obrint-se camí a través dels prejudicis racials i dels recels egoistes. Les converses de Londres representen un gran avenç en la mateixa orientació. El dia que tots els aliats hi coincideixin, s'haurà aconseguit al capdavant la pacificació moral d'Europa.

JOAQUIM PELLICENA I CAMACHO

Diada Nacionalista a Tremp

A les angoixes que les terres del Pallars, tan abandonades sempre, han sofert per la tirania i la injustícia, segueix el redreçament de la consciència nacional. De tres anys ençà, des de que semblava una gosadia dir-se nacionalista, s'ha arribat al moment actual on són comptats i assenyalats els que segueixen les absurdes petjades centralistes.

El canvi és degut a la constància, al zel i a l'entusiasme que en la redempció d'aquestes terres ha esmerçat l'actual regidor de l'Ajuntament de Barcelona En Joaquim Maria de Nadal, secundat pel fervent nacionalista En Josep Figuerola, que han posat tot el valor i influències al servei de la causa catalana, sempre que de l'interès de la Comarca s'ha tractat. L'exaltació patriòtica és tanta que sols s'esperen els moments propicis per a enarbolar la senyera i aixordar l'espai amb «Els Segadors». El poble està fregut de vitorejar Catalunya en els mateixos indrets on era menyspreada nostra Patria, i posar-se al costat dels seus capdells, als que fructuàlment estima. D'aquest estat d'ànim n'han sorgit iniciatives i els projectes ràpidament s'han vingut a realitzar.

Els agricultors abans es trobaven amb moltes dificultats per moldre el blat, les olives, abonar els camps; ara, els nacionalistes, malgrat l'oposició feta per la U. M. N. i tots els que han renunciat a ésser catalans, han obtingut la concessió d'un Síndic Agrícola oficialment reconegut, s'han muntat un molí d'oli, altre de blat, i cada dia són més els avantatges materials, apart de l'ample sentor nacionalista que s' respira.

El moment inicial que portarà a la plenitud de les aspiracions patriòtiques, és ara. Però tota la Conca es prepara a solemnitzar-ho.

El proper diumenge dia 17, tindrà lloc la inauguració del Síndic Agri-

cola i dels molins, i demés un acte d'afirmació nacionalista, en el qual, ultra els senyors Nadal i Figuerola, parlaran, l'ex-batlle popular de la ciutat de Tremp, processat que fou per la causa de Catalunya, els regidors En Germà Jordana i En Francesc Cubiló.

Unes audicions de sardanes, posaran fi a la festa, a la qual hi assistiran representacions de la Conca i Vall d'Ager, havent promès varietats poblacions assistir-hi des dels senyors Rector i Alcalde al darrer infant.

La Universitat

La Comissió organitzadora per al regal al catedràtic don Eduard Lloret, participa als seus companys que el dit regal estarà exposat a la Ronda Universitat, 15.

L'objecte que s'ofereix al catedràtic jubilat, és un pergami de tons encerts.

—El cap de la secció administrativa de Bianes comunica la vacant de l'escola de Gelida.

—El rector ha tramès a l'inspector cap d'ensenyament primari de Lleyda una carta dels veïns de Prisan queixant-se de la falta de mestressa.

—El rector ha autoritzat per a establir una escola no oficial de nois i classe d'adults a Maldà (Lleyda) a Antoni Feixà, dirigida per Pere Piqué.

—El rector ha signat els títols de batller a favor de Josep Sala Blanques de l'Institut de Barcelona, de Lluís Vall Cenero i d'Angel Monin Rubies, de l'Institut de Lleyda.

—Per deficiències d'instal·lació el professor Rothe no va poder donar el dilluns la conferència anunciada, havent-se ajornat per a demà, a les dotze, a la Facultat de Medicina.

La Diada de la Llengua Catalana

El nostre poble va deixant-se ràpidament. Avui gairebé tots els catalans reconeixen que cal fer un esforç suprem, per tal que la llengua catalana ocupi el lloc que li pertoca. Cal que tots els catalans s'adonin que el nostre esperit no pot manifestar-se lliurement perquè ens és imposada una llengua que ha estat plasmada per una raca que voldria desnaturalitzar el nostre poble.

Potser moltes vegades no ens donem compte del mal que ens fan privar-nos de l'ús de la nostra llengua. És una humiliació tan gran que haurem de revoltar-nos indignats cada vegada que un representant del poble opressor, ens diu que no tenim de parlar i escriure el nostre verb nacional. La llengua és l'orgue d'expressió del nostre esperit, i, per tant, menysprear la llengua equival a menysprear el nostre esperit. No ens indignem quan algú s'atreveix a posar en perill la nostra dignitat material? Perquè, doncs, no volem també el nostre poble, quan es ferida la nostra espiritualitat? És que no sabem que una llengua és un tresor d'una valor immensa? Al, de nosaltres, si no sentim en la nostra carn i en el nostre esperit, la collosa de l'arma feridora de l'ultraige.

La llengua és sagrada. Podem mostrar-nos transients en moltes coses d'ordre material, però amb la llengua no.

Català que no capeixes encara la transcendència de l'expediment del nostre verb, i no saps veure la nostra esclavitud espiritual, que és l'esclavitud més trista i humiliant, pensa que seria Catalunya si deixés de parlar la seva llengua! Recorda aquells dies de decadència, el recor dels quals ens acora, que Catalunya era feudatària de Castella! Podrà la nostra pàtria ésser un poble gran parlant qualsevol llengua si segueix fent trepidar les seves màquines productives, però no serà un gran poble, car ço que perdura a través del temps no és la riquesa, sinó els fruits de la intel·ligència i de l'esperit. És molt humà, bon català, que treballis per tal de poder parlar el pa que ha de nodrir el teu cos, però no oblidis que els pobles són grans quan tenen homes disposats a tota mena de sacrificis i heroïsmes, que defensen amb arduesa i coratge la seva espiritualitat.

«Nostra Parla» com cada any organitza la Diada de la llengua catalana amb la col·laboració de les entitats cabdals de la nostra ciutat. Acondi-hi tots a la festa. Tota podem donar-nos les mans, car la llengua és patrimoni de tots els catalans.

Tu, obrer català, que mai has deixat de parlar-la i els homes als quals has donat la teva representació t'han fet creure que era incompatible amb els teus ideals, has també d'honorar-la. Pensis com penses, obrer català, estima la teva llengua. Parla i pensant en català, pots defensar els ideals que vulguis, car els obrers d'altres terres en les quals no es parla la nostra llengua, no han emprat mai una altra parla per a llurs propagandes sindicalistes. Et diuen que la teva pàtria és el món i en canvi t'obliguen a fer acatament a una pàtria oficial i a una llengua que no és la teva. No calguis en aquest parany, escriu tal com penses i parla tal com sents. La llengua no és un instrument burges ni democràtic, sinó que és apta per a expressar totes les modalitats del pensament humà.

I tu noble català que t'han fet creure que series més distingit si parlaves la llengua del poble que t'ha donat un títol de noblesa, tal vegada a canvi del teu esperit catalanesco, no segueixis bandejant la llengua que parlen els Reis de la nostra nissaga, aquella llengua que segons Muntaner era tan parlada que cap altra llengua podia comparars-hi.

Pobre de tu si creus que la noblesa et pervindrà de la llengua! No és pel so de les paraules que t'has de distingir dels altres homes, sinó per la bellesa d'expressió i la profunditat de pensament. Si ets vulgar seràs vulgar en totes les llengües.

Si en els llaïus d'alguns catalans té la llengua catalana un xic d'aspror, no n'és responsable la llengua. És que ells porten la grolleria dintre.

Els homes d'esperit, els que tenen en les seves mans la direcció de les ànimes, no poden tampoc menysprear la. L'església ha respectat en tots els temps la varietat de llengües. Diu el Doctor Torras i Bages, el bisbe per antonomàsia, que ja des del principi

Problemes de la Llar Causes que minven l'encís de la Llar

Disparitat de cultura

No tot són maons i parets i tanques, en la llar. Quelcom ben espiritual i perdurable es troba allí dins, atiant les flames de l'amor, la intel·ligència.

La intel·ligència no és un moble accidental en la llar, sinó quelcom ben fonamental i essencial. Amb sols instint tenen els animals un niu, o un cau. Amb sols grolleres passions es pot donar un lloc de plaer, on no regna l'amor, sinó la concupiscència. I del qual el dolor i el remordiment se n'emparen així que minva el plaer o l'encantament. Sols amb la intel·ligència s'arriba a l'amor. I per ella l'home i la dona troben, en l'amor conjugal, l'escalf de la Llar.

No és, doncs, indiferent a la llar la intel·ligència del marit i la muller, sinó que ella és el moble més fi i el segell més personal. I una cultura que encarrila i aixampla i afina els dominis de la pensa, si no és la seva base més ferma, és la gloriosa taulada resistent que dona solidesa a les parets de la Llar.

Poques vegades, en les relacions amoroses dels que pretenen constituir una llar, es dona la importància que es mereix a les pròpies facultats intel·lectuals. Estàtues de marbre, fredes com el glaç, es colitzen més alt que ànimes enceses, depositades, però, dintre d'una argila de més migrada plasmació. I el resultat és aquest: amb els anys l'estàtua es va tornant de guix, i l'ànima encogida dins l'argila, va animant el fang amb els resplandors de l'esperit. La intel·ligència és una penyora del poder de l'home. «Sense ella l'home pot ésser honrat i útil; pot ésser respectat i volgut, però no serà mai poderós», diu el P. Lacordaire. «Pot importar la seva edat, afegir-hi llibres sagrats. La sabiduria el farà il·lustre entre la multitud, i si és jove els vells l'honoraran».

La intel·ligència és la glòria de la llar, i la seva absència l'ignominia. Ella compenetra els esperits i ajunta les voluntats. I la desproporció entre la intel·ligència del marit i la muller es presenta com un motiu de malestar o de discòrdia.

Si l'esposa la més intel·ligent, el desequilibri, en aquest cas, és ben palès, i sols una humilitat i una

suavitat molt gran per part de la esposa, podria salvar-lo.

Si és el marit el que triomfa en intel·ligència, cuidi l'esposa d'adquirir «una cultura general» que li permeti un constant diàleg amb el seu espòs. Perquè del contrari, el marit, si no troba en la seva muller el goig més suprem de l'home, el goig intel·lectual, el cercarà — la intel·ligència no coneix fronteres, ni races, ni sexe — en qui pugui proporcionar-li el plaer de la conversa, el xicot de casa, i dialogant i intimant tal volta amb un enemic de l'esposa i de la llar.

La intel·ligència viu on es entesa. Homes de pàtries distintes i distants, s'ajunten, i homes que viuen sota el sostre de la mateixa llar, per la diversitat d'idees, viuen allunyats. El marit trobarà el refugi de l'esperit, el seu consol i benestar, lluny de la llar. L'esposa en aquest cas, no serà mai l'amiga total del seu marit, sinó una veïna, una companya, però no l'esposa integral.

No volem dir, amb això, que l'esposa, per a fer feliç el marit, hagi de rivalitzar en intel·ligència amb ell. En tindrà prou amb poder-lo seguir, per mitjà d'una vasta cultura, d'aprop. No és necessari que sigui el zeppelin voluminós i agil que, malgrat l'atracció de la terra, s'enlairarà triomfalment més enllà dels núvols, sota els estels; en tindrà prou amb ésser la dolça barqueta minúscula, que acompanya al gran aerostàtic; com en té prou l'estel de la platja, perquè onegi segur, amb son rosc de plumes, que se l'aguant d'un fil. Així la discreta muller, de terra estant, en el baix pla dels afers domèstics, fixa la mirada en la volada intel·ligent del seu espòs, amb el fi de l'atenció i l'interès, donant aleshores l'espai i llibertat a la pensa serena i enlairada del marit.

Si l'esposa, per manca de cultura, no pot despertar l'atenció i l'interès del seu marit, l'espòs, tard o d'hora, intel·lectualment viurà fora de la llar, i la llar no tindrà, en aquest cas, per al marit, l'encís suprem d'una cosa on hi crema el foc de més calor espiritual: «l'amor intel·ligent».

IVON L'ESCOR

Govern civil

EL SENYOR ARDANAZ SEGUIRA ESSENT GOVERNADOR UNS QUANTS DIES

Al Govern civil han facilitat còpia del següent telegrama que el ministre de la Governació ha enviat al general Ardanaz:

«En contesta al seu telegrama li agrairia molt, per convenir a l'interès del Govern, que tingüés la bondat de continuar al davant d'aquesta «provincia», sense fer remesa del comandament, de manera interina, a cap altra autoritat, en espera de que s'acordi la designació del seu successor, que crec no ha de demorar-se. El saluda, etc.

Els Pomells de Jovenut

La Federació de Pomells de Jovenut de la Barceloneta, amb motiu de celebrar la inauguració oficial, està preparant amb tota cura importants festes, que tindran lloc les properes Diades de Nadal.

Per a restaurar la tradició de la nostra fe i de la nostra pàtria, se celebrarà a l'església parroquial, la típica Missa del Gall, que serà dita pel president de la Federació, reverend don Nicolau Casarramona.

El dia 25, diada de Nadal, es visitaran els pessebres pomellistes i particulars. Per al dia de Sant Esteve, a la tarda, s'ha organitzat una extraordinària funció, els beneficis de la qual seran destinats per a comprar joguines i repartir-les als nens pobres de la barriada, el dia dels Reis. En aquesta funció s'hi representarà una obra del mestre En Josep Maria Folch i Torres, cançons amb gestos del conegut músic i poeta, En Joan Llanguera.

Més endavant es donaran detalls més concrets dels actes a celebrar.

J. CIVERA i SORMANI

DARRERES INFORMACIONS

PENINSULA

AMPLIACIÓ DEL CONSELL

Madrid, 13, 12'30 matí. — Si bé el nervi del Consell l'ha consuntiu la discussió sobre els nomenaments d'alcaldes, ha estat molt important la part que els ministres han dedicat a continuar l'examen del problema del Marroc.

Com ja s'indica en la nota oficial, acusa un progrés general la tramitació de les causes incoades pel desastre del Marroc.

El ministre de la Guerra donà lectura d'una estadística, i d'aquesta es dedueix que molts processos han passat a plenari i són molt pocs els pendents de tramitació, i alguns estan encartats per trobar-se en el capítol dels encartats.

Es planteja en el Consell la qüestió de la repatriació dels soldats de quota que són a Àfrica.

El criteri del Govern és que, per als efectes de les obligacions dels soldats, siguin equiparats tant els de quota com els qui no ho són, i que la repatriació dels primers s'efectuï amb les respectives unitats.

El Govern vol que quan sigui a Madrid el general Banguete, el viatge del qual s'efectuarà els primers dies de la setmana entrant, s'investeixi el problema de la repatriació, que no està interrompuda, perquè aquests dies han arribat a la Península una bateria de mulanya i part d'una altra.

A judici del ministre de la Guerra s'ha de començar immediatament el pla d'organització d'un exercit voluntari ben dotat, i costi el que costi. Amb aquesta garantia s'intensificarà la repatriació de les forces peninsulars i s'avançarà en l'acció política.

Reduïdes les posicions i endegada l'actuació de les forces indígenes, es vol que la nostra missió de protectorat arribi a la seva màxima eficàcia.

Probablement el divendres es reuniran els ministres de la Guerra i l'Estat per a celebrar una conferència preparatòria de les converses que han de celebrar després amb l'Alt Comissari.

Els punts principals que han de tocar són: Repatriació de forces, organització de l'exercit colonial, rescat de presoners, mitjans per a activar el que es paria a la depuració de responsabilitats i investigar les quantitats invertides procedents del pressupost de Guerra.

A primers de gener és possible que el ministre de la Guerra realitzi un viatge al Marroc.

Quant al proveïment de blat, del qual es tracta d'un problema de transport i aranzel.

Es possible que el ministre de Foment, senyor Gasset, fidel al seu credo, eminentment agrari, s'inclinava a favor dels bladers, i que alguns altres ministres es posessin al costat dels interessos del consumidor, recaient un acord del Consell en el sentit que, havent-hi blat en l'interior, pugui exportar-se al litoral i s'eviti que pugui encarrir-se el preu del pa.

Obrerta discussió en el Consell sobre els nomenaments d'alcaldes de Reial ordre, són obertament refractaris a la implantació d'aquest sistema no solament el senyor Pedregal, qui representa dins del Govern els reformistes, sinó el mateix marquès de Albuñuelas.

En el primer Consell seguirà tractant-se d'aquesta important qüestió, i com nosaltres anticipàvem ahir, reaurà l'acord de designar-los de R. O. És una qüestió d'alta política — ens deia aquesta nit un dels ministres. I adduïa els següents raonaments:

Els conservadors tenen muntat a tot Espanya, per un llarg període de govern un «tinglado» perfecte i arrelat. Els liberals tenen un programa per complir, amb unes transformacions tan fortes com la reforma de la Constitució. Per a fer-ho, ha de dur una majoria, i, com que la qüestió de doctrina per a nosaltres és la cosa fonamental, no hi ha dubte que la cosa secundària són els alcaldes, ja de R. O. o d'elecció popular.

Tampoc recalcigué acord sobre el nomenament de governador de Barcelona.

Amb tot, creiem que serà nomenat sense previ Consell de Ministres, i és probable que per a aquest alt càrrec es designi a persona de la confiança del marquès d'Albuñuelas.

No seria difícil que s'ofertés el càrrec als senyors Garnica i Francos Rodríguez, perquè es desitja que recaigui en persona que conegui a fons els problemes de Catalunya.

Com que encara no ha consultat amb els interessats, es desconfia que tingui exit la gestió del marquès de Albuñuelas.

VISITES

Aquesta tarda visitaren al ministre de la Guerra els generals de divisió i ex-ministres Santiago i Berenguer.

COMUNICAT OFICIAL DEL MARROCO

El comunicat de Guerra d'aquesta nit, diu així:

«L'Alt Comissari d'Espanya al Marroc comunica a aquest ministeri:

Ahir matí, una partida de 150 malfactors de Metelza, atacà la força de Acib de Midar, encarregada d'establir protecció. Generalitzat el foc, amb la resta de les forces de policia i gent del poblat, rebutjaren als agressors cap a les muntanyes d'Alazidura, agafant a l'enemic un mort amb un canó i causant-li altres cinc baixes vistes. Per la nostra part hem tingut quatre policies i un paisà indígenes, morts, dos ferits de policia, greus, i quatre cavalls morts.

Efectuant vols de prova de motors, ha caigut un hidroavió en pendre aigua, restant l'aparell totalment estrallat i resultant ferits els tripulants. No comunico a V. E. els noms perquè el comandant general no els ha donat. Els hi demano amb urgència.

L'enemic feu ahir foc d'artilleria contra la plaça d'Alhucemas, sense conseqüències, contestant la plaça, que causà grans destroces a les canoneres i poblats enemics.

UNA DENUNCIA

Julia Gómez Santa Elena, carter del gir postal, amb el número 630, ha denunciat aquesta tarda a la Comissaria de la Inclusa que s'ha presentat aquesta tarda al domicili de Dolores Rodríguez, Rodas, 13, i que l'esmentada senyora li ha impedit de sortir de l'habitació on havia penetrat per a fer remesa d'un gir.

El carter, amb grans treballs, ha pogut sortir de les habitacions de la citada senyora, i ha marxat a posar el fet al coneixement de l'autoritat.

PARTIT D'ENTRENAMENT

Al camp de l'Alfàtic s'ha jugat aquesta tarda el primer partit d'entrenament de l'equip de selecció espanyola que ha d'anar a Lisboa per a lluitar amb l'Onze portuguès.

Els entrenadors, de blanc, s'han arrengrat així:

Zamora; Carrasco, Montesinos, Samitier, Meana, Peña; Píera, X. Travieso, Carmelo, Acedo.

Els entrenadors, de blanc, s'han arrengrat així: Marce, Alarriaga, Palolo, Sicilia, Caballero, Corsino; Pegasus, Bernabeu, Monjardi, Del Rio, Olaso.

Han vingut els entrenadors per dos a un.

El dels entrenats ha estat degut a un xut d'En Píera. Els dels entrenadors, un a Monjardi, i el segon, a Caballero (de penalty).

L'ALCALDE DE BARCELONA

Aquest matí ha estat a la Casa de la Vila l'alcalde de Barcelona, marquès d'Alfà, amb el propòsit de saludar el comte del Valle de Suchil.

Aquest no era a l'Ajuntament. Alguns edils han acompanyat l'esmentada autoritat de la capital catalana a visitar algunes dependències i oficines del municipi, de les quals ha fet grans elogis.

EL TEMPS

La temperatura segueix baixant considerablement, i el fred és extremat a tot arreu.

Poques vegades s'han conegut en aquesta època temperatures tan baixes, puix s'han arribat a registrar 8 i 9 graus sota zero a Terol.

La cosa pitjor del temps és una gran sequedat, que és general a Espanya.

El temps és bo a tot arreu i les observacions de l'Institut Meteorològic no acusen probabilitat d'un immediat canvi de temps.

Pronòstic del temps: bo en general, anunciant-se boires en diverses regions.

NOTES DE MELILLA

Melilla. — A les primeres hores de la tarda un hidroplà que tripulaven

el capità García Muñoz i el mecànic soldat Ramon Bajés, ha caigut prop de Mar Xica.

L'aparell ha quedat completament destrossat i ambdós tripulants han resultat amb lesions.

En el vapor corren s'han repatriat alguns soldats del reemplaç de 1920 que estaven en el tercer any de servei i que havien elegit cos abans d'entrar en caixa; per consegüent, estaven compromesos en una recent Reial ordre.

En l'Aeròdrom de Nador se celebrà una festa amb motiu d'esser el dia de la Verge de Loreto, patrona de l'aviació.

S'ha disposat que es facin algunes obres en l'antic blocus del caporal Naval, prop de la posició del Zoco el Hach.

Procedents de la zona francesa arribaren els indígenes qui havien quedat sotmesos a observació al llatzeret de la Restinga.

Del campament de Dar Quebdani sortiren forces per a conduir el comboi de queviures a Aydir-Assus i Tyguntz. El servei s'ha fet sense esdevenir-se res de nou.

El senyor López Ferrer i el general Castro Girona han visitat Mont Arruit amb l'objecte de designar el lloc on se situaran, després de l'organització del protectorat, les forces que han d'operar entre les cabiles hostils. En dies successius visitaran altres llocs del territori, amb el mateix fi.

Es diu que la intervenció civil comprendrà per ara des del Keri a Melilla. Keri enllà tot serà militar.

El coronel Las Heras ha presentat al general Castro Girona la seva organització, composta per quatre batalles i tres oficines indígenes iguals a les que funcionen a Tafersit.

El tinent coronel d'Intendència, retirat, don Jldelfons de los Reyes, aquest matí era al despatx del segon cap de l'Estat Major d'aquesta comandància, i li ha vingut un atac d'hemoptisis. Se l'ha traslladat a l'hospital de la Gran Roja, on continua en estat greu.

Han ingressat a l'Hospital militar els tinent del batalló de Guadalajara don Ricard Torrente i don Vicens Almela i el sots-oficial senyor González, els quals foren ferits pels voits de Tizzi-Azza en recent agressió.

LA VAGA AGRARIA

Vigo. — El jutge de Tuy ha decretat la llibertat de vuit processos agraris qui, junt amb els que ho foren ultimament, sumen 17.

Comerciants d'aquesta plaça, per amor al poble, s'han constituït en fiadors dels encartats.

D'un moment a l'altre s'espera que acabi la vaga agrària, en vista d'aquesta resolució judicial, i concorrin al mercat els agricultors.

LES RESPONSABILITATS

El senyor Alcalá Zamora ha dirigit a don Alfons Sala, molt afectuosa, dolent-se que hagi adoptat la decisió de retirar-se de la política, i recordant-li que dintre la Comissió parlamentària esguir al seu costat per a votar les responsabilitats i que manté el compromís adquirit, l'ha estat la convicció més absoluta que, perquè resplandexi la justícia, cal exigir les responsabilitats.

DE BILBAO

Bilbao. — Ahir tarda es van reunir en assemblea els tramviarers per a canviar impressions.

En la junta, que ha durat molt temps, s'ha tractat de facultar la directiva perquè immediatament s'entrevistés amb les societats que integren la Casa del Poble per a veure la manera d'organitzar la vaga general si no es troba la manera més pràctica de resoldre el conflicte.

També s'ha acordat demanar al governador civil autorització per a usar armes de foc. Segons ells, tots els empleats de la companyia les usen i se n'ufanen i tot. També acordaren telegrafiar al ministre de la Governació pregant-li la immediata llibertat dels tramviarers que són a la presó sense que el jutjat els acusi de res.

Un company de la secció de tallers donà compte als companys d'haver estat acomiadat dissabte, pel sol motiu de repartir una convocatòria.

Tots els tramviarers s'han felicitat de la marxa del governador civil.

EL REI A ALMERIA

Almeria. — El Rei quan arribi, es dirigirà des de l'estació a la Catedral, on es cantarà un Te-Deum.

Després el monarca imposarà la

medalla militar a la bandera del regiment de la Corona, acte que tindrà lloc a l'andana de la Costa.

A la caserna del dit regiment serà obsequiat el sobirà amb un àpat, i seguidament tindrà lloc a l'Ajuntament la recepció oficial.

Terminada aquesta, el Rei es dirigirà a l'Alcassaba, i després, acompanyat de les autoritats, es dirigirà en automòbil a Viator, on visitarà el camp de tir.

En tornar li oferiran al Casino un te d'honor seguit d'un banquet.

Des del Casino marxarà a l'estació per a agafar el tren que el conduirà a Villa Amor.

MITING SINDICALISTA

Pamplona. — S'ha celebrat un miting organitzat pel Sindicat Unic. Hi assistí nombros públic.

Han parlat Miquel Anor i Salvador Seguí atacant els sindicats catòlics i lliures, i els sacerdots que intervenen en les dites organitzacions.

El «Noi del Sucre» ha donat una conferència sobre l'orientació dels sindicats.

NAUFRAGS

Cádiz. — A bord del vapor «Rius y Taulet» han arribat a aquesta ciutat els naufragats del vapor «Catalunya» que naufragà a la costa de Villagarcía.

El vaixell naufragat pertanyia a la Transmediterrània.

Els naufragats foren obsequiats per les autoritats de marina.

ELS HOSPITALS DE LARRAIX

Sevilla. — Ha tornat de Larraix la duquessa de la Victoria continuant el seu viatge a Madrid per a donar compte de l'estat dels hospitals de sang d'aquella plaça.

INCENDI

Bilbao. — A dos quarts d'onze de la nit es declarà un violent incendi en una casa del carrer d'Iberriparri, propagant-se amb gran rapidesa a les del costat.

Els bombers, secundats pel veïnat, treballaren amb esperit, aconseguint localitzar l'incendi a dos quarts de dotze de la nit.

Totes dues cases han quedat completament destruïdes.

No s'han registrat desgràcies personals, puix els veïns dels dos edificis tingueren temps per a salvar-se. Els esforços fets pels bombers aconseguiren evitar que el foc es propagés als pavellons de metal·lúrgia propers a les cases sinistrades.

DESGRACIA

Tenerife. — Al poble de Vista Gorda de la illa de La Palma, al lloc conegut pel Prai, diversos joves jugaven en un bassa a la vora de la mar.

De sobte una onada arrastrà el noi Josep Machin, de set anys d'edat, a Wenceslau Diaz Rocha, de 16 i la nena Justa Machin, de 14.

Tots tres van desaparèixer sense que hagin aparegut llurs cadàvers.

LOCOMOTORES

Vigo. — En el vapor «Urmentel» han vingut quatre locomotores per a la companyia del ferrocarril d'Orense a Vigo, donant-se el cas que hagi hagut d'abandonar el port per no haver-hi grues per a realitzar la descàrrega.

Aquesta s'ha efectuat a la badia, mercès a que el vaixell porta potents grues.

DE CADIZ

Cádiz. — El vapor «Isla de Menorca», que era esperat avui, no ha arribat de Larraix, per no haver pogut desembarcar allí les tropes que portava, a conseqüència del mal estat de la barra.

—Els esquadrans de llançadors de Villaviciosa han fet un simulacre a Arcos de la Frontera. Són esperats ací, l'Ajuntament i el Casino els obsequiaran. L'alcalde ha invitat l'Ajuntament a rebre les tropes.

NOTES DE BILBAO

Bilbao. — A dos quarts de cinc de la tarda ha marxat a Gijón el governador dimissionari, senyor Regueral. Sotscrita pels regidors mauristes, nacionalistes, republicans, socialistes i jaumins, s'ha presentat a l'Ajuntament una moció felicitant-se per la marxa del governador, per considerar que la seva actuació ha estat fúnebre.

L'alcalde s'ha negat a admetre la moció.

A la Diputació, la Comissió provin-

cial ha acordat veure amb gust la marxa del governador.

Al carrer de Bilbao Vieja han topat un automòbil i un tranvia.

L'automòbil ha quedat destrossat.

Ha resultat ferida greu Josefina García.

Han marxat a Barcelona Marcell Domingo, i el diputat provincial senyor Casanovas, essent acomiadats per molts republicans.

BARCELONA

Trets al carrer de Calàbria Quatre ferits. Un detingut

Cap a dos quarts de dues d'aquesta matí s'han sentit uns trets de revòlver al carrer de Calàbria (entre Diputació i Granvia).

Vers allí han corregut uns guàrdies de seguretat, amb dos agents de vigilància.

Sembla que el vigilant del carrer de Calàbria se li havien fet sospitosos tres o quatre subjectes, que anaven ben vestits, i el dit vigilant va entrevistar-se amb el del carrer de Viladomat.

En aquell moment els individus que intenen sopita pegaren a córrer, i un dels esmentats vigilants els cridà. Tal·lot, essent contestat a drets pels que fugien.

Dels disparats resultà ferit del braç el vigilant del carrer de Viladomat, Julià Font i Font, i ferit del ventre el vigilant del carrer de Calàbria, Pasqual Laporta.

Els guàrdies han detingut un dels agressors, Josep Vallès, que es diu si és del Sindicat Unic.

Ha resultat ferit de l'espatlla Jaume Giménez Serra, que es diu si és xofet. A aquest se li ha trobat una càdula de citació, amb la qual cosa s'ha demostrat que estava processat per temptativa de robatori. També se li han trobat uns rebuts, pels quals es dedueix que havia estat a la presó.

El dit Giménez digué que l'atemptat anava contra seu; però, amb tot, se sospita que ell formava part del grup que ferí els vigilants.

També ha resultat lleument ferit del peu dret un guàrdia de seguretat.

Obres recomanables

	Ptas.
Antologia de poemes catalans moderns, per Alexandre Planà.	4
Aforística universal. Recull de proverbis, per A. Bulbena.	3
Calles de Barcelona (Las). Origen històric i significat de cada una, per V. Balaguer. Tres tomes.	30
Cortes Catalanas (Las), per Coroleu i Pella i Forgas. Episodis notables, oratòria, personatges il·lustres i moltíssims documents inèdits.	8
Crestomallia catalana. Antologia dels millors textos en prosa i vers, des del segle IX al XIX, per A. Bulbena.	7
Dues germanes (Les), per J. Ebers. Novel·la egípcia superior al «Quo Vadis». Amb gravats.	5
Gra de l'Historia. Ressenya històrica des de l'origen del món fins als nostres dies. 674 pàgines, en tela.	5
Higiene Popular, pel Dr. Montanyà.	3
Narracions Montserratines, per J. Carreras i Candi, amb 35 gravats.	2
Per Catalunya. Col·lecció d'articles històrics, patriòtics, socials i literaris, pel Dr. Martí i Julià.	4

OBSEQUI

Al qui compri per valor de 10 ptes, se li regalarà el llibre *Diferències entre catalans i castellans*, de M. Rossell i Vilà. Al qui compri per 30 ptes, se li regalarà la formosa novel·la *Jaume*, de J. Pin i Soler.

Editorial Poliglota. — Peitritxol, 8

Recomanem a les entitats i als particulars que tenen a bé transmetre'n articles o notes publicades, la necessitat absoluta (sense la qual no ens és possible fer-ne el menor cas) d'avaluar degudament els originals amb un segell o una firma

LES TERRES CATALANES

VALENCIA

Assemblea popular del partit d'Unió Republicana

Convocada pel cap del partit d'Unió Republicana, En Feliu Azzati, el diumenge darrer es va reunir a la Casa de la Democràcia una nooridíssima representació d'aquell, per a tractar de la reforma de les seves bases orgàniques, de les quals ja donàvem notícia en una Lletra anterior.

L'esmentat senyor Azzati, diputat per aquesta circumscripció, va pronunciar un vibrant discurs indicant l'abast de la nova organització que es cercava, i remarcant el decadent, en què avui es troba el partit republicà espanyol per la manca d'homages superiors que concentrassin al seu entorn la fe del poble, i per la defeció dels intel·lectuals, que havien preferit la convivència amb el règim a la seva proposició al mateix.

Unicament el partit republicà de València, — va dir — es manté intacte i serveix totes les seves possibilitats.

Abans de llegir-se i escatir-se les esmentades bases, el senyor Manaut Nogués va demanar la paraula per a fer alguns aclariments a la declaració de principis que servia de preàmbul a aquelles.

Justificà la seva intervenció, dient que era indispensable evitar tota mena de confusions i posar cada cosa en el seu lloc. Estableix el preàmbul — seguí — que a nosaltres no ens separa dels regionalistes, res més que la república. I això no és del tot exacte, perquè, demés, d'aquesta qüestió hi ha la de l'autonomia municipal. Nosaltres, els federals, els que seguim a En Pi i Margall, i hem endinsat en la nostra consciència les doctrines del gran mestre, creiem que l'autonomia municipal descansa sobre l'autonomia individual, mentre que els regionalistes entenen la primera des d'un punt de vista completament diferent.

Contestaren al senyor Manaut, que semblava que només havia hagut en la font d'«El Progreso» de Barcelona, el senyor Azzati i el capítol de la majoria municipal senyor Marco Miranda, tots dos defensant la redacció del paràgraf que es discutia i llevant importància als «distingos» del senyor Manaut.

Després d'arranjat satisfactoriament aquest incident, s'entrà en la discussió de les bases, transcorrent la sessió tranquil·lament fins que restaren aprovades totes.

Complert l'objecte de l'Assemblea, el senyor Azzati adreçà als seus correligionaris unes encoratjadores paraules, encaminades al reviscament del republicanisme a València i a Espanya.

E. M. F.

València, a 9 de desembre de 1922.

Pia del Llobregat

GAVA.—Demà dijous començarà la festa major i l'acte que atrau l'atenció pública d'aquí i de tots els pobles de la rodalia, és la inauguració del gran Casal de l'Ateneu Popular de Gava. Es edificat de nou tot all situat al lloc tan cèntric com la Rambla d'En Casas.

No està decorat encara, però s'habilitarà convenientment per aqueixos dies de festa major.

La gran sala d'espectacles que té 30 metres de llarg per 13 d'ample, decorada a estil d'envelat, servirà per a donar-hi demà dijous a la nit una representació de «Marina» en català, per la tan notable, com aplaudida sopran Merceneta Casas, i els no menys notables i aplaudits tenors Tel·lès i bariton Nolla. S'hi cantarà també «La Alsaciana» pel bariton Parera, també sempre aplaudit. El mestre Petri dirigirà l'orquestra que serà la dels «Fatxendes» de Sabadell, degudament augmentada.

El divendres i el dissabte hi haurà cada dia gran ballada de sardanes. A més de la gran sala d'espectacles hi ha l'espaiosa sala-café i el vestíbul i al davant de la façana un saló jardí per a café a l'estiu.

Al primer pis hi ha la sala biblioteca. Quan estigui acabada la decoració i es faci solemniament l'inauguració, ja parlarem degudament de aquest esplèndid local.

GIRONA

(Conferència de les 9'45 de la nit)

EL DOCTOR EN SALVADOR VIVES
Ha marxat cap a París, per assumptes de la seva especialitat, el director del Manicomí de la Mancomunitat, a Salt, doctor En Salvador Vives.

INCENDI

De Sant Feliu de Guixols, comunicuen que s'ha calat foc en una fabrica de taps, propietat d'En Narcís Marquet Bonet.

Les pèrdues en mercaderies es calculen en 2.000 pessetes, i 3.000 per l'edifici.

IMPRUDENCIA TEMERARIA

Jean Soler Blanxal, de 19 anys, ha estat denunciat al jutjat de Santa Coloma de Farnès, per haver-se-li disparat una arma de foc, ferint a Joan Rabassada.

ALTRES NOVES

A la muntanya «Pau Sitges» hi han estat trobats nou porcs abandonats, que foren dipositats a l'Alcaldia d'Esponella, on podrà reclamar-los el que hi tingui dret.

Hi ha quinze dies de temps per a formular la reclamació. Després d'aquest termini, seran venuts en pública subhasta.

— Es troba vacant la plaça de metge titular de Bagur, amb l'assignació de 1.600 pessetes anuals.

— Amb caràcter urgent, la Direcció general de Correus obre un concurs per a dotar l'estació de Banyoles de local adequat amb habitació per al funcionari que ha de dirigir-la.

El contracte és per a cinc anys, i el preu d'arrendament no pot passar de 600 pessetes.

Per a la presentació de propostes es fixa el termini de vint dies.

— Per qüestions de família s'han barallat els germans Francesc i Miquel Planella, d'una casa de camp del terme de Batet.

El Miquel causà al Francesc dues ferides de pronòstic reservat, i fugí de la casa, però ha estat detingut a Olot.

La Costa

ARGENTONA. — Les Filles de Maria han celebrat la festa de la Puríssima amb molt d'esplendor, al matí, a l'església, que estava profusament exornada, celebraren una comú general molt lluida per cert, i a la tarda Rosari i sermó, que va anar a càrrec de mossèn Joan Planas, de Barcelona.

— L'auto particular, propietat d'En Salvador Gual, d'aquesta, que venia de la fira de Cardener, juntament amb cinc joves companys seus, es va trobar que, essent ja molt fosc, se li van apagar els llums i, no obstant això, va continuar el seu curs, més en esser a l'encreuament de les carreteres de Granollers i Llinàs, amb la que surt d'aquesta població, degut segurament a la imprudència d'anar a massa velocitat, encara que va frenar, a la volta, no va tenir temps de virar i l'auto va anar a parar a baix d'un terraplè de bastanta alçada, quedant bastant malament. Alguns dels ocupants foren llançats de l'auto i altres quedaren pel mig; tres estan ferits greument rebent els altres només que ferides lleus i cops de poca importància.

Amb tot, podem dir que han estat de sort, ja que la desgràcia en el lloc que ocorregué, podria haver estat de conseqüències més greus.

— Els Pomells de Joventut d'aquesta vila organitzen un concurs de pessebres, oferint diferents premis, amb el fi de conservar el cristianisme i català costum de construir els humils pessebres, tradició que encara es manté en el nostre poble.

Les bases les publicarem oportunament.

Gironès

QUART. — En el quilòmetre 38 de la via fèrria de Sant Feliu de Guixols a Girona, esclatà un tub de la màquina d'un dels combois, produint ferides al maquinista Felip Sanjaume Dalmau, i en regular l'esmentat tren, en el quilòmetre 5, prop de Quart, agafà un carro propietat de Josep Corras Prats, de quaranta sis anys, vet de l'esmentat poble, essent arrossegat el vehicle una cent metres, el qual restà destrossat i ocasionant ferides al conductor i a l'animal.

Els regidors regionalistes en el nostre Ajuntament

I
En altres ocasions hem tingut ocasió de parlar amb elogi, merecidament, de l'actuació que des de que varen entrar al nostre Consistori venen fent En Guillem Roca, En Guillem Posteza i N'Antoni Quintana.

Els dos primers anys d'actuació com sia que formaven part de la majoria constituïda per tots els partits monàrquics, no era estrany que fossin escoltades les seves opinions i seguides com se mereixien.

Però ara, que des de la constitució del nou Ajuntament, formen la majoria conservadors i mauristes, el fet de que siguin escoltats, formant com formen dins la minoria liberal, com a liberals-regionalistes, demostra evidentment la seva avalor personal.

I per a demostrar això, ens limitarem a un curtíssim resum de fets, ocorreguts darrerament.

Cedides a l'Ajuntament pel ram de guerra, a títol d'usdefruit, per a urbanitzar-les i embellir-les, les murades de mar, única part, pot dir-se, del cinturó de pedra, que no fou compresa en la cessió de l'any 1902, va guardar plantejat des d'aquell moment el problema de la sudita urbanització.

Es aquesta una obra de gran importància, no per ella en si, sinó més bé per la seva transcendència, ja que tractant-se d'un lloc situat a l'entrada de la població i que serveix de basament a la nostra Acropolis—Palau de l'Almudaina, la Seu, Palau Episcopal—i essent unes obres de caràcter definitiu, fer-les bé o malament era el prestigi o el desprestigi de la nostra ciutat.

La presència d'En Guillem Forteza dins el nostre Consistori ha salvat aquells parages d'una possible profanació.

L'Ajuntament va acordar aixamplar notablement l'escala que des del carrer de la Marina duu a dites murades, fent-la de tota l'amplària d'aquestes, i com que el ram de guerra ho ha exigit, el portal no pot desaparèixer—fent una escalinata sense portalada—sinó que s'ha de fer de nou. Aquí fou la primera intervenció d'En Forteza, qui, enfront del projecte de portalada en presentà un altre notablement millor i més en harmonia amb la murada; i, naturalment, fou acceptat.

Quedava, emperò, la part més difícil i era la modificació de l'accés de la murada al Mirador.

Temps enrera la «Lliga d'Amics de l'Art», entitat nascuda per iniciativa de l'esperit inquiet i cultíssim d'En Miquel Ferrà—un gran enamorat de Mallorca—va exposar un projecte d'escalinates per accés al Mirador que havien fet, en col·laboració, En Guillem Forteza—aleshores encara no acabada la carrera d'arquitecte—i l'arquitecte gironí En Rafel Massó.

Ara En Guillem Forteza ha modificat, simplificant-lo, el dit projecte i l'ha presentat a la Comissió Municipal de Monuments.

Aquesta, per unanimitat, va aprovar-lo de seguida, i després l'Ajuntament va fer igual sense cap discussió.

Per a demostrar l'encert i el bon gust d'En Guillem Forteza n'hi hauria prou en reproduir aquí els elogis que li han dedicat els diaris i revistes locals, alguns dels quals han reproduït el projecte, fent-se així la població càrrec de l'obra del regidor regionalista.

La construcció d'aquestes escalinates topa amb una dificultat que és de suposar s'atribuirà a vèncer.

Davant del portal de la Seu que duu dit nom, hi ha uns edificis vells, ruïnosa, un verdader afront d'aquell lloc, que són propietat del Capítol de la Seu, que sempre ha posat inconvenients per a la seva demolició, malgrat d'esser aquesta una idea de fa molts anys perseguida per l'Ajuntament. Es de creure, però, que a mida que avanci la construcció de les escalinates, el Capítol s'averanyirà de la seva caparrudesa i acceptarà la demolició de les cèlebres casetes.

La construcció de les dites escalinates començarà prest i per tal que no desdiguin d'aquell lloc s'emplearan pedres procedents de la murada

LLEYDA

(Conferència de les 9'30 de la nit)

L'ORFEO LLEYDATA

Aquesta entitat coral donarà demà, a les deu de la nit, al Saló Nova Catalunya, un concert dedicat als seus socis protectors, sota la direcció del mestre N'Antoni Mateu.

WENDDINGSTUTTGARD

Aprofitant les gestions que la Lliga nacional d'Associacions de Música està fent perquè vingui al nostre país aquella institució musical, l'Associació de Música de Lleyda té projectat de contractar-la per a un concert en aquesta ciutat, el qual seria a la primera quinzena de gener.

ALTRES NOVES

Amb motiu del nomenament de governador a favor del senyor Novell, els seus amics l'obsequien aquesta nit amb un banquet a la ciutat de Balaguer.

— Ha estat nomenat magistrat d'aquesta Audiència En Joan Mollnuela.

— Ha estat auxiliada al dispensari Angela Espanyol, de 50 anys, la qual ha estat trobada al carrer en estat anormal.

Costes de Garraf

SITGES. — Amb gran solemnitat l'Associació de Filles de Maria ha celebrat a la nostra església parroquial la gran festivitat de la Puríssima Immaculada. En la missa de Comunió el temple estava ple de distingida concurrència. Durant el repartiment de la Sagrada Forma el cor de les Filles de Maria ha cantat amb gran justesa motets de música sacra. L'Ofici també ha estat cantat pel mateix cor, amb acompanyament d'un sextet d'instruments de corda, el qual dirigeix el mestre de capella En Manuel Torrents. L'orador, Rnd. Joan Serrat, S. J. pronuncia un bell parlament al·lusi a la festivitat del dia. L'altar major guarnit amb flors fresques i amb davassall de llum, al fons del qual es destacava la imatge de la Verge al mig del sol, era d'un efecte grandios.

En el trisagi de la funció de la tarda també s'ha vist el temple molt concorregut.

A la vegada que felicitem a aquesta distingida Associació de simpàtiques senyoretes, és de lamentar que fora d'unes cançonetes catalanes dedicades a la Verge, musicades pel mestre Torrents, tots els altres actes, tant els sermons com el Trisagi, han estat fets en llengua que no és la nostra.

— Després de breu i terrible malaltia, ha mort en aquesta vila la molt estimada sitgetana Na Rita Jansà de Martí, muller del nostre benllobut amic el regidor nacionalista En Ramon Martí i Escala.

Aquesta mort ha causat profund sentiment al poble de Sitges en general per les bones qualitats que tenia la difunta Rita.

L'acte de l'enterrament, efectuat el passat diumenge, a la tarda, fou una vera manifestació de condol.

Entre la nombrosa concurrència hi havia l'alcalde En Josep Planas Robert, els altres companys de consistori, el diputat de la Mancomunitat, senyor Jansana, el jutge municipal En Josep Ferrer, el capità de carabiners senyor Matos i representacions d'algunes entitats de la vila.

A l'amic Martí, germans de la difunta i altres familiars els desitgem cristiana resignació per la pena que en aquests moments d'angústia estan passant per la pèrdua d'aquell ser tan benllobut.

I es farà baix la direcció d'En Forteza.

Com que aquesta crònica ja s'allarga, deixem per una altra, parlar d'altres aspectes de l'actuació regionalista en el nostre Consistori.

Desembre, 922.

TARRAGONA

(Conferència de les 9 de la nit)

EMBARC D'AVELLANA

La setmana passada sortiren per aquest port 1.235 sacs d'avellana en closca, i 950 en gra.

PREUS DE L'AVELLANA I L'AMETLLA

Avellana negreta, a 45 pessetes el sac de 58'600 Ks.

Avellana d'embarc, a 43 pessetes. Ametlla en gra, a 50 pessetes el sac de 50'400 Ks.

Ametlla en closca, a 18 pessetes quatertera, classe molinar, a 20 classe Esperança, i a 21 classe Hargueta.

FOC

En una draperia del carrer de la Peixaterla, núm. 1, propietat de Josep Morlero, s'hi ha calat foc avui matí, prenent un increment rapidíssim.

S'ha cremat tota l'existència de draps i paper vell, morint alhora molt d'aviram que hi havia a la casa.

La ràpida intervenció dels bombers ha evitat que hi hagués desgràcies personals en els pisos de l'edifici, que han sofert molts desperfectes.

En l'extinció d'aquest incendi s'ha utilitzat per primera vegada el material nou adquirit per l'Ajuntament per al servei dels bombers, el qual material ha donat un resultat satisfactori.

CICLE DE CONFERENCIES

Al Centre de Dependents de Tarragona s'inaugurarà divendres un cicle de conferències, amb una que ha estat confiada al conseller de la Mancomunitat En Jaume Bofill i Matas, qui desenvoluparà el tema: «Recobrament de Catalunya».

ALTRES NOVES

En Francisco Alvarez s'ha posseionat del càrrec d'Administrador de Correus d'aquesta ciutat, i ha sortit cap a Barcelona En Ramon Oic, qui l'ha via exercit fins ara.

— La Joventut Nacionalista de Constantí, prepara un acte patriòtic, on el qual prendran part notables personalitats del catalanisme.

— De Riudecanyes comuniquen que han estat detinguts Eugeni Romero i Rafel Sans, autors d'un robatori comès en aquella població.

SABADELL

El pessebre de l'Escolania

L'Escolania de la Puríssima Concepció enguany muntarà un artístic pessebre a una de les dependències d'aquella església.

Les noves que tenim d'aquest pessebre deixen endevinar que s'ra d'un gust artístic digne de les majors lleccions.

Cantoral de vespres

La Schola Cantorum ha editat un Cantoral de vespres, per tal que tots els devots puguin sumar-se a la fervorosa iniciativa de mossèn Frederic Muset, de pendre part a aquestes canties, que es faran en la successiu a la parroquia de Sant Feliu d'aquesta ciutat.

El Cantoral porta un pròleg del doctor Carreras, interessant com seu.

L'estalvi

La Caixa d'Estalvis de Sabadell ha ingressat 45.736 pessetes, essent 17 el nombre de nous imponents.

S'han tornat 21.502'76 pessetes, a petició de 74 interessats.

London String Quartet

Anit passada va celebrar-se al teatre Principal el tercer concert del quart curs de l'Associació de Música.

El programa va anar a càrrec del London String Quartet. Tots els números que va interpretar aquest notable grupament d'artistes varen ésser sorollosament aplaudits.

El teatre presentava un brillant aspecte i la concurrència va sortir del

concert ben satisfet de la vetllada deliciosa que havia passat.

Obsequi a En Folch

Entre alguns dels que van ésser socis fundadors de la Joventut Catalana, d'aquesta ciutat, ha pres peu la idea de dedicar un obsequi íntim a En Josep Maria Folch i Torres, en ocasió de la seva propera visita a Sabadell, amb motiu de les festes dels Pomells de Joventut, per a recordar la part activa que En Folch va pendre en la constitució d'aquella valenta entitat patriòtica en la festa inaugural de la qual va llegir la seva bellíssima poesia «Revifalla».

L'afar de les quintes

Un regidor del nostre municipi es proposa plantejar de nou, en una de les vinentes sessions del municipi, l'afar de l'Agència de les quintes, par tal que no s'hi escarmentat i es pugui conèixer pel poble els noms dels que van intervenir directament o indirectament, així com les responsabilitats en que puguin incorrer.

L'esmentat regidor, fent-se ressò de l'opinió pública, basarà la seva proposta a la gravetat que revesteix el fet de tenir entretingut un expedient que tantes sospites ha fet néixer i va sostenint injustament.

Es preferible que s'esbrini d'una vegada el que va haver-hi en aquell afer misteriós.

Exposició de fotografies

Al Centre Català hi ha instal·lada una notable exposició de fotografies del bosc de can Feu.

Les obres exposades són d'alguns autors.

L'exposició revesteix un gran interès.

Els Jocs Florals de l'Arbós

El dia de la Immaculada, a quarts de tres de la tarda, es reuniren a la Casa de la Vila, que es velé engarlandada i enarborant la bandera catalana, les autoritats locals, comissió organitzadora i una representació del Centre Industrial.

Es dirigiren a l'estació, i arribats els membres del Jurat qualificador, l'alcalde, en nom de la vila, va dedicar breus però sentides i patriòtiques paraules a l'immortal poeta mossèn Jacint Verdaguer; acte seguit descorregué la bandera que cobria la làpida que havia de donar el seu nom a la via fins avui anomenada de l'Estació. La nombrosa concurrència honorà tan gloriós nom amb un fre nètic aplaudiment.

La làpida ha estat oferta per N'A-gustí Vallès.

A l'hora anunciada va tenir lloc la poètica festa al teatre Arbósense, que estava pleníssim en extrem.

El setial presidencial, decorat amb exquisit gust, fou ocupat, a la dreta del tron, per l'alcalde N'Esteve Cruades; mossèn Elies Elies, arxiprest del Vendrell, en representació del bisbe de la diòcesi; el diputat En Salvador Palau, per la Diputació de Tarragona; el senyor rector doctor Galetà Viaplana; el jutge municipal En Gabriel Vidal; el tinent d'alcalde En Francesc Mané; els regidors senyors Rovira, Roig, Feliu, Batet i Albornà; el secretari de l'Ajuntament senyor Canals; el mestre N'Andreu A. Lleonar, la mestressa Na Maria Ferrer, i el caporal de sometents En Josep Gomà.

Esquerra del tron: Jurat qualificador: presidenta, Na Carme Karr; mossèn Paradedà, prevere; R. Surinach Senties, Romà de Saavedra i el secretari En Joan Amiguet. Comissió organitzadora: senyors Ricard Domingo, Josep Cruades, Benjamí Soler, Joan Romagosa, Josep Coclenero i el secretari En Carles Mas. També hi figurava en Laureà Moreno.

Obert l'acte per l'alcalde, la senyora Karr va llegir un discurs de tona patriòtica, retent-se, en especial, a enaltir a la dona arborenca, pel seu art de puntes de coixí, tan bellament manifestat quan l'Exposició de l'any 1920, que la dita senyora tingué l'honor de presidir. El formós treball fou coronat amb un calorós aplaudiment.

Seguidament, el secretari senyor Amiguet va llegir una ben acabada Memòria i veredict. Oberta la plisca que contenia el nom del poeta guanyador de la Flor Natural, va resultar ésser En Joan Antoni Guardià, mestre de Tarragona, per la seva poesia «Poemes ínfims», el qual, acompanyat de la Comissió organitzadora, cercà a buscar a la gentil Regina de la Festa senyora Eulàlia Romagosa de Ripoll, la qual va anar a ocupar el tron als acords de la marxa de «Jannhäuser», per l'orquestra La Principal, de Sant Sadurní de Noya.

Llegida la composició pel seu propi autor, li valgué una ovació, com així mateix fou premiada la tasca dels altres concursants, alguns dels quals també llegiren els treballs.

No havent-se presentat cap composició mereixedora de l'Englantina, aquesta fou concedida a la poesia «Arenes», d'En Narcís Jofre.

La viola es va atorgar a «L'ermita vella», que és d'En Joaquim Ayné.

Els premis extraordinaris correspongueren als senyors Pere Salom, Melchor Font, Antoni Busquets, Jaume Rosquelles, Antoni Ollé, Joan Arús, Felip Greuxes, J. Maria Rovira, Segimon Torradaballa, Pere Verdagué, prevere; Alexandrina Anguera, Ramon Salas, mossèn Josep Cardona, prevere; Lluís Bertran, Lluís G. Pla, prevere; Artur Palau i Joan Vidiella.

L'orquestra féu sentir uns aires de la terra, qual motiu de «La Santa Espina», entusiasma.

El senyor Surinach i Senties va llegir el discurs de gràcies, dedicant eloqüents frases a la Regina i quants

han contribuït a l'indiscutible èxit de la patriòtica festa.

Acabat l'acte, la Regina va anar a l'església parroquial, a fer ofrena de la Flor a la Verge.

El cor de Filles de Maria, acompanyat de l'orgue, entonà una Salve.

Acabada la solemni cerimònia, anaren a la Casa de la Vila, on el senyor alcalde remeretà a les autoritats i poetes la seva assistència a la festa, felicitant especialment a la Junta organitzadora pel seu zel en portar a cap els dits actes, tant entinentment culturals. D'allí, galantment invitats, passaren a casa de la Regina, essent esplèndidament obsequiats amb un lunch.

Vida religiosa

Avui: Santa Eugèni i Orestes, màrtirs; i Santa Lúcia, verge i màrtir. — Demà: Santa Nicasi i Pompeu, bisbes, i Santa Eutropeia, màrtir.

Quaranta hores: Avui, a l'església parroquial de Nostra Dona del Carme. Hores d'exposició: De dos quarts de vuit del matí a dos quarts de sis de la tarda. — Demà, a la mateixa església.

La missa d'avui: Santa Lúcia, color vermell. — La de demà: Dia cinquè de la infraoctava, color morat.

Cort de Maria: Avui, Nostra Dona de la Victòria; a Sant Francesc de Paula. — Demà: Nostra Dona dels Dolors a Sant Cugat.

Vetlles en Sufragi de les ànimes del Purgatori: Avui, l'ora de Maria Auxiliadora, a la seva capella, Escorial, 155 (Gràcia). — Demà: Torn de Sant Rafel Arcàngel, a la mateixa capella.

Solemne va resultar la festa de la Concepció que l'obra religiosa de la colònia italiana «Fede e Patria», va celebrar a la seva capella del carrer de la Canuda, exornada per la circumstància amb molt de gust i sobrietat.

Prop de les nou va celebrar missa resala mossèn Pluís Josep Laurenti, zelós director de la dita obra i de la «Opera Bonemelli».

A les onze va tenir lloc missa solemne, amb plàtica del P. Pere Balestra, dels Menors conventuals de Sant Francesc d'Àsis, ex-capellà militar de l'hospital de mutilats i invalids, de Gènova; doctor en Sagrada Teologia de la Universitat Gregoriana, de Roma, i molt apreciat en la seva Orde pel Papa Pius XI, el qual, després de la setmana tràgica, el va cridar a Roma, trobant-se aleshores el P. Balestra al convent que els Pare conventuals tenen a Granollers, i que fou completament cremat.

Va saber l'egregi orador entusiasmar als seus oients, amb la seva paraula càlida i eloqüent, enaltint les glòries de la Puríssima, i parlant del vot que l'obra religiosa «Fede e Patria» havia fet a la Verge el juny de l'any 1918, per a alcançar el fi de la guerra mundial amb una pau victoriosa per a la seva pàtria: Itàlia. La capella estava plena de gent;

alguns no pogueren assistir a la festa per ésser massa petita per a la circumstància.

Entre els presents hi havia al Cav. don Antoni Calcagno, regent del consolat d'Itàlia a Barcelona; el senyor don Pere Lupi, president de la Cambra de Comerç Italiana; el senyor don Marius Maragall, president de la Societat de Mutu Socors entre els obrers italians; el senyor don Ugo Calcagno, president de la Societat «Ritoci e amabilissimi»; el Com. Artur De Luciano, agent a Barcelona de la Transatlàntica Italiana i de la Societat Nacional de Navigació; el enginyer A. Blanchin; A. Guillot i altres molts representants de les altres associacions de la colònia italiana i especialment molts distingides senyores i senyorettes, que omplien per complet la capella.

Durant la santa missa cantaren motets en italià i executaren escollida música sagrada les senyorettes italianes Carme Fedi, Elvira Mileo, Otília Antonietti i les germanes Lúcia i Bàrbara i Itàlia Cantieri de Seguí, la qual tocava l'harmònim amb molt d'encert, acompanyada per la seva germana Lúcia; amb el violí, arribant les dues amb les altres a captivar-se l'ànim dels allí reunits.

La religiosa funció de la tarda va anar a càrrec del ben conegut i apreciat senyor don Alfred Andreoli, canceller del consolat d'Itàlia, el qual havia exposat a l'altar major de la capella una formosa estàtua de la Puríssima, de la seva propietat.

El P. Balestra va fer un sermó sobre la festa del dia, explicant el misteri de la Puríssima Concepció de Maria; i la senyora Adela Marra, professora de cant, va acompanyar amb l'harmònim a les seves alumnes Lluïsa Turpin, Villamurt i al bariton senyor Joan Baptista Hugues, els quals cantaren les Litanies de la Verge, composició d'En Mas i Serracant; una Salve i una Ave Maria, composició de la senyora Marra, i altres cànecs, amb molta satisfacció dels devots assistents.

Acte seguit, el P. predicador va donar la benedicció als fidels, amb la reliquia de la Verge, que va fer besar a tots els presents.

En fi, fou solemnement beneïda pel mateix P. Balestra, assistit pel capellà mossèn P. Laurenti i per l'octimo senyor Andreoli, la imatge del Sagrat Cor en estívit, posat al xamfrà exterior de la capella, essent padrins el doctor Josep Bonavia, secretari general de la Cambra de Comerç Italiana d'aquesta ciutat, i la senyora donya Dolors d'Andrieu, resultant el religiós acte molt devot i inoblidable.

—Església del Bonsuccés.— Avui, dimecres, a les sis de la tarda, la Congregació de Senyores de la Bona Mort, practicarà els seus espirituals exercicis amb Exposició de S. D. M. i sermó pel reverend P. Daniel Salvadó, prevere, sobre el següent punt: «De la sentència que donarà Crist N. S. per als bons i per als dolents i el dia del judici».

La campanya del Marroc

PER ALS GERMANS D'AFRICA

Novament marxa envers les terres d'Àfrica l'heroi català En Francesc Casals. Aquest gran home porta fets vuit viatges al Marroc d'ençà que es troben a les dues zones soldats expedicionaris. No fer esment d'aquesta grandesa d'ànima, d'aquesta caritat tan encesa, d'aquest cor tan bo, seria una greu falta d'agraïment i reconeixença a un sacrifici tan immens, ja que ha de patir moralment i materialment per a realitzar una empresa tan bella com és la del senyor Casals, qui fins a la línia de foc ha anat a trobar els soldats per als quals portava encàrrecs de llurs famílies, i amb minva dels interessos, guanyats amb esforços i suors, ha afavorit els germans que es troben al Rif.

Ara s'ataha Nadal, jorn que convide a celebrar tan gaia festa al calin íntim de la família. Doncs bé; el senyor Casals renuncia a aquest goig del qual té el legítim dret, per anar a passar les festes al costat dels nostres germans.

Admirem aquesta bondat i l'aplaudim entusiastes, ja que és l'única recompensa que a En Francesc Casals podem donar-li nosaltres, que hem rebut moltes visites portant-nos records i encàrrecs i cartes de les nostres famílies quan ens trobàvem a Melilla, Segangan, Kandussi, etc. i a Tetuán, Xauen, Larraix, etc.

Aquestes figures tan venerables es destaquen en els fets en que la humanitat es veu aplanada pel cruel destí, gemença i s'escriuix en el dolor sempre hi ha algú que el xuga les llàgrimes i endoliceix amb sos sacrificis, l'amargor immensa de l'adversitat. El premi que es mereix En Francesc Casals la justícia dels homes no podria adjudicar-li. Tot seria poc.

El 17 del corrent embarca cap a Melilla, passant després a Tetuán, on repartirà, seguin al lloc que s'guin, tota mena d'encàrrecs, admetent-los els dies 13, 14 i 15, de deu a una del matí, carrer de Llauder, 4, primer, primera.

El dit senyor ha meregut la confiança de l'alt Comissari general Burguete, el qual el va rebre al seu despatx particular, elogiant l'empresa que portava i li donà tota facilitat per poder-se entrevistar amb tots els soldats que es trobin al Marroc, sense distinció de cap mena, puix la caritat no coneix el mot d'estranger, ni coneix races ni castes, ni nacionalitats, puix a tot el món agermana.

Per la Comissió del Primer de Muntanya. — Antoni Bort Barbosa.

AUTORITZEU LES NOTES DE LES QUALS ENS PREGUEN LA PUBLICACIÓ, AMB UN SEGELL O UNA FIRMÀ QUE ENS SIGUI CONEUGUDA.

Folleto de LA VEU DE CATALUNYA

48 13 DESEMBRE 1922

LA FEBRE D'OR

Novel·la de costums del nostre temps

PER

Narcís Oller

(Reservats tots els drets)

PRIMERA PART

LA PUJADA

quedaven: les noies Llopis, a un costat; mare i filla Foix, a l'altra. Una cortesia de cap i es retiraren, tots menys el Baró, únic home que restà en la sala, el barret sobre el ventre, pregoner de ses mans enguantades, parlant amb les Foix.

—Ca marche.— digué l'Emília, tot baixet, un xic vexada de veure's tan sola. — Vois-tu, ce que je te disais; tout, tout est banal. Personne de nos connaissances. Et ses jeunes hommes? C'est assommant. Un casino bourgeois.

Però la Raquel no hi parava atenció. «En Mas, en Mas... Què m'hi feia alla tota? Quin jove més asqueros! Quin poc món! Després es queixava

amb sa germana de la claror enlluernadora que entrava per aquelles finestres esbafandrades. «Ja es coneixia que en Giró no tenia senyora».

—Mats, vovons, qu'est ce que nous faisons ici? Oh, c'est agaçant! Moi, je ne reste pas on statue égyptienne... Raquel, acompanyame: miratémós los cuadros.

—Hija, qué dirán! —advertí l'altra, encara embeguda en sos pensaments.

—I qué me importa? Todos son curiosos. Ven, ven conmigo.

I la Raquel s'aixecà maquinalment per a seguir sa germana que, amb la major sans façon del món, els impertinents als ulls, comença a examinar els quadros penjats d'aquelles parets, sense ni mirar les senyores i senyorettes, davant de les quals es plantificava quasi fregant. Un silenci de sorpresa, que sufocà a sa germana, i féu tombar el cap al baró, acollí aquell acte... i ella tan tranquil·la. Al silenci seguien xius-xius. «Sembles estrangeres». — No, qué són les Llopis. — Ah! Aquelles de què tan parlen? — Veli aquí, veli aquí... Ja es un xic massa descaocot això que fan.

—Filla, potser és moda. — Ah!, això de vestir bé, si que no se les hi pot negar. Repari, repari, quin saquet... La més gran diuen que és una sàvia. —Doncs, no ho sé; a mi em sembla que els llibres no poden aconsellar aquestes publicitats i ridiculeses. Li apart bé, a vostè, això que fan de tafanejar així i com si no hi hagués ningú? Calli, que s'atanen. — I aquell jove que parla amb aquella mare i filla? — Aquelles són les Foix, sap? El jove no el conec. — Ah! Ah!, la

senyora i la filla d'aquell corredor, que diuen que guanya tant, ara! Ella és molt grossa; però la noia no és mala. Aquell jove no me la deixa veure bé. — Calli, que les Llopis ja són aquí.

—Tu vols, Rachel? Otro Camarasa. Quel sucrerie! Oh, la bête humaine!

—Shocking! —féu la interpellada, per dir alguna cosa inintelligible.

I ambdues seguien sa excursió, enrojolada l'una, immutable l'altra, fins a topar amb el Baró.

—Oh, mon cher Baron! Usted por aquí?

I atralant-lo un xic a part, un cop canviades algunes paraules de cortesia:

—No encuentra usted esto soberanamente curioso?

—Senyores: —digué llavors, apareixent al mig de la sala i cridant, el senyor Giró —preguin, refresquin, beguin alguna cosa, que després anirem a veure el poc que hi ha per fora.

—Oh, tris amable! —exclamà l'Emília, amb to de moia i fent al senyor Giró una reverència teatral que obligà a mossegat-se els llavis a la major part dels concurrents.

—Anem, anem a seure. Al menos prenem alguna cosa —soltà la Raquel, sempre distràta i veient la filera de criats de Can Llibre, que entraven carregats de plats i grans safates plenes de viandes fredes.

—Baron, nosotros tenemos tres sillas. Ve usted aquella en que guardamos los bouquets?

—Usted es muy amable —féu l'Emília, seguint maquinalment.

—Veu, noia, la teva amiga? Ja està gelosa de que ens obsequi aquell jove. No sé com vos pot agradar una mossa així! La desvergonyida! —féu la Catarina.

Però arribada la tanda de prendre, el Baró, considerant grossera la seva girada, s'aixecà, i, passant i traspassant de l'una banda a l'altra de sala, s'esmerçà a servir ses quatre conegudes.

—Un sandwich?... galantina?... —

—Sí, señor; sí, señor—responia Raquel, deixant-se omplir de tot el plat.

—Baron; usted dispense; pero veo más allá un vol-au-vent de perdiz muy respetado, sin duda porque no saben lo que es... No ha observado usted, Baron, que aquí nadie se pone?

—Sí, realmente, algo de esto he visto.

—Es el aluvión de la última avenida.

—Que graciosa es usted! Però, permítame que sirva ahora a Delfineta y a su mamá.

—Pues ya lo creo. Y qué pillo es usted! —

La mamá, perquè no diguessin, tastà tot just una gema. Com volien que mengés amb els guants posats?

—Noies, no sé com us ho feu. A mi tot me cauria. Demés que, si ara mengem gaire, no tindrem gana per a sopar.

—Delfineta: ni un poc de jamon?

Li dono jo.

L'al·ludida acceptà, dirigint al Baró una mirada reptadora de coqueta, que aquell acollí amb una rialleta i prometiend-li en veu baixa explicacions.

De les sales anexas, mentrestant,

arribava un soroll exordador: veus descompostes, rialles, retops de coberts i plats, am seguit de destapar ampolles i més ampolles de Champagne.

—Pero ha visto usted que hombres mas galantes?

—Sí; pero diga usted: por qué me ha llamado usted pillo?

L'Emília esclafí una rialla, forçant tot lo possible el diapasó, desitjosa de publicitat.

—Como se acuerda usted?

—Pues está claro.

—Y tan claro como está! Pues se le figura a usted que a mí se me escapa nada?

—Ya sé que usted tiene mucho talento.

—Oh, figurese usted!... Una madame de Staël.

—Chico: esas copas!... Vamos, tome usted esta copa y no me haga usted desesperar.

La Raquel, veient-se a recó, en aquest moment s'aixecà i anà a reunir-se amb les Foix, el plat a la mà, amb la copa encara buida i un bon pastell.

—Sembla que estan entretinguts —féu la Delfineta, mossegant-se el llavi de rabiet.

—Oh, l'Emília! L'Emília és així; deixa-la amb homes, i si tenen titol, encara millor. Aquest és noble i ric... figura! —

La senyora Foix ofegà una rialla que li féu trontollar el ventre. «Almenys aquesta era naturalista: deia el que sentia i no feia la comèdia de parlar en castellà o en francès amb el menor pretext, com aquella sol·lució».

Els catalans d'Amèrica

Els nostres compatriotes de Xile

L'ànima del nostre poble viu en tots els llocs de la terra on s'apleguen catalans. Al record de la terra, portat com a sentiment íntim, s'uneix una activitat que es mou on es troba. Suava, un noble fill de Catalunya, amb les condicions íngnites de la raça, un de tants com lluiten i treballen escampats per Amèrica. En Joaquim Blaya Alende, radicat a Santiago de Xile, ha publicat un important volum «El progreso catalán en Chile», primer d'una sèrie que ressenyarà la importància de la nostra colònia en el continent americà, veritable exponent de l'expansió catalana en el Nou Món.

No és el primer llibre que edita amb realisme. Havia publicat, entre «Santiago Monumental», tribut a la ciutat on resideix, «Francià», homenatge a la noble nació després de la Gran Guerra. A ell seguien altres llibres sobre la influència i acció dels catalans dels Estats europeus allí residents, amb tres titulats respectivament: «El progreso británico, norteamericano e italiano en Chile», «El progreso francés en Chile», «El progreso alemán en Chile». A l'any patriòtic alba induït a la publicació de les obres, que, formant sèrie, avarcaran, en cinc volums i un resum, el progrés català en les terres compreses des del Canadà fins a la Terra del Foc. No figuren els nostres compatriotes amb el nom oficial d'un Estat, sinó com un extens sumari de les activitats desenvolupades a Xile, Argentina i Paraguai; Uruguai i Brasil; Bolívia, Perú, Equador, Colòmbia, Venezuela, Panamá; Centre Amèrica, Mèxic i Cuba; Estats Units, Puerto Rico i Canadà.

Es magna l'obra, i pel primer llibre aplegut, el referent a Xile, podem jutjar el que seran els altres. El llibre, tot justament, en els dies en què els cables ens donen compte del gran terratrèmol que afecta moltes localitats en les quals viuen i treballen col·lectivitats catalanes. Una actualitat de dolor ens fa més sentida la vibració d'afecte a aquells catalans de les costes del Pacífic.

El volum I, «El Progreso catalán en América — Chile», per la seva enquadernació, acurats text, valor tipogràfic i nombrosa il·lustració en les seves 422 pàgines, constitueix un honor per a l'editor, formant un format llibre de consulta, digne de guardar-se per a conèixer la noble lluita d'aquells germans allunyats de la pàtria.

A tot senyor tot honor. Ornen el començament el retrat de don Artur Alessandri Palma, president de la República durant el període de 1920-25, i agermanat al d'ells, com a record de la pàtria, el de preeminents catalans: N'Enric Prat de la Riba, En Josep Puig i Cadafalch i En Francesc Cambó. Constitueixen un lligam entre Catalunya i aquell poble, al mateix temps que fa conèixer als nadius el que deixaren els emigrants. El magistrat suprem d'ells i el creador de la nostra Maternitat, l'actual president de la mateixa i el líder de la minoria de Catalunya en el Parlament de l'Estat espanyol. Així es fa comprendre als xilens el que constitueix la pàtria, el que representa Catalunya i el que és símbol dels catalans en aquell país.

Un escriptor català, En Joan Bardià (Lautaro), fa la presentació del llibre. De la història de Catalunya en treu les seves conseqüències en cop realitzada la unitat de l'Estat espanyol, i fent exposició de fets, recordant quan als catalans es permeté el lliure comerç amb Amèrica, esmentant, referint-se als temps de Carles III:

«Data de entonces la emigración de Cataluña a este joven y rico continente. Vinieron primero, numerosos, agentes a establecer comercios. Vinieron, luego, muchos otros como emigrantes, dispuestos a agarrarse a la primera bella ocasión para hacer su fortuna. Muchos que aquí vinieron aquí se quedaron, inmortalizando sus nombres (Prat, Batlle, Grau, Carnicer, Ribas, etc.) Otros, el éxito alcanzado, retornaban triunfalmente a sus viejos hogares de la Cataluña lejana.

Los catalanes de Chile fueron ben acogidos en su principio. Son hoy en

gran número, alcanzando tal vez a seis mil. Data su venida de tiempos relativamente muy cercanos, tanto, que lindan casi con nuestros días. A pesar de esto, la colonia catalana de Chile se ha abierto paso por manera brava y decisiva. Hay en el comercio chileno, numerosas firmas catalanas, llegadas algunas de ellas, ya, al pináculo del éxito; otras, más recientes, conquistándose una posición a fuerza de enormes energías. Pero, donde el esfuerzo catalán se ha manifestado extraordinariamente poderoso, es en los ramos agrícola e industrial.

Puede decirse que son los catalanes de Chile los que han iniciado aquí, de una manera modernísima, la industria agrícola de la chacarera. En los alrededores de las grandes ciudades del país — Santiago y Valparaíso incluidas — los «pagueses» catalanes, hijos de la bella «inasi» de su tierra lejana, han organizado el moderno cultivo de cuanta cosa verde surte diariamente las grandes mercados ciudadanos. Desde los que han traído el tomate primerizo, colgando con exquisito cuidado mata por mata y fruto por fruto, hasta los que, han trasladado a las pequeñas chacritas suburbanas el celeberrimo melón del Llobregat y la deliciosa sendia valenciana, todos han contribuido a dar un fuerte empuje al antiguo cultivo de la chacra, convertida hoy, en Chile, en la industria que en menos tiempo rinde más plata.

Se ha llegado en la actualidad a poderse decir que, formando los catalanes de Chile menos del medio por ciento del país, ocupan un 25 por 100 de los negocios industriales del país. Y ciudades hay donde la minúscula colonia catalana tiene, ella sola, más negocios industriales y afines comerciales que todas las demás colonias sumadas.

Ello repercute igualmente en bien de Chile y de Cataluña, sirviendo a la vez a dos nobles patrióticos, que sienten bien los catalanes de Chile, sin mengua uno u otro. Porque si económicamente nuestros catalanes han sabido organizarse con esa gran energía, patrióticamente no viven olvidados.

Aman a Chile. La naturaleza quebrada de este país, con sus pequeños valles y sus más pequeñas llanuras, sembrado de «terras» en todas direcciones, contrasta con la gran curvatura, se parece extraordinariamente a Cataluña, montañas quebradas, aspera y variada, que tiene también el mar a un lado y al otro los picos siempre nevados de los Pirineos históricos. El valle central de Chile, núcleo de la vida intensiva del país, es la estampa misma de Cataluña.

Esto, y el haber hallado aquí base para su fortuna, hacen de los catalanes una de las colonias más amadas del país, con fianzas este, ya de los tiempos viejos, catedras de ciencia y arte y «fuerzas técnicas» de toda ley, y en otros «do» muchos de ellos con hijas de «chile», que los radican para siempre en este suelo americano.

... Son los catalanes de América muy numerosos. Hay quien supone que exceden de los ciento cincuenta mil. Están escampados, no pocos, en los rincones oscuros de sus chacras humildes, de sus ruidos modernizados. Son por voluntad y por temperamento racial, gente callada, enemiga de la exhibición y de la pompa, tan pocos en palabras y en reuniones como exuberantes en energías. Recorren ese continente inmenso en busca de todo catalán, es obra, no ya de años enteros, sino de una audacia y perseverancia extraordinarias.

Todo lo catalán está renaciendo en España y fuera de España. Este libro — esfuerzo de un editor audaz — será muestra evidente de que no son los catalanes de Chile los que se quedan atrás cobardemente.

Una bella reproducció d'una escultura d'En Il·linoia encapçala una ressenya general de Catalunya per a coneixement dels habitants del país, tribut a la pàtria enyorada d'aquells que tant s'admira per llur treball. Una profusa il·lustració amb vistes i retrats de totes les contrades de la terra acompanya els detalls de la seva situació, la zona del llenguatge, la Catalunya estricte, costes, fronteres

terrestres, muntanyes, rius, clima. Una abraçada històrica fa obra de difusió patriòtica explicant els orígens i constitució de la nacionalitat catalana, la monarquia medieval, el Renaixement literari i derivacions polítiques, i elements materials que fan dir a l'autor: «La enèrgica intervenció catalana en el Govern, en la educació, en la literatura fornicante, en la lluita obrera, ha començat a fer un efecte estimulador».

Liac d'unió entre els catalans d'ella i d'aquí són les biografies de Vergader, Guimerà i Rusiñol, i com a poble de la nostra raça, va un capítol referent a les Balears. Per aquelles planes desfilen els exemples de l'activitat dels nostres compatriotes: per la independència xilena rendí la vida el nauta Artur Prat, nascut a Sant Esteve del Bas, i un dels seus successors president de la República; els Mont, originaris de Sant Pere Pescador; Cabrera, autor de l'himne nacional, etc.

En art, periodisme, lletres, indústria i comerç és immens el catàleg. Catalans han edificat els millors monuments; Macià i Francesc Godó honoren la Premsa, deixebles de la nostra Llotja han culminat en art, i fins en la canalització del riu Mapo. És obra dels nostres obrers, ja que contractats a Barcelona 107 operaris, la seva construcció ha resistit avingudes i terratrèmols, i si bé alguns treballadors tornaren aquí, la majoria es radicà al país per a la construcció de carrils, canals, ports i obres de construcció, essent veritables perits, directores i empresaris. I així ho podem assenyalar en tots els rams de l'activitat humana, des dels més elevats als més modestos.

Hauríem de recordar tots els pobles de la República si volguéssim assenyalar els focus de catalans que s'encenen en tots els climes. Allí on la «colònia» ha estat més forta, s'ha transparentat l'amor a la pàtria en la fundació de Centres Catalans, amb els seus organismes culturals, deportius i mutualistes, com passa a Santiago, Valparaíso, Concepció, Iquique i altres 10 ciutats.

Aquella «nova Catalunya» que es desenvolupa a Amèrica, i que tant fa per al sosteniment de la Protectora de l'Ensenyança Catalana, sembla aparèixer en aquest llibre en tota la seva activitat comercial i industrial, amb el treball de la intel·ligència, amb la consideració d'un poble fort que conviu en una nació poderosa.

Obra de fraternitat entre pobles, testimoni d'afecte al país en què es va néixer, «El Progreso catalán en Chile», és un propòsit meritori, un noble instrument de confraternitat entre nacionalitats que el mar separa i un registre de la voluntat ferma dels nostres germans en les modernes lluites de la civilització.

I BO I SINGLA

Els que viatgen poden adquirir LA VEU als següents llocs:

MADRID. — Gener i C. «Minerva». Centre de subscripcions i cobraments. Tudescos, 39 i 41, baixos.

També es ven al quiosc del carrer d'Alcalá, cantó a Peligros, de don Patrici Lujan.

A SEVILLA: Al carrer de Sierpes, 69.

A VALENCIA: A «La Correspondencia de Valencia», Mitjana, 7 i 9.

A PERPINYA: Francesc Comellas.

A PORT-BOU: Jaume Subirana.

A LISBOA: Al Palau Conde d'Almada, Largo S. Domingos, 11.

A LISBOA: «Tabacaria Restauradores» i «Messegeries de la Presse», rua d'Ouro, 146.

A PALMA DE MALLORCA: Gabriel Lirola, quiosc del Born.

A OPORTO: Rua Santa Catarina, 53.

A COIMBRA: L. Miquel Bombarda.

A BRAGA: Conceição da Rocha (agent).

A FUNCHAL: Jacint Figueira (agent).

A PARIS: Kiosque Franco-Italien, 16, Vaudeville, Boulevard des Capucines.

L'hora ciutadana

Una enquesta interessant

Són moltes les Associacions que concorren a l'enquesta oberta per la Junta Local de Reformes Socials d'aquesta ciutat, i expressen llur opinió sobre l'hora en què haurien de començar i acabar els espectacles de nit a Barcelona. Creiem que és bo donar a conèixer dues comunicacions ben interessants.

Hem aquí go que diu el Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria:

«Corresponent a la invitació d'aquesta Junta Local de Reformes Socials, retornem el formulari amb expressió de les hores en què, a judici d'aquest Centre, haurien de començar i acabar els espectacles de nit a Barcelona.

Entenem, no res menys, que aquest assumpte és de transcendència suficient perquè no ens limitem a complir amb aquesta Junta un deure de correspondència.

La fixació d'aquest horari té en la vida dels pobles una influència enorme; la té en major grau en el poble nostre per tal com representa, fora l'horari del treball, el primer intent seriós d'ordenació de la nostra vida social.

L'establiment de la jornada de vuit hores no ha tingut, a Barcelona, ni a Catalunya, les conseqüències immediates que d'ella eren d'esperar, en la nostra vida col·lectiva. En la majoria dels casos (així ho afirma aquest Centre que ha posat i posa en l'assoliment d'aquesta jornada per la dependència mercantil tota la força de les organitzacions i tot el seu entusiasme) no ha fet més que deixar unes hores en vaga, desaprofitades, entre el començament o el final de la jornada i les nostres habituds fins ara inadaptades al règim nou. Afortunadament algunes excepcions s'han produïdes: en les nostres Escoles mercantils catalanes les classes de les quals se celebraven gairebé exclusivament totes entre 9 i 11 de la vetlla, essent les de 10 a 11 les més concorregudes, d'ençà de l'establiment de la jornada de 8 hores, s'han creat classes de 8 a 9 del matí i de 8 a 9 de la vetlla, en les quals s'apleguen un gran contingent d'alumnes, passant les classes de 10 a 11 de la nit a ésser de les menys concorregudes. Aquest sol fet demostra que s'ha produït un desplaçament en la nostra vida col·lectiva i fa veure la conveniència que aquest desplaçament no es canalitzi per simples impulsos, sinó que sia resultat per una regulació orgànica de la vida catalana i, especialment, de la vida social de Barcelona.

En aquest sentit altament lloable la iniciativa d'aquesta Junta Local de Reformes Socials, de la qual s'ha de derivar la coordinació dels espectacles amb la vida del treball, vida de Barcelona, fent aquest espai accessible a la població treballadora, que és la població que hi té dret en primer terme, i contribuint així, sens dubte, que la vida teatral, avui polaritzada en determinades manifestacions que responen a la manera d'ésser d'una minoria i no al caràcter del nostre poble, el qual es troba allunyat per les hores desavinentes en què les sessions es celebren, es nodreixi de la massa de ciutadans que porten una vida normal, amb la qual cosa el nostre teatre nacional entrara en vies de veure assegurada la seva existència i les seves manifestacions responen a una realitat.

L'exemple de les grans ciutats europees ens ha d'estimular a tots a portar a terme aquest pla d'articulació de la nostra vida. L'hora dels espectacles de nit és l'hora de les reunions obreres, l'hora de les conferències, l'hora de totes les manifestacions complementàries de la vida del treball.

Pessant de mitja nit, a les ciutats modernes, entren les hores de repòs, les hores en què la vida social repara les forces per a llançar-se l'endemà amb major vigoria a l'obra constructiva de la civilització. Mentre aquestes ciutats dormen, Barcelona, contagiada per exemples d'altri a la seva catalanitat, converteix l'espai en fatiga, empobrint la capacitat d'acció del seu poble.

En l'obra ciutadana d'incorporar Barcelona a Europa ordenant la nostra vida col·lectiva, ens plan fer-vos avinent, lltre. Sr., que aqueixa Junta Local de Reformes Socials trobava sempre al seu costat aquest Centre.

I el Sindicat de Metges de Catalunya ven necessàries les següents hores per al repòs (dormir), segons les

ocupacions en què els homes esmercen llurs activitats, i diu:

«L'obrer destinat a treballs manuals, ha de descansar unes 8 hores contínues o 10 alternes aproximadament.

L'obrer destinat a treballs intel·lectuals, unes 9 hores contínues o 11 alternes, aproximadament.

Tenint en compte que no s'ha modificat l'horari ciutadà des de la implantació de la jornada de vuit hores; que els obrers de molts oficis pleguen a les 5, els de tallers i fàbriques a les 6, i els empleats de botigues i oficines a les 7 del vespre; que la higiene de l'individu reclama als matins el bany, la gimnàsia, l'esport o el passeig; que les pràctiques religioses, així com les distàncies de l'habitatge fins al lloc del treball, necessiten el seu temps; que a Barcelona no té encara formes ràpides de comunicació; i que s'ha de facilitar a tot ciutadà un descans de vuit hores, totes les Associacions van manifestant aquests dies el que Barcelona vol.

El president de la Junta Local de Reformes Socials ens comunica que l'enquesta quedarà closa el dia 15 del corrent, i tot seguit s'eleva informe a la superioritat, donant-se a conèixer el resultat de l'enquesta.

Arxius, Museus i Biblioteques

Provincial Arqueològic. — Obert de les onze del matí a la una de la tarda: Capella de Santa Agneta Plaça del Rel.

ti a la una de la tarda i de les quatre a les set de la tarda: Casa de la Ciutat.

Museu Pedagògic de Ciències Naturals de L. Soler Pujol.—Plaça Real, número 10.

—Especial de Patologia Vegetal del Consell de Foment. (Aragó, número 287, principal). Públic. Tots els dies feiners, de deu a una i de quatre a set; també es pot visitar els dies festius.

—Del Consell de Foment. (Aragó, número 287, principal). Agricultura, Indústria, Comerç i Patologia vegetal. Pública. Tots els dies feiners, de deu a una i de quatre a sis del a tarda, els diumenges.

Especial de Mineralogia, Petrografia, Paleontologia i Conquillologia, de la Societat de Ciències Naturals «Club Montanyenc», Princesa, 14, primer — Obert d'onze a una i de cinc a set.

Arquitectura: Escola d'Arquitectura — Segon pis de la Universitat.

— onze de la vetlla.

D'Història Natural de la Universitat: Edifici de la Universitat.

Artística i Arqueològica de Barcelona. — Obert de les nou del matí a la una de la tarda, i de les tres fins a Municipal: Obert de les deu del matí de la Catedral: Plaça de la Catedral.

De la Corona d'Aragó: Carrer dels Comtes de Barcelona.

De Protocols: Notariat, 4.

De la Universitat: Edifici de la Universitat.

Centre Excursionista de Catalunya (Carrer del Paradís). — Oberta de sis de la tarda a dos quarts de nou del vespre.

Biblioteca del Consell de Pedagogia. — Urgell, 187. — Oberta, de 12 a 1 del matí, i de 4 a 7 de la tarda. Els diumenges, de 11 a 1 del matí. Aquesta Biblioteca és circulant.

Episcopal: Palau Episcopal. D'onze a una del matí.

Deis Museus Artístics (especial de Art): Oberta de les deu del matí a la una de la tarda. Museu Arqueològic: Palau Real del Parc.

Biblioteca de l'Escola Elemental del Treball (Urgell, 137, Casa Batlló). — Especialitat en obres d'ensenyament tècnic per a obrers. Oberta tots els dies feiners, de sis a vuit des vespre.

Provincial Universitaria. — Oberta de dos quarts de deu del matí a dos quarts de dues de la tarda: Edifici de la Universitat.

De l'Associació de la Premsa d'Ària (Canuda, 13): De sis a nou del vespre.

Biblioteca de la Cambra de Comerç i Navegació. — Oberta els dies feiners, de dos quarts de deu a una, i de dos quarts de quatre a vuit; els diumenges, de deu a una.

Biblioteca pública per a cecs, Passatge de Torres Amat, 6. Dies feiners, de deu a una i (lleuat els dissabtes).

Biblioteca de l'Institut de Fisiologia (Facultat de Medicina). — Especialitzada en Fisiologia, Biologia i Bioquímica, tots els dies feiners, de deu a una. Dies festius, de dos quarts d'onze a dos quarts d'una.

Concerts

ATENEU OBRER DEL DISTRICTE II

Orfeó Barcelonès

En aquesta simpàtica entitat tingué lloc el passat diumenge, a la tarda, una festa ben popular i ben escalent. L'Orfeó Barcelonès, que està domiciliat en la mateixa, va donar, sota la direcció del seu mestre En Lluís Ferrer, un concert força interessant, en el qual foren cantades amb notable justesa les cançons «El pardal», de Pérez-Moya; «Muntanyes regalades», i «Cançó de l'admirador», de Sancho-Marraco; «Els tres tambors», de Lambert; «La donzella de la Costa», de Serra; «Les fulles seques», de Morera; i «Cançó de bregol», i «El setge de Berg-op-Zoom», d'Henry Weyts. Totes aquestes composicions aconseguiren entusiàstics aplaudiments del públic que omplienava per complet la sala d'audicions de l'Ateneu.

En la segona part, la secció d'infants de l'esmentat Orfeó, dirigida pel mestre Enric Gibert i Camins, va donar una excel·lent interpretació de la «Festa de Sant Nicolau», del mestre Llongueras, així com també de les cançons «Quant jo me'n poso la collita», «Escarbat bum, bum», «Els soldats vénen de França», del propi autor. Tant el misteri popular de «Sant Nicolau», com les cançons, obtingueren una interpretació verament notable. Els infants cantaven aquestes composicions del mestre Llongueras amb evident complacència, i encomanaven al públic el seu entusiasme. A pres del públic fou cantada fora de programa la cançó «Au, anem cap a la fira», del mestre Llongueras, qui trobant-se a la sala fou carinyosament aplaudit per tothom.

La senyoreta Gallard, solista de l'Orfeó, acompanyada exquisidament al piano per la senyoreta Gibert, va completar l'interessant programa cantant, amb molt agradable i ben timbrada veu i amb correcte estil, les cançons «Rosa de bardissa», de Schubert; «Festa major», de Fretxas; «Els meves», de Pujol; i «L'herba de l'amor», de Gubern, essent també molt festejada i aplaudida. Dues magnífiques totes foren ofertes a les joventutis i gentils artistes.

En resum, una festa que va deixar un agradable record en tots aquells que hi assistiren.

CH.

Espectacles

Gran Teatre del Liceu

Avui, 18 de propietat i abonament. A les nou, L'òpera en quatre actes, **CARMEN**, pels celebrats artistes senyorettes BUADES i GUERRIERI; senyors BELINA i GHIRARDINI. — Demà, presentació de l'últim artista SEGIMON ZALESKY. ÚNICA representació de l'òpera **BORIS GODUNOV**. — Dissabte: **TUSCA**, pels eminents artistes POLI RANDACCIO, LAZARO

ZALESKY. — Propinent setmana: **GLI UGONOTTI** i estrena de **EL PRINCEP IGOR**.

Principal Palace

Plaça del Teatre, 214. Tels. 5125 i 4736 A

AVUI, DIMECRES, NIT, A LES DEU, es representarà la fastuosa revista **CRI-CRI, A PREUS POPULARS** continuant els mateixos **FINS EL DIJOUS, DIA 14**

EL DIVENDRES, DIA 15

ESTRENA del nou quadre de **CRI-CRI**

IDIL·LI DE NINOTS: Nou decorat de Deshayes i Arnauld. Vestits nous de Max Weldy (París).

Demà, dijous, tarda, a les quatre.

Gran Matinée a preus populars

Teatre Català ROMEA

Telèfon 3500 A. — Avui, dimecres, diada de Santa Llúcia, a les cinc de la tarda, programa extraordinari, 2 grans èxits, 2: **LES JOIES DE LA ROSE** (trionf d'interpretació), i **LA CASAMENTERA**, per la moníssima nena Coscolla. Preus populars. Nit: 5 actes, 5. Butaques, a 2 pessetes. La nova comèdia en tres actes, **AL CEL MAI HI FALTA UN NUVOL** i **MARXA NUPCIAL**

(2 actes de gran broma), admirablement interpretada. — Demà, a les cinc de la tarda. Espectacles per a infants. Gran esdeveniment. **ELS PASTORETS O L'ADVENIMENT DE L'INFANT JESUS**

d'En Josep M. Folch i Torres, música del mestre Esquerra. Chors angelics. Ballets populars. Quadros plàstics. Sardana. Couplets d'En Rovelló (Almerie). — Nit: **Tortúlia Catalanieta** **AL CEL MAI HI FALTA UN NUVOL** i **LES CONFIDENCIES DE NINETA**. — Diumenge, tres grans programes: A les tres: **EL PRINCEP BLANC**. A dos quarts de sis: **ELS PASTORETS**. Nit: **FANNY I EL SEUS CRIATS**. — Es despatxa a Comptaduria.

TIVOLI LIRIC CATALA

Direcció: Josep Bergés. — Avui, dimecres, tarda, a les cinc: Extraordinària funció, dedicada

A LES MODISTETES

Per única vegada, a preus populars. Setent de patí, 2 pessetes; entrada, 0'50. La grandiosa obra del mestre Morera.

DON JOAN DE SERRALLONGA per l'èminent bariton

EMILI SAGIBARRA

senyoreta Bugatto, senyor Pineda, etc. — Nit, a les deu: la revista en un acte i sis quadros.

L'OU COM BALLA

amb escenes noves, i la gaceta en 3

actes, música del mestre Morera.

EL CASTELL DELS TRES DRAGONS

per la senyora Viladoms i senyors

Parera, Vendrell, Bergés, Pedrola, etc.

— Demà, dijous, tarda, a les

cinc: Primera matínee d'òpera i

sarsuela, a preus populars. Butaques,

2 pessetes. Les formoses obres **BO-**

HEMIOS i **LA DOGARESA**. Nit: a

les deu: **L'OU OM BALLA** i **EL CAS-**

TELL DELS TRES DRAGONS. — Es despatxa a Comptaduria. — En aquest teatre hi ha calefacció central.

Teatre de Novetats Circ Equestre

Gran Companyia de Mr. Ventura Ganao. — Avui, dimecres, nit, a dos quarts de deu, Grandios programa. COMIAT dels notables artistes **LES 4 BORRALL, LES 6 SERATOS, LES 2 BODSON, HEADON ET DURBAN** i els **GERMANS ALBANOS**. Exit de Mlle. MINDRIGALI, THE ARQUES, Mlle. ROSE THEA, Mlle. LEFEVRE i la famosa troupe **ELS 8 MENDEZ**, 8 dels divertits pallasos **RICO** i **ALEX**. L'exit de l'any. Triomf sens parió dels originals i intel·ligents

ÓSSOS COMEDIANTS DE BREKERS

Demà, tarda, a dos quarts de deu. Matínee infantil, i nit, a tres quarts de deu: **GRAN MODA**. Quatre importants debuts, 4: **JHON ALEX** gimnastes còmics, **THE HOLLS**, saltadors a l'americana, **CORO** i **SILVA**, pallasos. El famós i intèpid domptador.

MR. FORTUNIO amb els seus ferotges LLEONS SELVATGES

Pendran part en la funció de tarda i nit, els ovacionats **ÓSSOS COMEDIANTS**. — Es despatxa a Comptaduria.

ELDORADO

Companyia de sarsuela

ORTAS i **LEONIS** i **GALLEGO**

Avui, dimecres, tarda, a les cinc.

L'entremès **PLANCHAM** i darrera

representació del divertit sainet en 2

actes, original dels senyors Muñoz

Seca i Pérez Fernández, música del

mestre Vives, **EL PARQUE DE SEVI-**

LIA, amb els divertidíssims **CONTES**

ANDALUSOS, per Casimir Ortas. Nit,

a les deu: El divertit entremès **LA**

NINA DE LAS PLANCHAS. Reestrena

de la sarsuela en un acte, dividit en

cinc quadros, original de Sinesi Del-

gado, música del mestre Lleó, **LA**

BALSA DE ACEITE, i Reestrena, de

la sarsuela en tres quadros, dels

senyors Serafi i Joaquim Alvarez Qui-

tero, música dels mestres Bravo i

Torres, **EL AMOR BANDOLERO**. —

Demà, dijous, tarda: **AHI VA ESA**

MOSCAI, LA BALSA DE ACEITE i

AMOR BANDOLERO. Nit: Colossal

programa: **LA BALSA DE ACEITE** i

ANITA LA RISUESA.

TEATRE NOU

Companyia d'òpera

VICTORIA PINEDO

LLUIS BALLESTER

Última setmana d'actuació de la

companyia Pinedo-Ballester. Avui, di-

meccres, tarda, a dos quarts de cinc.

LA REINA DE LAS PRADERAS. Exit

grandios. Nit, a tres quarts de deu.

LOS SOBRINOS DEL CAPITAN

GRANT. Exit estupend. 19 noves deco-

racions, 19. **UN DRAMA EN EL FON-**

DO DEL MAR. Admirable espectacle.

Gran emoció.

Teatre Català ROMEA

Dijous! Dijous! Dijous! Tarda:

ELS PASTORETS O L'ADVENIMENT

DE L'INFANT JESUS

El més bell espectacle d'En Josep M.

Folch i Torres, Tothom, per a veure

i aplaudir **ELS PASTORETS**.

TEATRE COMIC

Avui, dimecres, nit, a dos quarts

de deu. El drama passional en set

actes, **EL ULTIMO BESO** («La acu-

sada de un crimena»).

Teatre Victòria

Avui, dimecres, tarda, a dos quarts

de cinc. **EL CABO PRIMERO, PIM-**

PAM - PUM I EL TAMBOR DE GRA-

NADEROS. Nit, a dos quarts de deu.

LA CONDESA DE MONTMARTRE i

PIM - PAM - PUM.

Gran Teatre Espanyol

Companyia de vodevil, Pep Santpere.

Avui, dimecres, 13 de desembre.

Tarda, a les cinc. **LA BABA DE CAR-**

GOL. Nit, a les deu. L'obra del dia.

A L'OMBRA DE MONTJUICH.

Teatre Poliorama

Companyia de comèdia

Güell - Tudela - Asquerino - Cortès

Avui, dimecres, tarda, a les cinc.

Matínee popular. Butaca platea amb

entrada, una pesseta. L'exit del dia.

El conte popular escenificat en tres

actes i set quadros per En Josep

M. Folch i Torres, traducció de don

Josep Borrell.

LA POBRE CENICIENTA

(LA VENTAFOCS)

Nit. Popular. Butaca platea amb en-

trada, dues pessetes. La comèdia en

tres actes.

AMOR ES VIDA

Demà, dijous. Moda popular. Tar-

da. **LA POBRE CENICIENTA** (LA

VENTAFOCS). Nit. **AMOR ES VIDA**. —

En assaig, **EL CLAVO**, comèdia en

tres actes, de Josep Fernández del

Villar.

Es despatxa a Comptaduria. — Te-

lèfon 4135 A.

PALACE CINE

Gran Saló de Moda

Avui, dimecres, magnífics programes.

EL FINAL D'UNA XERINOLA, **ESCOLTI VOSTEL**, i el formós film,

LA FILLA DE LA LLEI, i la tercera

jornada de **LA FILLA DE NAPOLEO**.

— Demà, dijous, estrena de la quarta

i última jornada de la formosa

pel·lícula, **LA FILLA DE NAPOLEO**,

i el magnífic film, **ESCALANT EL**

CEL, per Tom Mix.

Saló Catalunya

Gran Cine de Moda

Notable sextet Jordà-Moltó. — Avui,

dimecres, últims dies de l'èxit sense

precedents. Succès el més gran de la

temporada.

JOANA D'ARC

o la donzella d'Orleans (4.000 metres).

en dues jornades, projectant-se sen-

cera. La més gran creació d'art dels

asos de la cinematografia Geraldina

Farrar i Wallace Reid, presentació

escènica com no s'ha vist en cap pel-

lícula. Completen el programa: «Flor

marcida», preciosa comèdia i la cò-

mica: «La cuina musical», gran bro-

ma. — Dissabte, grandiosa estrena del

Programa Ajuria. — Diumenge, nit,

gran exclusiva: «El cor d'una nena»,

per la genial artista Alla Mazimova.

Tothom al Saló Catalunya, per a ad-

mirar la grandiosa obra d'art, «Joana

d'Arc».

Palau de la Música Catalana

Diumenge, dia 17, a la tarda:

CONCERT UNIC A BARCELONA

PEL FAMOS PIANISTA ALEMANY

ED. ERDMANN

Programes i localitats: magatzem

Unió Musical Espanyola, 1 i 3, Por-

tal de l'Angel. Condicions especials

per als senyors socis de l'Orfeó Ca-

talà.

Frontó Principal Palace

Avui, dimecres, tarda, a un quart

de cinc, dos grans partits de pilota.

Nit, a un quart d'onze, interessant

partit a pistola. Vermells: **ONDARRES**

i **ELGOIBAR**. Blaus: **MAZO** i **GASTA-**

SAGA.

BOXA

IRIS-PARK: Avui, dimecres

GRAN VETLLADA - 5 COMBATS, 5

SANTOS MUR contra **CANTERO**.

GONZALEZ contra **FERRAN**. **AMERI-**

CANO contra **STEVENSON**, gran re-

venja a 8 rounds.

MARCOS CASTANE

i cinquè gran combat internacional

en 10 rounds. **SIRVENT**, últim ven-

cedor de **VALLS** a París contra

R. ALIS. Entrada general, 3 pesse-

tes; timbre inclòs. Despatx, Centre de

localitats.

Restaurant del Parc

Reobertura diumenge, 17

Nova direcció: **CARBO (FILL)**

Grans reformes als salons.

Servei especial per a ban-

quets. **ES REBEN ENCAR-**

RECS. — TELEFON 2160 A.

EDEN CONCERT

Assalto, 12. Exit de **PILAR ALONSO**,

BARON SANCHEZ, i altres diversos

artistes. Gran Tabarín Amèrica.

DIVERSIONS PARTICULARS

Tertúlia Catalanista

TEATRE CATALA ROMEA

Demà, dijous, nit, les noves produc-

cions.

AL CEL MAI HI FALTA UN NUVOL

i **LES CONFIDENCIES DE NINETA**

Pianos "Cussó Stha"

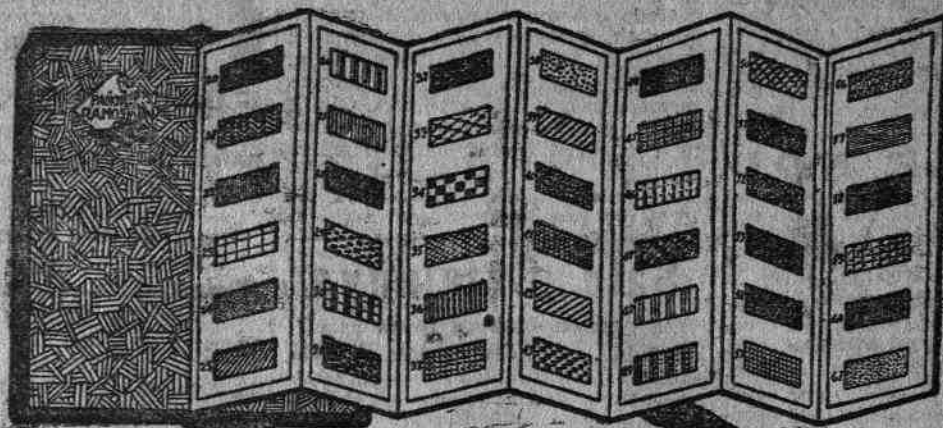
verticals, de cua i combinats

GRAN PREMI - Exposició universal, Milà 1906 - Jurat internacional - Exposició universal - Brussel·les 1910

Exposició i venda: Carrer de la Canuda, 31

Telèfon 903 A

BARCELONA



Milers de mostres i milers de peces

El nostre gran gir ens permet vendre en condicions úniques de qualitat i de preu.

Els panys Ramos venen idèntics, costen poc i valen molt.

Entre l'incabable assortit de xevots, meltons, gabardines i totes les altres classes de panyeria i forreria que tenim per a l'actual temporada, trobareu totes les qualitats, tots els colors i tots els dibuixos que heu somniat.

Classes especials per a uniformes d'empleats de Bancs i Compagnies.

Barcelona:
PELAYO, 10
Sucursal:
HOSPITAL, 27 i 29
Madrid:
CAVA ALTA, 44



Garantia de qualitat

Catarro dels nois

L'Anti-cataral BORBONET, és el veritable específic aerat per a curar en pocs dies la Coqueluche, Bronquitis de tota mena de tos de les criatures.
Dipòsits: Farmàcia de l'autor, Carders, 44; Doctor Andreu i J. Viladomat, Rambla de les Flors.

Sorderes Grip
Eviteu-les amb NASGOLAU
Catarros Demani's en Farmàcies i Centres d'Específics Pulmonies

¿QUÉ ES LO QUE NECESITAN
los DÉBILITADOS, los FATIGADOS
aquellos que tienen débiles los PULMONES y los BRONQUIOS?
Un ANTISÉPTICO y un RECONSTITUYENTE
Para casos tales, nada como la

SOLUCIÓN PAUTAUBERGE

que en forma apropiada, reúne el antiséptico y el reconstituyente más poderosos, la Greosota y el Clorhidrofosfato de Cal. Constituye el remedio soberano contra los CATARROS, las BRONQUITIS CRÓNICAS, la GRIPE, el RAQUITISMO y la ESCRÓFULA. Aumenta el apetito y las fuerzas, agota las secreciones y previene la

TUBERCULOSIS

L. PAUTAUBERGE, 10, Rue de Constantinople, PARIS, y en todas las Farmacias.

Es la Reina de les Aigües de Taula la de la VALL DE SANT DANIEL Girona

CURA LES AFECCIONS DEL FETGE, BONYON, ESTOMAC, INTESINS, etc., etc.

MANANTIAL MIRALLES Bicarbonatada, calciosa, sódica-manganosa, varietat litínica-arsenical.

Es finíssima i carbònica com la de Apollinaris. Durant l'estiu resulta deliciosa bebent-la fresca.

El seu dipositari: JOSEP PAGANS, carrer Ponent, núm. 2

CONTRA LA TOS

PASTILLAS PECTORALES DE
G.F. MERINO É HIJO
EN USO DESDE 1827